

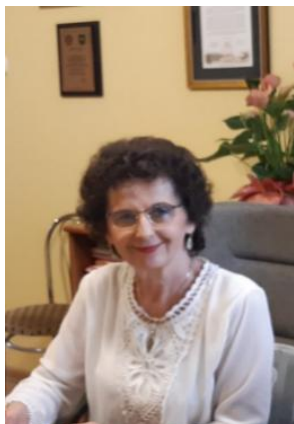
STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W BRODNICY**

Brodnica, marzec 2025 r.

Szanowni Państwo,

Zapraszam Państwa do zapoznania się z raportem dotyczącym stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu brodnickiego w 2024 roku. W opracowaniu przedstawiam Państwu informację o działaniach podejmowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Brodnicy na rzecz ochrony zdrowia publicznego w powiecie brodnickim.

Raportowanie jest niezbędną formą przekazywania społeczeństwu informacji zwrotnej z realizacji podejmowanych działań, stanowi również kluczowe narzędzie w zarządzaniu zdrowiem publicznym oraz budowaniu ochrony ludzi przed chorobami.

Do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należą wszystkie kluczowe obszary mające bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne społeczeństwa, m.in. w zakresie bezpieczeństwa wody pitnej, żywności i żywienia, suplementów diety, chemikaliów, kosmetyków, produktów biobójczych, warunków pracy, wypoczynku, nauczania i wychowania, a także udzielania świadczeń zdrowotnych. W tych wszystkich obszarach Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje działania z zakresu nadzoru bieżącego i zapobiegawczego, aktywności edukacyjne i informacyjne, jak również inicjuje działania naprawcze. Poprzez działania kontrolne i gromadzenie danych, w tym epidemiologicznych, możliwe jest śledzenie trendów oraz identyfikacja zagrożeń zdrowia publicznego, a także szybkie i efektywne reagowanie w sytuacjach kryzysowych oraz podejmowanie skutecznych działań w obliczu pojawiających się problemów zdrowotnych.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej są nastawione przede wszystkim na zapobieganie i wykrywanie zagrożeń zdrowia na wczesnych etapach, aby ograniczyć zasięg ewentualnych negatywnych skutków niekorzystnych zjawisk. Gromadzone informacje są również podstawą do planowania i realizacji celowych interwencji oraz oceny skuteczności podejmowanych działań. Bardzo istotnym aspektem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest informowanie społeczeństwa o bieżącej sytuacji w zakresie zagrożeń zdrowia, ponieważ przejrzystość w raportowaniu buduje zaufanie społeczne i pozwala obywatelom podejmować świadome decyzje o swoim zdrowiu. Na podstawie gromadzonych i analizowanych danych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy prowadzą z wielkim zaangażowaniem szeroką działalność edukacyjną i informacyjną w zakresie profilaktyki zdrowotnej w różnych grupach społecznych, wiekowych i zawodowych. Działania edukacyjne i informacyjne ukierunkowane są na promowanie zachowań prozdrowotnych, takich jak szczepienia ochronne, badania profilaktyczne, zdrowy styl życia, czy przestrzeganie zasad higieny.

Bardzo ważnym zasobem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy są pracownicy. W Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Brodnicy pracę wykonuje 23 pracowników (w tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i 16 pracowników działalności podstawowej), którzy nieustannie doskonalą swoje umiejętności i podnoszą kwalifikacje.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy dzięki usilnym staraniom pozyskał kolejne środki finansowe na poprawę infrastruktury technicznej budynku (w 2024 r. wykonano kolejny etap termomodernizacji

Stacji. Szczegółowy zakres robót obejmował instalację zewnętrzną wodociągową, instalację zewnętrzną kanalizacji sanitarnej, instalację kanalizacji drenażowej).

Po przeprowadzeniu termomodernizacji obiektu nastąpiła zdecydowana poprawa, m.in. wskaźników energetycznych w budynku stacji, zmniejszyło się znacząco obciążenie budżetu PSSE w Brodnicy.

W dniu 24.06.2024r. wystąpiło zdarzenie losowe dot. podniesienia i zniszczenia posadzki w jednym z pomieszczeń piwnicznych do wysokości 20-30 cm. W celu ustalenia przyczyny tego zdarzenia PPIS zlecił wykonanie ekspertyzy budowlanej na okoliczność szkody. Została przeprowadzona wizja lokalna budynku stacji i dokonano badań wilgotności bezwzględnej ścian w piwnicy. Ekspertyza została opracowana i przekazana przez rzeczoznawcę we wrześniu 2024 r.

Rzeczoznawca potwierdził konieczność wykonania zaplanowanych prac w II i III etapie przez PPIS w Brodnicy tj. przeprowadzenia instalacji drenażu zewnętrznego do wykonanej pompowni wód opadowych na terenie posesji stacji, zainstalowania konstrukcji blokującej napór wody oraz w III etapie (2025 – 2026 r.) zastosowania odpowiedniego systemu chemii budowlanej (hydroizolacji wewnętrznej i zewnętrznej),

Aktualnie kontynuowane są prace naprawcze w pomieszczeniach piwnicznych stacji. Aby poprawić odpływ wody gruntowej z piwnicy wymieniono rurę główną ze średnicy 100 mm na 160 mm w odcinku ławy fundamentowej do pierwszej studzienki, zdecydowano zdjąć część otuliny z rur drenażowych i prowadzić dalszy monitoring poziomu wód gruntowych. Ze względu na skomplikowane obecnie warunki pogodowe i gruntowo-wodne zdecydowano o dalszej obserwacji drenażu nie dłużej niż 3 miesiące. Po tym okresie zgodnie z opracowanym projektem konstrukcyjnym zostanie wbudowana płyta żelbetowa oraz położone nowe posadzki, pozostanie nadal awaryjna studzienka i rewizje. Prowadzone prace są wykonywane nieodpłatnie w ramach ugody z projektantem w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego dotyczącego podniesienia i zniszczenia posadzki w piwnicy dnia 24.06.2024 r.

Z uwagi na bardzo trudne warunki gruntowo-wodne (lokalizacja budynku stacji w pobliżu terenów zalewowych rzeki Drwęcy), aby poprawić infrastrukturę budynku stacji, a tym samym bezpieczeństwo pracowników i interesantów konieczne są dalsze prace osuszania budynku stacji w ramach III etapu prac termomodernizacyjnych.

Oceny stanu sanitarnego powiatu brodnickiego dokonano na podstawie kontroli przeprowadzonych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (w 2024 r. wykonano 3329 kontroli sanitarnych). Prowadzenie systematycznych badań próbek, monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, nadzór nad obiektami oraz analiza sprawozdań z badań, a także dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych (lokalnych) działań interwencyjnych.

Aktualne informacje epidemiologiczne oraz informacje dotyczące szeroko pojętej profilaktyki zdrowotnej zamieszczane są na stronie internetowej oraz udostępniane na Facebooku, portalu X i Instagramie PSSE w Brodnicy.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w 2024 roku prowadzili wielopłaszczyznowe działania profilaktyczne na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu, tj. skuteczne działania nadzorczo-kontrolne, edukacyjno-informacyjne, szeroko pojęty surveillance oraz działania profilaktyczne na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu.

Aktywność i zaangażowanie pracowników PSSE w Brodnicy przy owocnej współpracy z samorządami lokalnymi, mediami, instytucjami (zwłaszcza z policją, strażą pożarną, inspekcją weterynaryjną), kościołami, stowarzyszeniami, za co serdecznie dziękuję, zwiększają zaufanie mieszkańców powiatu i umożliwiają coraz efektywniejsze wywieranie wpływu na pożądane zmiany zachowań prozdrowotnych społeczeństwa.

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie brodnickim na przestrzeni ostatnich lat określana jest jako korzystna. Na taki stan rzeczy mają wpływ nie tylko działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, ale również inicjatywy inspirowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy i skierowane do ww. jednostek w powiecie.

Nade wszystko pragnę serdecznie podziękować za stałą, owocną współpracę, pomoc i wsparcie Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu w Warszawie, Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu w Bydgoszczy, Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy, organom administracji rządowej i samorządowej, inspekcjom, służbom, strażom i instytucjom publicznym, lokalnym mediom oraz pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia publicznego mieszkańców powiatu brodnickiego.

Mam nadzieję, że publikacja „**Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu brodnickiego w 2024 roku**” będzie cennym źródłem wiedzy dla każdego, kto jest zainteresowany tematem zdrowia publicznego.

Wyrażam przekonanie, że dzięki codziennej, trudnej, odpowiedzialnej pracy pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jak i ogromnego zaangażowania Pana Starosty i Radnych możemy wspólnie wpływać na poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego lokalnej społeczności.

z wyrazami szacunku

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Brodnicy

Danuta Kowalkowska-Szramka

Spis treści

1. Działalność kontrolno-represyjna	9
2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	13
2.1. Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych (błonica, polio, tężec, krztusiec, świnka, różyczka, oспа wietrzna, Haemophilus influenzae typ B)	18
2.2. Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego	25
2.3. Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne	26
2.4. Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem wzw typ B, wzw typ C, HIV/AIDS	32
2.5. Inwazyjne zakażenia wywołane przez Streptococcus pyogenes, Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis, Haemophilus influenzae	34
2.6. Neuroinfekcje	36
2.7. Encefalopatie gąbczaste	37
2.8. Mikobakteriozy- inne i BNO	37
2.9. Choroby odzwierzęce	37
2.10. Choroby przenoszone drogą płciową	39
2.11. Grypa i zachorowania grypopodobne	39
2.12. Profilaktyka wścieklizny u ludzi	40
2.13. Choroby zawleczone z innych krajów, zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz zdarzenia stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego	41
2.14. Zgony z powodu chorób zakaźnych	42
2.15. Wnioski	48
3. Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia	54
3.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	55
3.2. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	56
3.3. Praktyki zawodowe	57
3.4. Wnioski	58
4. Informacja w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakości wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalni	59
4.1. Wodociągi produkujące mniej niż 100 m ³ wody na dobę	60
4.2. Wodociągi produkujące od 101-1000 m ³ wody na dobę	61
4.3. Wodociągi produkujące od 1001 do 10000 m ³ wody na dobę	62
4.4. Wodociągi o produkcji powyżej 10000 m ³ wody na dobę	63
4.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę	63
4.6. Baseny kąpielowe	64
4.7. Kąpieliska	65

4.8. Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli	65
4.9. Występowanie bakterii z rodzaju Legionella w ciepłej wodzie w obiektach użyteczności publicznej	65
4.10. Wnioski	67
5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	68
5.1. Ustępy publiczne	69
5.2. Dom Pomocy Społecznej	69
5.3. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	70
5.4. Noclegownie i domy dla bezdomnych	70
5.5. Hotele	71
5.6. Pensjonaty	71
5.7. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	71
5.8. Zakłady fryzjerskie	72
5.9. Zakłady kosmetyczne	73
5.10. Zakłady tatuażu	74
5.11. Zakłady odnowy biologicznej	75
5.12. Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu	75
5.13. Dworce autobusowe	76
5.14. Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	76
5.15. Cmentarze	76
5.16. Domy przedpogrzebowe	77
5.17. Inne obiekty użyteczności publicznej	77
5.18. Środki transportu publicznego	79
5.19. Mandaty i postępowanie administracyjne	79
5.20. Wnioski	79
6. Warunki sanitarne w zakładach żywnościowo-żywnościowych	80
6.1. Opis stanu sanitarnego poszczególnych grup obiektów	82
6.1.1. Obiekty produkcji żywności	82
6.1.2. Obiekty obrotu żywnością	86
6.1.3. Obiekty żywienia zbiorowego	89
6.1.4. Miejsca produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	95
6.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku	95
6.3. Kontrola graniczna	96
6.4. Nadzór nad „żywnością prozdrowotną”	96
6.5. Działania w ramach systemu RASFF	97
6.6. Współpraca z innymi jednostkami	98
6.7. Interwencje	99
6.8. Wnioski	99

7. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy, nadzór nad chemikaliami, środki zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz produktami kosmetycznymi	101
7.1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy	102
7.2. Nadzór nad chemikaliami	105
7.3. Nadzór nad produktami kosmetycznymi	105
7.4. Postępowanie administracyjne	105
7.5. Choroby zawodowe	106
7.6. Promocja zdrowia w środowisku pracy	106
7.7. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne	108
7.8. Wnioski	109
8. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	110
8.1. Działania Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	111
8.2. Wnioski	112
9. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	113
9.1. Stan sanitarny obiektów	114
9.2. Higiena procesu nauczania	115
9.3. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF	116
9.4. Dożywianie dzieci i młodzieży	117
9.5. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi w szkołach	117
9.6. Wypoczynek dzieci i młodzieży	117
9.7. Działania edukacyjno-informacyjne	118
9.8. Współpraca z innymi pionami PSSE	118
9.9. Interwencje	119
9.10. Wnioski	119
10. Działalność oświatowo-zdrowotna i profilaktyka zdrowotna	121
10.1. Zadania realizowane w obszarze promocji zdrowia	122
10.2. Wnioski	140
Załączniki	142
Spis wykresów i tabel	159

POWIAT BRODNICKI

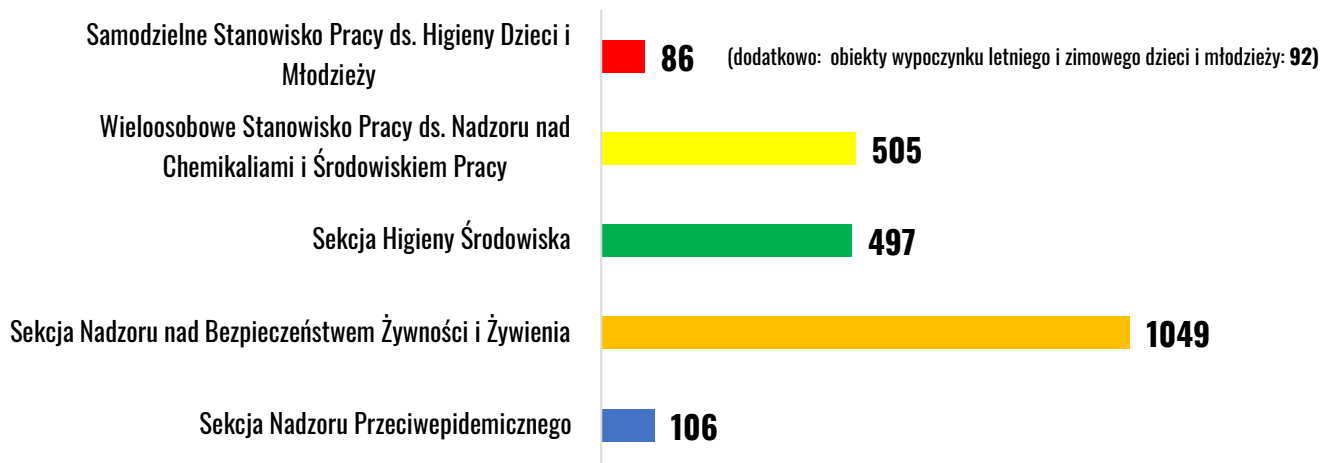

1. Działalność kontrolno-represyjna

W ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w 2024 r. znajdowały się **2243 obiekty** nadzoru stałego z terenu powiatu brodnickiego oraz **92 obiekty** wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży (Wykres 1). Łącznie w 2024 r. nadzorem objęto **2335 obiektów**.

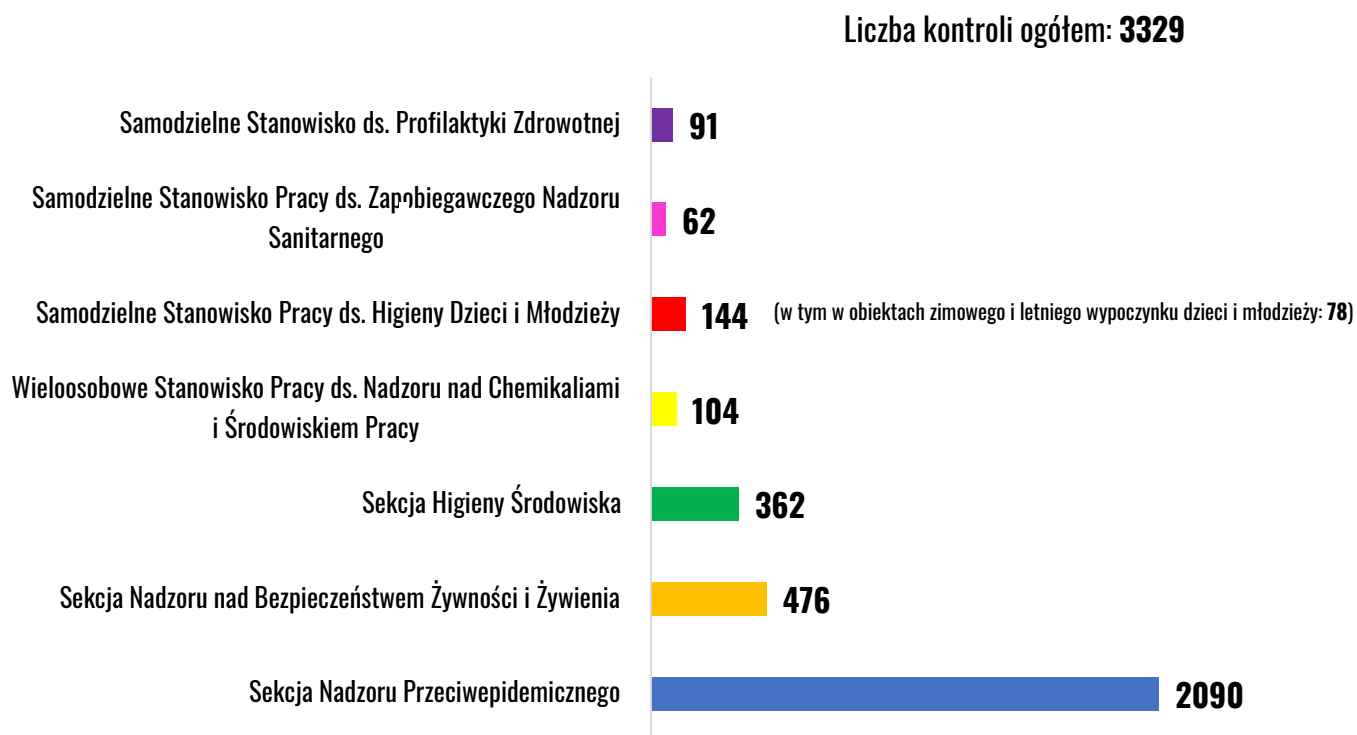
Łącznie obiektów objętych nadzorem sanitarnym: **2335**

Razem obiektów nadzoru stałego: **2243**

Wykres 1. Liczba obiektów z terenu powiatu brodnickiego znajdujących się w ewidencji poszczególnych pionów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w 2024 r.

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu brodnickiego przeprowadzono **3329 kontroli sanitarnych**, w tym 78 kontroli w obiektach zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży (Wykres 2).

Wykres 2. Liczba kontroli w obiektach na terenie powiatu brodnickiego przeprowadzonych przez poszczególne pionosy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w 2024 r.

W ramach sprawowanego bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r. przeprowadzono **1333** badań i pobrano **315** próbek (Tabela 1).

Tabela 1. Liczba badań, oznaczeń i pobranych próbek na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r.

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek
		chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne	
Ogółem	1333	11	3893	0	315
Sekcja Higieny Środowiska	34	11	120	0	108
Sekcja Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia	0	0	0	0	207
Samodzielne Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży	1299	0	3773	0	0

W 2024 r. wydano 200 decyzji merytorycznych oraz 194 decyzje płatnicze (Tabela 2).

Tabela 2. Liczba wydanych decyzji przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Brodnicy w 2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba decyzji	
	merytorycznych	płatniczych
Ogółem	200	194
Sekcja Higieny Środowiska	35	17
Sekcja Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia	144	46
Wielosobowe Stanowisko Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy	19	10
Samodzielne Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży	2	0
Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	0	121

W 2024 roku wydano **767** postanowień, **54** tytuły wykonawcze oraz nałożono **10** mandatów (Tabela 3).

Tabela 3. Liczba wydanych postanowień, tytułów wykonawczych oraz nałożonych mandatów przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Brodnicy w 2024 r.

Wyszczególnienie	Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Mandaty	
			Liczba	Kwota
Ogółem	767	54	10	1800
Sekcja Higieny Środowiska	6	0	3	700
Sekcja Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywnienia	1	0	7	1100
Sekcja Nadzoru Przeciwpidemicznego	0	54	0	0
Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	760	0	0	0

W 2024 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy skontrolowali 1200 obiektów znajdujących się na terenie powiatu brodnickiego (53,5% obiektów z ewidencji PSSE w Brodnicy).

2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W 2024 r. Sekcja Nadzoru Przeciwpidemicznego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy realizowała obowiązki ustawowe i egzekwowała przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 05 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 924 z późn.zm.).

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych za rok 2024 w powiecie brodnickim można ocenić jako stabilną.

Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej poparte było nadzorem epidemiologicznym prowadzonym poprzez analizę zgłaszanych zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne przez lekarzy w związku z ustawowym obowiązkiem zgłaszania zachorowań na niektóre choroby zakaźne. W uzasadnionych przypadkach wdrażane były działania przeciwpidemiczne. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

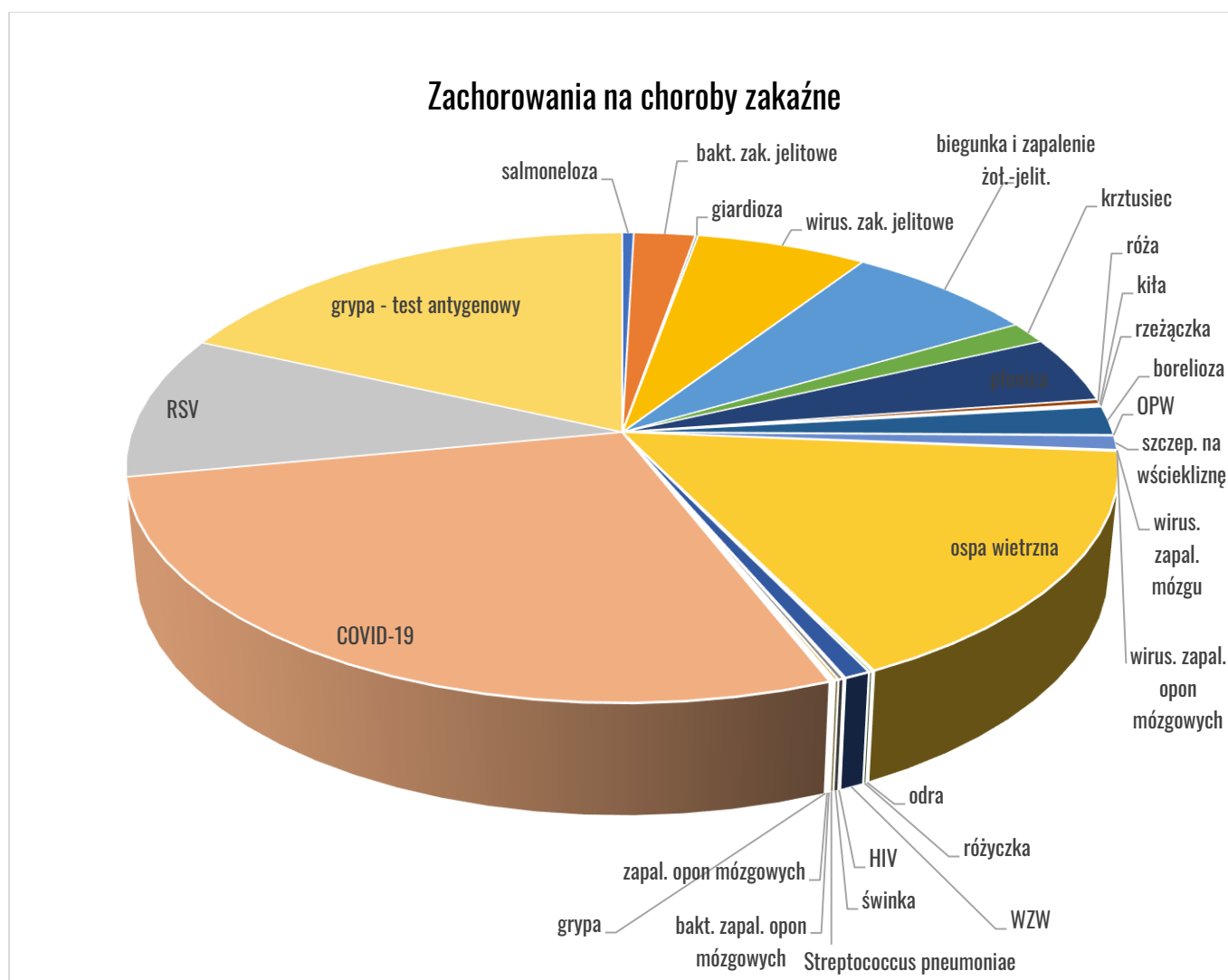
Systematycznie gromadzono oraz weryfikowano dane epidemiologiczne, egzekwowano z zapewnieniem ochrony danych osobowych ustawy o obowiązkach:

- zgłaszania zakażeń i chorób zakaźnych, w tym danych o biologicznych czynnikach chorobotwórczych,
- zgonów z powodu chorób zakaźnych,
- raportów osób szczepionych przeciwko wściekliznie,
- danych na temat realizacji szczepień ochronnych i niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W 2024 r. zarejestrowano:

- 1972 zachorowania na choroby zakaźne,
- 103 przypadki pokąsań ludzi przez zwierzęta.

Hospitalizowano 338 osób.

Wykres 3. Zachorowania na choroby zakaźne.

W każdym przypadku wymagającym wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne w środowisku domowym, w miejscu pobytu oraz obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z bliskiego otoczenia z chorym.

Przeprowadzono 319 nadzorów nad przypadkami WZW typu B/C i schorzeń jelitowych (2023 r. - 281 nadzorów nad przypadkami WZWB/WZW-C i schorzeń jelitowych).

W 2024 roku podobnie jak w roku poprzednim odnotowano zachorowania na chorobę układu oddechowego COVID-19, wywołaną przez wirus SARS-CoV-2. W 2024 r. odnotowano zwiększoną zgłaszalność zachorowań na COVID-19, zarejestrowano i przeprowadzono 519 wywiadów (odnotowano 500 potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2 oraz 19 przypadków możliwych), hospitalizowano 41 osób.

W 2024 r. w województwie kujawsko pomorskim odnotowano 1 przypadek odry, które zostało zarejestrowane w powiecie brodnickim.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy podobnie, jak w roku poprzednim, utrzymywał czujność w zakresie możliwości pojawienia się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy (m.in. odry, różyczki, WZW typu A, poliomyelitis). PPIS w Brodnicy kontynuował sprawowanie nadzoru sanitarnego i epidemiologicznego nad obywatelami Ukrainy.

W porównaniu do roku 2023 w powiecie brodnickim w 2024 r. odnotowano:

- **spadek zachorowań** na: salmonelozy, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes* (róża) oraz ospę wietrzną,
- **wzrost liczby zachorowań** na: wirusowe zakażenia jelitowe (wywołane przez rotawirusy), biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, krztusiec, boreliozę z Lyme, wirusowe zapalenie wątroby, świnkę, zakażenia SARS-CoV-2, zakażenia wirusem RSV oraz grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego,
- **ponadto wystąpiły**: kiła, rzeżączka, inne wirusowe zapalenie opon mózgowych (nieokreślone), odra, nowo wykryte zakażenie HIV,
- **nie odnotowano** w porównaniu do roku 2023: listeriozy, inwazyjnej choroby meningokokowej (zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu), legionelozy, inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze (listerioza), poliomyelitis.

Sytuację epidemiologiczną w powiecie brodnickim w 2024 r. w porównaniu do powiatów sąsiednich tj.: golubsko-dobrzyńskiego, grudziądzkiego, rypińskiego i wąbrzeskiego należy ocenić jako porównywalną.

W porównaniu do sąsiednich powiatów w powiecie brodnickim **nie wystąpiły** takie jednostki chorobowe jak: inne bakteryjne zakażenia jelitowe (wywołane przez *Yersinia enterocolitica* lub pseudotuberculosis oraz nieokreślone), inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (jadem kiełbasianym, inne określone i nieokreślone), mikrobakteriozy - inne i BNO, listerioza, inwazyjna choroba meningokokowa, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes*, inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chłamydie, Encefalopatie gąbczaste, AIDS, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia *E.coli*, inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*.

Niższe współczynniki zapadalności w porównaniu do powiatów sąsiednich zarejestrowano w zakresie zachorowań na: salmonellozy, giardiozę, kiłę, styczość i narażenie na wściekliznę, wirusowe zapalenie opon mózgowych, nowo wykryte zakażenie HIV, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone, grypę grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego.

W porównaniu do powiatów sąsiednich **wyższe współczynniki zapadalności** zarejestrowano w zakresie zachorowań na: rzeżączkę, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne, nieokreślone.

W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego w porównaniu do powiatów sąsiednich **odnotowano** 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku 0-14 lat, inne wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone, odrę, różyczkę.

Sytuacja epidemiologiczna powiatu brodnickiego w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego była korzystna.

W powiecie brodnickim **niższe współczynniki zapadalności** zarejestrowano w zachorowaniach na: salmonelozę (zatrucia pokarmowe), inne bakteryjne zakażenia jelitowe, giardiozę, wirusowe zakażenia jelitowe, krztusiec, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes* (różę), wirusowe zapalenie opon mózgowych, wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe i BNO, wirusowe zapalenie wątroby typu C - przewlekłe i BNO, nowo wykryte zakażenie HIV, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, grypę, zakażenia SARS-CoV-2.

Wyższe współczynniki zapadalności w stosunku do wojewódzkich odnotowano w zachorowaniach na: wirusowe zakażenia jelitowe (wywołane przez norowirusy i nieokreślone), biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, kiłę wczesną, rzeżączkę, ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat, inne wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone, odrę, różyczkę, świnkę, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, zakażenia wirusem RSV

W porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego w naszym powiecie **nie wystąpiły** jednostki chorobowe, takie jak: inne bakteryjne zakażenia jelitowe (wywołane przez *E.coli* enterokrwotoczną, *E.coli* inną i BNO, *Campylobacter*, *Yersinia enterocolitica* lub pseudotuberculosis, inne nieokreślone), inne bakteryjne zatrucia pokarmowe, kryptosporydioza, jersinioza pozajelitowa, mikobakteriozy - inne i BNO, listerioza, inwazyjna choroba meningokokowa, inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie, Encefalopatie gąbczaste, kleszczowe zapalenie mózgu, gorączka denga, AIDS, malaria, bąblownica, zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia *E. coli*, inwazyjne choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*, zapalenie mózgu inne i nieokreślone, inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną dot. zachorowań na małąpę na świecie od sierpnia 2023 r. co miesiąc raportowano do WSSE w Bydgoszczy zgłoszenia podejrzenia/rozpoznania na ww. chorobę. W powiecie brodnickim nie wystąpiły podejrzenia/zachorowania na małąpę ospę.

W związku z trwającym od lutego 2022 r. konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i przyjazdem uchodźców kontynuowano nadzór oraz raportowano dwa razy w tygodniu liczbę osób zakwaterowanych na terenie powiatu brodnickiego w ośrodkach zbiorowych, raz w tygodniu zbierano informacje od podmiotów medycznych i raportowano dostęp uchodźców do opieki medycznej oraz zalecanych i obowiązkowych szczepień ochronnych.

Wśród chorób zawleczonych z innych stref klimatycznych, podlegających zgłoszeniu nie odnotowano zachorowań na terenie powiatu brodnickiego na: cholere, dur brzuszny, dur rzekomy, dur wysypkowy, czerwonkę bakteryjną, kryptosporydiozę, dżumę, tularamię, wąglik, brucelozę, nosaciznę, leptospirozę, jersiniozę pozajelitową, tężec, błonicę, ornitozy, gorączkę plamistą i inne riketsjozy, wściekliznę, encefalopatię gąbczastą, gorączkę denga, gorączkę zachodniego Nilu, żółtą gorączkę, wirusowe gorączki krwotoczne, pryszczycę, bąblowicę, malarię, wągrzycę, włośnicę, inwazyjne choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*, wrodzone choroby wirusowe, grypę ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi, SARS - zespół ostrej niewydolności oddechowej oraz zespołu hemolityczno-mocznicowego w przebiegu zakażeń *E. coli*. Zagrożenie zachorowaniami na te choroby nie jest wysokie. Wymagają one jednak utrzymania stałego nadzoru epidemiologicznego.

Wpływ na niski stan zachorowalności mają prowadzone na szeroką skalę działania przeciwepidemiczne pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj. prowadzenie m.in. stałego monitoringu i nadzoru ostrych porażen wiotkich u dzieci do lat 14 w celu wykluczenia lub potwierdzenia występowania dzikich szczepów wirusa polio, kontynuowanie nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą w systemie SENTINEL, poprawa stanu

sanitarno-higienicznego podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom oraz wzrost świadomości prozdrowotnej społeczeństwa poprzez realizowanie różnorodnych działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w 2024 r. systematycznie zamieszczał na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, w mediach społecznościowych PSSE w Brodnicy informacje na temat sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych występujących na terenie powiatu brodnickiego oraz zasad profilaktyki celem rozpropagowania ich ogółowi społeczności powiatu brodnickiego.

Pełne zestawienie współczynników zapadalności na poszczególne choroby zakaźne w 2024 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego, dokonane w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane choroby zakaźne, przedstawiono w tabeli nr 1 i 2.

2.1. Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych (błonica, polio, tężec, krztusiec, świnka, różyczka, oспа wietrzna, Haemophilus influenzae typ B)

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych jest zależna w znacznym stopniu od poziomu wykonawstwa szczepień ochronnych. Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad przestrzeganiem zakresu i terminów szczepień ochronnych, uczestniczy w realizacji programu szczepień ochronnych (PSO). Program szczepień dzieli się na szczepienia obowiązkowe, finansowane z budżetu Ministerstwa Zdrowia oraz szczepienia zalecane, odpłatne. W 2024 r. kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji oraz monitorowano warunki przechowywania oraz dystrybucji szczepionek.

Szczepienia ochronne dzieci i młodzieży prowadzone były w 19 punktach szczepień oraz w oddziale neonatologii Szpitala Powiatowego w Brodnicy.

W 2024 r. z magazynu PSSE w Brodnicy wydano 15366 dawek preparatów szczepionkowych na łączną kwotę ponad 1 mln zł.

W 2024 r. skontrolowano 23 podmioty lecznicze. Przeprowadzono 24 kontrole. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na:

- realizację obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach szczepień obowiązkowych,
- dokumentowanie wykonywanych szczepień ochronnych oraz opracowanie dokumentacji związanej z Niepożądanymi Odczynami Poszczepiennymi,
- nadzór nad gospodarką preparatami szczepionkowymi,
- monitorowanie warunków przechowywania preparatów szczepionkowych oraz stosowanie tzw. łańcucha chłodniczego na każdym etapie ich dystrybucji.

Stan sanitarno-higieniczny podmiotów leczniczych jest zadowalający, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności preparatów szczepionkowych, personel wykonujący szczepienia legitymował się odpowiednimi uprawnieniami.

W 2024 roku zarejestrowano 3 Niepożądane Odczyny Poszczepienne po szczepionkach: Hexacima, Infarnrix Hexa oraz Tetraxim. Wszystkie zgłoszone przypadki zostały zakwalifikowane jako odczyny o charakterze łagodnym, tj. wystąpiła podwyższona temperatura ciała powyżej 38°C oraz nasilony odczyn w miejscu podania

szczepionki. We wszystkich przypadkach objawy niepożądane ustąpiły w tydzień od rozpoznania, nie pozostawiając trwałego uszczerbku na zdrowiu.

W celu zmniejszenia liczby zachorowań wśród społeczeństwa na każdej kontroli w podmiotach leczniczych przypomniano o konieczności informowania pacjentów o możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych. Podobną rolę pełniły informacje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy o dobrodziejstwie szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, przekazywane społeczności powiatu brodnickiego poprzez media lokalne, stronę internetową oraz media społecznościowe Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy, a także wystąpienia PPIS w Brodnicy na posiedzeniach Komisji Zdrowia i Bezpieczeństwa Publicznego Starostwa Powiatowego w Brodnicy.

Poza nadzorem nad uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych PPIS w Brodnicy w ramach szczepionek przeciwko wzw typu B przekazanych nieodpłatnie z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych zaszczepiono 15 osób dorosłych z powiatu brodnickiego.

Na terenie powiatu brodnickiego kontynuowany jest program szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV).

Od 1 września 2024 roku program szczepień został rozszerzony o możliwość przeprowadzenia szczepień w szkołach, skierowanych do dziewcząt i chłopców w wieku od 9 do 14 lat. Szczepienia w szkołach realizowane są przez podmioty podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) we współpracy z placówkami edukacyjnymi. W powiecie brodnickim do programu przystąpiło 11 szkół. W 7 z nich szczepienie przeprowadzono bezpośrednio na terenie szkoły, co umożliwiło uczniom łatwiejszy dostęp do profilaktyki w bezpieczny sposób. Pozostałe 4 szkoły zorganizowały szczepienia w formie wyjść grupowych do podmiotów POZ.

W okresie od 1.01.2024 r. 31.12.2024 r. zaszczepiono na terenie powiatu brodnickiego preparatem **Gardasil 9**:

- pierwszą dawką 658 osób (289 w ramach szczepienia przeciw HPV w szkołach),
- drugą dawką 432 osób (1 w ramach szczepienia przeciw HPV w szkołach),

Preparatem **Cervarix**:

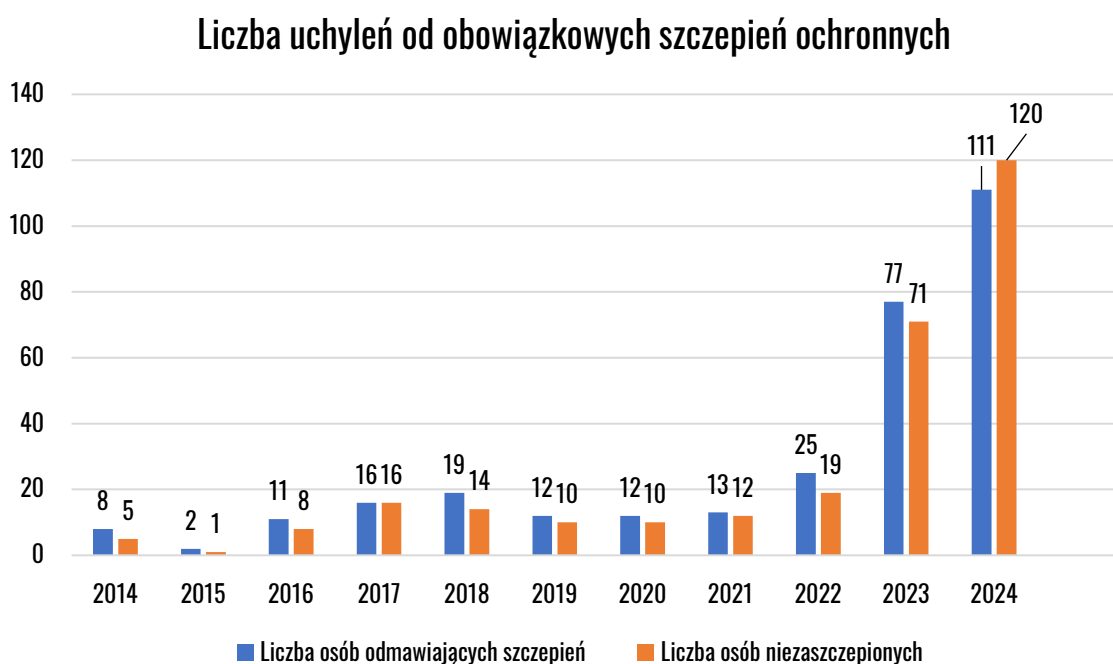
- pierwszą dawką 58 osób (28 w ramach szczepienia przeciw HPV w szkołach),
- drugą dawką 74 osoby.

Prowadzony jest czynny nadzór nad przypadkami niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych (stan na 31.12.2024 r. - **111** uchylających się, **120** niezaszczepionych dzieci, w 2023 r. 77 osób uchylających, 71 dzieci niezaszczepionych). Wystawiono **67** upomnień (37 w 2023 r.) oraz **54** tytułów wykonawczych (22 w 2023 r.). Skierowano 54 wnioski do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień. Wystosowano liczne pisma do osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych zachęcające do szczepień. Odpowiadano, m.in. w siedzibie Stacji na szereg zapytań personelu medycznego oraz rodziców dotyczących bezpieczeństwa szczepień ochronnych, występowania niepożądanych odczynów

poszczepiennych, obowiązku poddawania dzieci szczepieniom według PSO, czy zasadności szczepień. Dzięki podjętym działaniom zaszczepiono **52** dzieci.

Pomimo prowadzenia na terenie powiatu brodnickiego szeregu działań edukacyjno-informacyjnych obserwowany jest znaczny wzrost zarejestrowanych osób niepoddanych szczepieniom obowiązkowym, co może mieć poważne konsekwencje zdrowotne. Prawdopodobnie spowodowane jest to m.in. nasileniem działalności grup antyszczepionkowych, szerzeniem dezinformacji w mediach społecznościowych oraz pandemią (ograniczone kontakty oraz zamknięte przychodnie, szczepienia odkładano na późniejsze terminy). WHO oraz inne organizacje zdrowotne alarmują, że ten trend stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego. W związku z powyższym, konieczne jest odbudowanie zaufania do szczepień i podjęcie działań w celu zapobiegania nowym epidemiom chorób zakaźnych.

Wiele fałszywych informacji na temat szczepień jest rozpowszechnianych przez internetowe grupy, media społecznościowe czy strony internetowe, które nie mają solidnych podstaw naukowych. Do zwiększenia liczby zgłoszeń osób odmawiających obowiązkowych szczepień przyczyniają się wzmożone kontrole w podmiotach leczniczych.

Wykres 4. Liczba uchyleń od obowiązkowych szczepień ochronnych.

Wśród chorób objętych Programem Szczepień Ochronnych sytuacja epidemiologiczna w porównaniu z ubiegłym rokiem była na zróżnicowanym poziomie.

W 2024 roku na terenie powiatu brodnickiego odnotowano 28 zachorowań na krztusiec (10 przypadków możliwych, 18 przypadków potwierdzonych), w roku ubiegłym odnotowano 2 zachorowania, w latach 2018 – 2022 w sumie 1 przypadek, natomiast w 2017 r. – 16 przypadków. Przyczyną zwiększonej zachorowalności może być stopniowe zanikanie odporności na tę chorobę, a występowanie okresowych zwyczaj zachorowań w odstępie kilkuletnim jest według ekspertów zjawiskiem spodziewanym i typowym.

W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego odnotowano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku 0-14 lat (współczynnik zapadalności 7,42). Gwałtowne porażenie kończyn narastało w ciągu 4 dni, wystąpiły porażenia asymetryczne. Chora była hospitalizowana, wykonano wirusologiczne badania laboratoryjne w kierunku enterowirusów, wyniki ujemne. Niedowłady u dziecka ustąpiły. Końcowe rozpoznanie to zespół wielokorzeniowo-nerwowy (zespół Guillain-Barre). W roku 2023 na terenie powiatu również odnotowano 1 zachorowanie na ostre porażenia wiotkie.

W bieżącym roku odnotowano 1 zachorowanie na odrę. Chora leczona w warunkach ambulatoryjnych. Przypadek spełniał kryteria kliniczne definicji: gorączka, wysypka plamisto-grudkowa, zapalenie spojówek. Wykonane, przez laboratorium NIZP-PZH, diagnostyczne badania laboratoryjne spełniały kryteria diagnostyczne przypadku, obecność przeciwciał w klasie IgM - test potwierdzenia (ELISA micro-capture IgM) – dodatni.

W 2024 r. analogicznie do roku poprzedniego nie wystąpiły zachorowania na: tężec, błonicę i Haemophilus influenzae typu b.

Od wielu lat na terenie powiatu brodnickiego nie notuje się epidemicznego wzrostu chorób zakaźnych objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych.

a. ospa wietrzna

W stosunku do ubiegłego roku odnotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną. Zarejestrowano 305 zachorowań (współczynnik zapadalności – 393,08), tj. o 131 zachorowań mniej niż w 2023 r., w którym zachorowało 436 osób (współczynnik zapadalności 559,23). W dalszym ciągu niski jest procent uodpornienia populacji poprzez szczepienia ochronne zalecane.

Najwięcej zachorowań (276) wystąpiło u dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 14 lat, co stanowiło – 90,49% ogółu zachorowań na ospę wietrzną (współczynnik zapadalności – 2116,89). Współczynnik zapadalności wśród 29 pozostałych osób był znacznie niższy (37,37) od współczynnika zachorowań, jaki wystąpił u dzieci. Na ospę wietrzną chorowały osoby, które nie były uodpornione p/ospie wietrznej, 2 osoby były hospitalizowane, pozostałe osoby leczone ambulatoryjnie.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na ospę wietrzną w powiecie brodnickim w 2024 r. była na porównywalnym poziomie w stosunku do sąsiednich powiatów, odnotowano współczynnik zapadalności – 393,08. Najniższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie wąbrzeskim – 272,46, najwyższy w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 766,47. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 412,21, był nieznacznie wyższy od zarejestrowanego w powiecie brodnickim.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

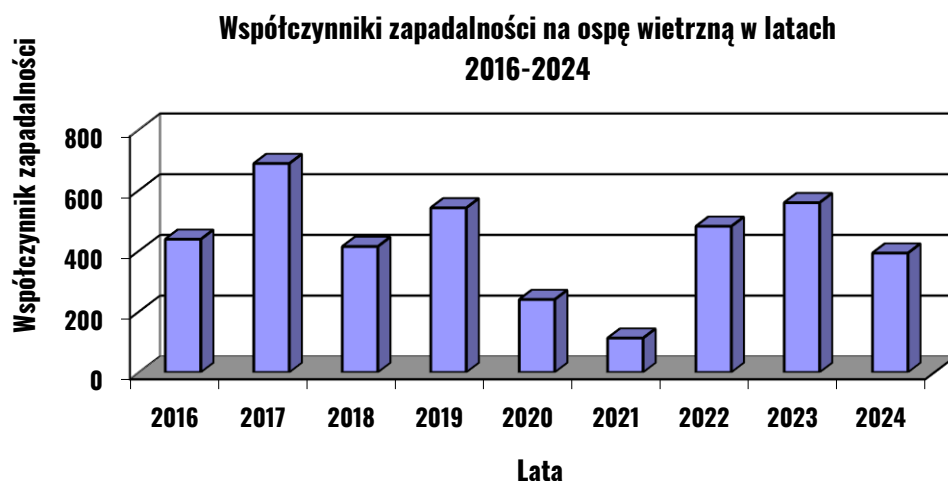
Tabela 4. Rozkład zachorowań na ospę wietrzną wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	12	8	15
1	24	9	11
2	17	10-14	29
3	46	15-19	9
4	39	20-24	6
5	32	25-29	3
6	30	30+	11
7	21		

- wg płci
męska: 150 żeńska: 155
- wg miejsca zachorowania
miasto: 125 wieś: 180

Tabela 5. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na ospę wietrzną w latach **2016-2024** w powiecie brodnickim.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	344	542	327	428	190	89	376	436	305
Współczynnik zapadalności	438,71	688,18	414,65	542,22	240,11	112,78	481,32	559,23	393,08

Wykres 5. Współczynnik zapadalności na ospę wietrzną w latach 2016-2024.

W tej jednostce chorobowej zapadalność od dłuższego czasu utrzymuje się na wysokim poziomie. Przyczyną jest brak włączenia szczepień p/ospie wietrznej do programu szczepień obowiązkowych.

Szczepienia przeciwko ospie wietrznej są obowiązkowe tylko dla dzieci do ukończenia 12 roku życia: z upośledzeniem odporności o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji, zakażone HIV oraz przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią. Obowiązkowym szczepieniom podlegają także dzieci do ukończenia 12 roku życia z otoczenia dzieci określonych powyżej, które nie chorowały na ospę wietrzną oraz inne niż wymienione powyżej, a narażone na zakażenie ze względów środowiskowych, ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, w tym zwłaszcza w domach opieki długoterminowej, żłobkach i innych instytucjach opiekuńczych. Na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r. ze względu na ww. wskazania zaszczepiono 104 dzieci (w ubiegłym roku 110), w przedziale wiekowym 0-11 lat.

W dalszym ciągu pracownicy PSSE w Brodnicy propagują wśród społeczeństwa odpłatne, indywidualne szczepienia przeciw ospie wietrznej, a zwłaszcza wśród dzieci ze zmniejszoną odpornością, wrażliwym kobietom w wieku rozrodczym niebędącym w ciąży oraz pracownikom służby zdrowia i nauczycielom. Ze szczepień tych w dalszym ciągu korzysta niewielka liczba społeczeństwa. Wskazane byłoby wprowadzenie szczepień p/ospie wietrznej do obowiązkowego programu szczepień ochronnych, analogicznie, jak stopniowo obowiązkowo uodparniana jest populacja ludzi w zakresie innych jednostek chorobowych - co wpłynęłoby korzystnie na zmniejszenie liczby zachorowań i poprawiłoby radykalnie bardzo niekorzystną sytuację epidemiologiczną w tej jednostce chorobowej.

b. nagminne zapalenie przyusznic

W 2024 r. zarejestrowano 3 przypadki zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic, współczynnik zapadalności wyniósł – 3,87. W ubiegłym roku zarejestrowano 1 zachorowanie (współczynnik zapadalności wyniósł – 1,28).

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna w 2024 r. była korzystna. Najniższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie grudziądzkim – 2,36, a najwyższy w golubsko-dobrzyńskim – 6,95. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 2,40.

Obowiązkowe szczepienia ochronne p/odrze, śwince i różyczce wykonywane były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u dzieci w 2 oraz 6 r.ż. Odsetek szczepień dzieci w 2 r.ż. wyniósł 84,7 % (w 2023 r. 87,8 %), w 6 r.ż. 75 % (w 2023 r. 82,4 %).

c. odra

Polska bierze udział w programie Eliminacji Odry i Różyczki WHO, którego celem nadrzędnym jest prowadzenie zharmonizowanego nadzoru nad zakażaniami obydwoma wirusami, przede wszystkim poprzez:

- rejestrowanie i zgłaszanie podejrzeń przypadków odry i/lub różyczki, zgodnie z wymaganiami ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- prowadzenie badań laboratoryjnych wszystkich podejrzeń o zachorowanie na odrę i/lub różyczkę w celu ich potwierdzenia/wykluczenia;

- prowadzenie badań mających na celu ustalenie szczepów krążących na danym terenie i klasyfikacja przypadków zachorowań na odrę/różyczkę, jako wywołanych szczepem rodzimym, względnie szczepem zawleczonym.

W 2024 roku odnotowano 1 zachorowanie na odrę. Przypadek spełniał kryteria kliniczne definicji: gorączka, wysypka plamisto-grudkowa, zapalenie spojówek. Wykonane, przez laboratorium NIZP-PZH, diagnostyczne badania laboratoryjne spełniały kryteria diagnostyczne przypadku, obecność przeciwciał w klasie IgM - test potwierdzenia (ELISA micro-capture IgM) – dodatni. Współczynnik zapadalności wyniósł – 1,29. W ubiegłym roku nie zarejestrowano zachorowań.

W województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowani 1 zachorowanie na odrę – zachorowanie w powiecie brodnickim. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 0,05.

d. krztusiec

W analizowanym okresie odnotowano 28 zachorowań na krztusiec (10 przypadków możliwych, 18 przypadków potwierdzonych), w roku ubiegłym odnotowano 2 zachorowania.

W 2024 r. w sąsiednich powiatach również zanotowano zachorowanie na krztusiec, sytuacja epidemiologiczna była na porównywalnym poziomie. Najniższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 23,16, najwyższy w powiecie rypińskim – 58,55. Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego wyniósł – 57,15.

Poziom zaszczepienia przeciw krztuścowi w 2024 r. wyniósł: w pierwszym roku życia – 56% (w 2023 r. 58 %), w drugim roku życia – 98,8 % (w 2023 r. 96 %), w szóstym roku życia – 75,2 % (w 2023 r. 82,9 %).

W celu przekazania wiarygodnych, rzetelnych informacji na temat szczepień ochronnych zapobiegających chorobom zakaźnym przy każdej kontroli z wykonawstwa szczepień ochronnych przekazywane były informacje na temat roli szczepień ochronnych w zapobieganiu chorobom zakaźnym. W mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej PSSE w Brodnicy na bieżąco umieszczane i udostępniane były informacje na temat szczepień.

e. poliomyelitis

Światowy Program Eradykacji Poliomyelitis jest jednym z najszerzej zakrojonych działań międzynarodowych na rzecz zdrowia publicznego, na czele którego stoi Światowa Organizacja Zdrowia. Program Eradykacji Poliomyelitis obejmuje nadzór kliniczny, epidemiologiczny i wirusologiczny nad przypadkami ostrego porażenia wiotkiego z osłabieniem mięśni szkieletowych u dzieci w wieku < 15 r. ż.

W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego odnotowano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dziecka w wieku 13 lat (współczynnik zapadalności 7,67). Wykonano wirusologiczne badania laboratoryjne w kierunku enterowirusów, wyniki ujemne. Końcowe rozpoznanie to zespół zespółu Guillain-Barre. W roku 2023 na terenie powiatu również odnotowano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego.

Poziom zaszczepienia przeciw poliomyelitis w 2024 r. wyniósł: w pierwszym roku życia – 56% (w 2023 r. 58 %), w drugim roku życia – 98,8 % (w 2023 r. 96 %), w szóstym roku życia – 75,2 % (w 2023 r. 82,9 %).

2.2. Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego

W roku 2024 odnotowano wzrost zachorowań na płonicę – 85 przypadków, współczynnik zapadalności – 109,55. W ubiegłym roku zarejestrowano 80 zachorowań, współczynnik zapadalności – 102,61.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna była bardzo niekorzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 219,98, najniższy w powiecie grudziądzkim – 97,39. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 119,75.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 6. Rozkład zachorowań na płonicę wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
1	3	9	3
2	4	10-14	14
3	8	15-19	1
4	11	25-29	1
5	11	30-34	2
6	6	35-39	1
7	13	40-44	1
8	6		

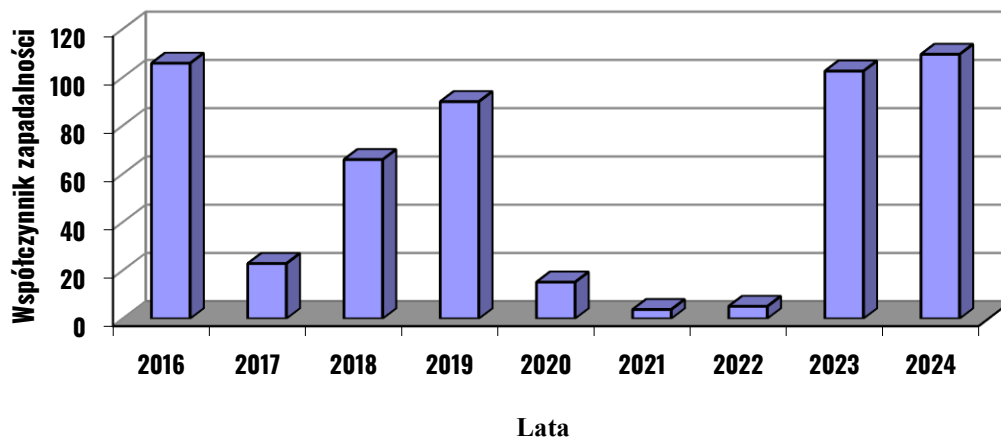
- wg płci
męska: 38 żeńska: 47
- wg miejsca zachorowania
miasto: 31 wieś: 54

Wszystkie zarejestrowane przypadki tej choroby były sklasyfikowane jako możliwe, rozpoznane wyłącznie na podstawie objawów klinicznych, 2 osoby były hospitalizowane, pozostałe osoby chore leczone były ambulatoryjnie.

Tabela 7. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na płonicę w latach od 2016 do 2024 r. w powiecie brodnickim.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	83	18	52	71	12	3	4	80	85
Współczynnik zapadalności	105,85	22,85	65,94	89,95	15,17	3,80	5,12	102,61	109,55

**Współczynniki zapadalności na płonicę w latach
2016-2024**

Wykres 6. Współczynnik zapadalności na płonicę w latach 2016-2024.

2.3. Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne

W 2024 r. nie zanotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome A; B; C oraz czerwonkę bakteryjną.

a. bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe

W zakresie bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych, gdzie czynnikiem etiologicznym była *Salmonella*, zarejestrowano spadek zachorowań w porównaniu z rokiem ubiegłym – 8 zachorowań, współczynnik zapadalności – 10.31, hospitalizowano 8 osób (w ubiegłym roku odnotowano 18 zachorowań).

Podobnie, jak w latach ubiegłych dominującym czynnikiem etiologicznym były odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*: *Salmonella* spp., *Enteritidis*, *Salmonella* z gr. D oraz *Salmonella* Typhimurium.

Zachorowania miały charakter sporadyczny. Nie zarejestrowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 1 przypadku nie ustalono nośnika zatrucia pokarmowego. W 5 przypadkach identyfikowanym nośnikiem w zatruciach pokarmowych były potrawy z jaj/z dodatkiem jaj, w 1 - mięso, wędliny/potrawy mięsne oraz w 1 przypadku – inne potrawy.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

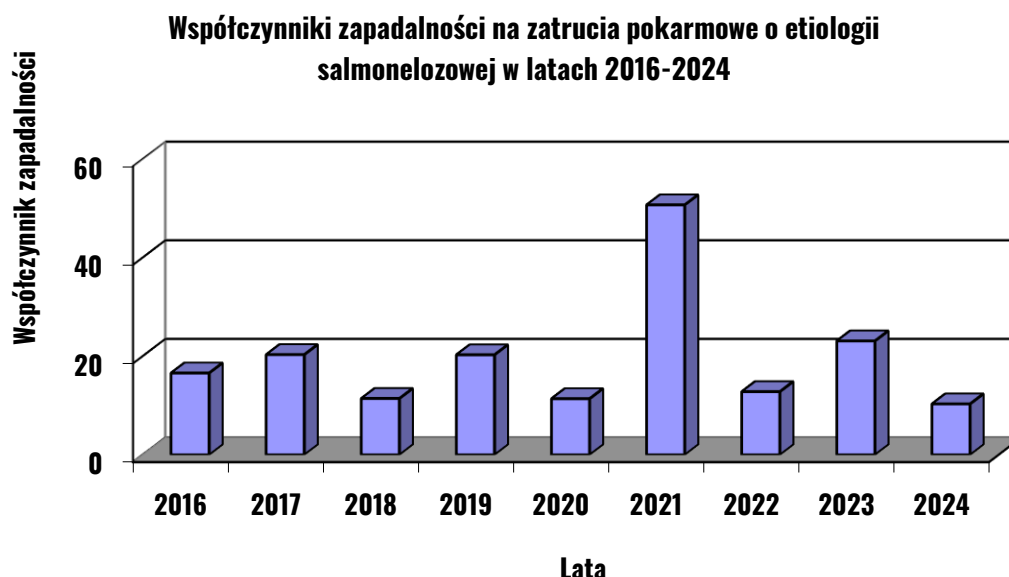
Tabela 8. Rozkład zachorowań na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonelozowej wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	1	15-19	1
4	1	50-55	1
6	1	60+	3

- wg płci
męska: 5 żeńska: 3
- wg miejsca zachorowania
miasto: 5 wieś: 3

Tabela 9. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonellozowej w latach od **2016** do **2024** r. w powiecie brodnickim.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	13	16	9	18	9	40	10	18	8
Współczynnik zapadalności	16,58	20,31	11,41	22,80	11,37	50,69	12,80	23,09	10,31

Wykres 7. Współczynnik zapadalności na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonellozowej w latach 2016-2024.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie tej jednostki chorobowej w porównaniu z sąsiednimi powiatami była korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności zarejestrowano w powiecie rypińskim – 26,84 a najniższy w powiecie brodnickim – 10,31. Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego – 21,33.

W zakresie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych zanotowano nieznaczny wzrost liczby zachorowań wywołanych przez *Clostridioides difficile* – 36 (współczynnik zapadalności – 46,10), w ubiegłym roku zarejestrowano 32 zachorowań (współczynnik zapadalności 41,04). W 2024 r. odnotowano inne określone bakteryjne zakażenia jelitowe – 7 (wszystkie osoby hospitalizowane), nie odnotowano przypadku innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołane przez *Yersinia enterocolitica* lub *pseudotuberculosis*, nie wystąpiły zatrucia jadem kiełbasianym.

Rozkład zachorowań (*Clostridioides difficile*) kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 10. Rozkład zachorowań (*Clostridioides difficile*) wg grup wiekowych

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	1	20-24	1
1	1	35-37	1
4	2	40-44	1
5	1	55-59	1
16-19	1	60+	26

- wg płci
męska: 14 żeńska: 22
- wg miejsca zachorowania
miasto: 12 wieś: 24

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridioides difficile* w porównaniu z sąsiednimi powiatami była nie korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności odnotowano w powiecie grudziądzkim – 91,11. Najniższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie wąbrzeskim – 18,58. Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego był wyższy i wyniósł – 72,09.

W ostatnich latach czynnikami etiologicznymi innych bakteryjnych zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych są głównie beztlenowe laseczki *Clostridioides difficile*.

W 2024 r. beztlenowe laseczki *Clostridioides difficile* były głównie przyczyną zarejestrowanych zachorowań – dotyczyły mężczyzn i kobiet. Do wystąpienia zachorowań przyczyniły się: stosowana antybiotykoterapia, choroby współistniejące, podeszły wiek. U 33 chorych konieczna była hospitalizacja.

b. wirusowe zakażenia jelitowe

W 2024 r. podobnie, jak w roku poprzednim na terenie powiatu brodnickiego nie odnotowano zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej, natomiast zakażenia o etiologii wirusowej zwłaszcza u dzieci do lat 2 wykazują nieznaczny wzrost. Zarejestrowano wzrost zachorowań w porównaniu z ubiegłym rokiem - 120, w 2023 r. – 83 zachorowania.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna w zakresie tej jednostki chorobowej była na porównywalnym poziomie, najwięcej zachorowań zarejestrowano w powiecie grudziądzkim – 253, natomiast najmniej wystąpiło w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 40.

W pobranych próbach kału badanego materiału biologicznego od chorych w 32 przypadkach stwierdzono obecność rotawirusów (w ubiegłym roku w 7 przypadkach), w 26 - norowirusów (w 2023 r. - 26), w 13 - adenowirusów (w 2023 r. - 10), w 49 przypadkach nie określono czynnika etiologicznego (w ubiegłym roku w 40 przypadkach).

Zachorowania wśród dzieci do 2 lat stanowiły 24,17 % ogółu zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe. Hospitalizowano 18 osób. Hospitalizowane osoby miały wykonane badania laboratoryjne.

Liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone może świadczyć o tym, iż lekarze podstawowej opieki zdrowotnej w niektórych przypadkach odступują od diagnostyki mikrobiologicznej. Jak najbardziej wskazane byłoby dalsze kontynuowanie badań diagnostycznych w kierunku zakażeń rotawirusowych i norowirusowych w przypadku wystąpienia choroby biegunkowej.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 11. Rozkład zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	13	20-24	2
1	16	25-29	5
2	9	30-34	3
3	8	35-39	1
4	15	40-44	1
5	11	45-49	2
6	7	50-54	1
9	4	55-59	1
10-14	4	60 +	13
15-19	4		

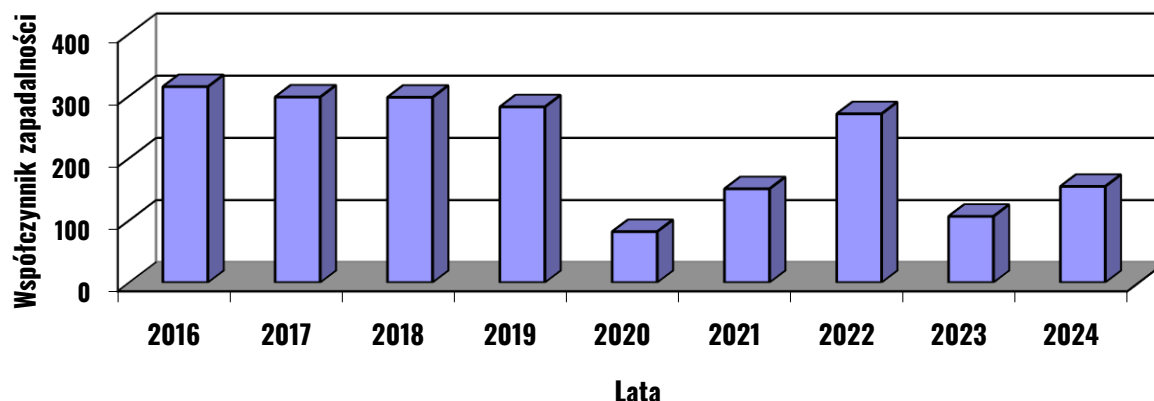
- wg płci
męska: 59 żeńska: 61
- wg miejsca zachorowania
miasto: 57 wieś: 63

W 2021 r. wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko rotawirusom. W powiecie brodnickim w 2024 r. w 1 r.ż. zaszczepiono 69,1 % dzieci szczepionką przeciwtawirusową (w 2023 r. zaszczepiono 66,4 % dzieci), w 2 r.ż. 97,8 % (w 2023 r. 95,2%).

Tabela 12. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe w latach od 2016 do 2024 r. w powiecie brodnickim.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	247	235	235	223	64	119	212	83	120
Współczynnik zapadalności	315,01	298,38	297,98	282,51	81,92	150,80	271,38	106,46	154,65

Współczynniki zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe w latach 2016-2024

Wykres 8. Współczynniki zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe w latach 2016-24.

c. biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2

W zakresie tej jednostki chorobowej na terenie powiatu brodnickiego zarejestrowano spadek zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2, w 2024 r. odnotowano 9 zachorowań, współczynnik zapadalności – 720,58 (w ubiegłym roku zarejestrowano 14 przypadków). Z ogółu zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (136) – 6,62% stanowiły dzieci do lat 2 (w 2023 r. stanowiły 21,88 %).

Ogółem hospitalizowano 32 osoby w tym dzieci do lat 2 - 6 wykonano badania mikrobiologiczne i wirusologiczne - wyniki ujemne.

Sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej w powiecie brodnickim była niekorzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie grudziądzkim – 227,77, najniższy w powiecie rypińskim – 19,52 Wojewódzki współczynnik zapadalności był niższy od współczynnika zapadalności powiatu brodnickiego.

Należy zauważyć, że do zakażeń i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi niemal wyłącznie w środowisku domowym. Zakażenia i zatrucia pokarmowe nie wystąpiły u dzieci objętych opieką w formie zinstytucjonalizowanej np. w klubikach malucha, ponieważ liczba dzieci tam przebywających jest niewielka oraz jest przestrzegany reżim sanitarny. Dużą rolę spełnia tu oświata zdrowotna i promocja zdrowia poprzez kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

- wg grup wiekowych

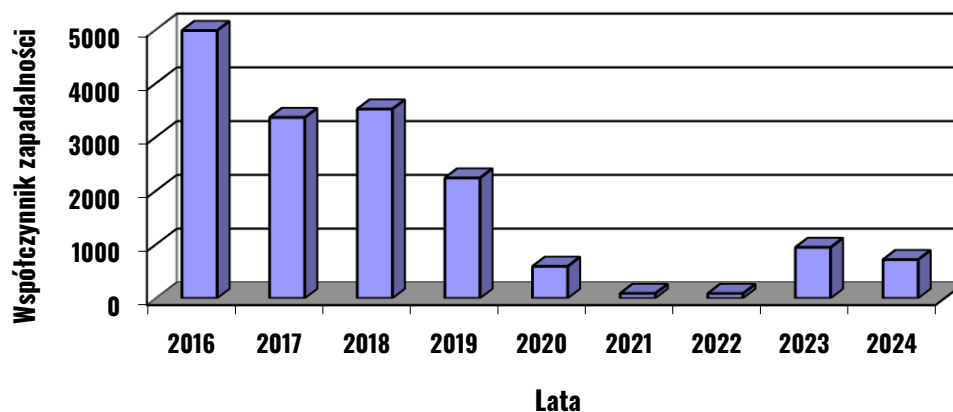
Tabela 13. Rozkład zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	5	15-19	13
1	4	20-24	10
2	8	25-29	9
3	10	30-34	5
4	8	35-39	2
5	6	40-44	5
6	7	45-49	4
7	1	50-54	2
8	4	55-59	3
9	3	60+	8
10-14	19		

- wg płci
męska: 63 żeńska: 73
- wg miejsca zachorowania
miasto: 82 wieś: 54

Tabela 14. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 w latach **2016-2024** w powiecie brodnickim.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	85	60	63	40	16	15	70	14	9
Współczynnik zapadalności	4982,41	3365,11	3521,52	2239,64	595,68	90,36	89,61	947,87	720,58

Wykres 9. Współczynniki zapadalności na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2 w latach 2016-2024.

d. inwazyjne choroby przewodu pokarmowego

W omawianym roku zarejestrowano 2 zachorowania na inwazyjną chorobę przewodu pokarmowego wywołaną przez wiciowca z rodzaju *Lamblia*.

Zachorowania wystąpiły w powiecie golubsko-dobrzyńskim, grudziądzkim i wąbrzeskim, współczynnik zapadalności analogicznie – 11,58; 11,00 i 3,1. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 4,40

W powiecie brodnickim, podobnie jak w powiatach sąsiednich, nie wystąpiły zachorowania na włośnicę.

e. wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2024 roku podobnie jak w roku 2023 i latach poprzednich w powiecie brodnickim nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,65.

f. listerioza

W 2024 r. na terenie powiatu brodnickiego nie odnotowano zachorowania na listeriozę, w 2023 r. odnotowano 1 zachorowanie.

Zatrucia pokarmowe stanowią nadal problem, utrzymują się na niezmiennym poziomie, szczególnie wirusowe zakażenia jelitowe. W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusowych zakażeń jelitowych oraz zatruć i zakażeń pokarmowych bakteryjnych (będących wykładnikiem stanu higieny żywności i żywienia) sukcesywnie w mediach społecznościowych, na stronie internetowej PSSE w Brodnicy oraz podczas wykonywania wywiadów epidemiologicznych przypomina się o konieczności zachowania higieny osobistej, zwłaszcza mycia rąk oraz higieny przygotowywania posiłków, a także przekazywane są podstawowe informacje o chorobach szerzących się drogą pokarmową.

W 2024 r. kontynuowana była akcja „Bezpieczne wakacje 2024” oraz akcja „Uroczystości komunijne bez zatruć pokarmowych” mające na celu rozpowszechnienie wiedzy na temat zatruć pokarmowych. Informacje na ww. temat zostały zamieszczone na stronie internetowej i w mediach społecznościowych PSSE w Brodnicy.

Zachorowania na zakaźne choroby przewodu pokarmowego są miernikiem stanu sanitarnego, jak i przestrzegania przez społeczeństwo zasad higieny.

2.4. Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem wzv typ B, wzv typ C, HIV/AIDS.

a. WZW typu B, WZW typu C

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby nie uległa istotnym zmianom. Rejestrowano wyłącznie przypadki przewlekłe, w których do zakażenia doszło prawdopodobnie wcześniej.

W 2024 r. zarejestrowano 7 przypadków WZW typu C, współczynnik zapadalności – 9,02 (w 2023 r. zarejestrowano 7 przypadków wirusowego zapalenia wątroby, współczynnik zapadalności 5,13).

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

▪ wg grup wiekowych

Tabela 15. Rozkład zachorowań na WZW typu C wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zachorowań
8	1
30-34	2
35-39	1
40-44	1
60+	2

▪ wg płci

męska: 4 żeńska: 3

▪ wg miejsca zachorowania

miasto: 5 wieś: 2

Odnotowano 7 zachorowań na WZW typu B - BNO, współczynnik zapadalności – 9,02, analogiczne w 2023 r. – 6 zachorowania, współczynnik zapadalności – 7,70.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

▪ wg grup wiekowych

Tabela 16. Rozkład zachorowań na WZW typu B wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zachorowań
30-34	1
35-39	1
40-44	1
45-49	2
50-54	1
60+	1

▪ wg płci

męska: 5 żeńska: 2

▪ wg miejsca zachorowania

miasto: 3 wieś: 4

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej była porównywalna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie grudziądzkim, najniższy w powiecie rypińskim.

Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynika, że większość zakażeń wirusami hepatotropowymi należy wiązać z zabiegami medycznymi wykonywanymi w placówkach służby zdrowia.

Wskazane byłyby rutynowe badania pacjentów w kierunku WZW typu C, jak również i WZW typu B, co zwiększyłoby wykrywalność tej jednostki chorobowej i wpłynęłoby na skuteczniejsze leczenie oraz stopniową poprawę sytuacji epidemiologicznej populacji w tym zakresie.

Z uwagi na brak swoistych metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, jedynie działania nieswoiste polegające na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych wykonywania świadczeń medycznych oraz innych zabiegów przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek, jak również systematyczne prowadzenie na szeroką skalę działań edukacyjnych w tym zakresie wśród pracowników szczególnie narażonych na ekspozycję zakażeń HBV oraz HCV, tj. pracowników służby zdrowia, Komendy Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, Komendy Powiatowej Policji oraz zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuaży itp. mogą zapobiec szerzeniu się zachorowań na WZW typu C.

Podczas podejmowanych działań przeciwepidemicznych w otoczeniu chorego, pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypominają o podstawowych drogach szerzenia się zakażeń wirusem HBV i HCV oraz metodach zapobiegania, zwalczania i możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych przeciw WZW typu B.

W ramach wdrażanej przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia akcji „Podstępne WZW” rozpowszechniana była wiedza na temat zapobiegania WZW typu B/C wśród osób szczególnie narażonych na zakażenie. Pacjenci w placówkach służby zdrowia systematycznie informowani są o możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych p/WZW typu B.

Obowiązkowe szczepienia przeciw WZW typu B realizowane są wśród dzieci w pierwszym roku życia. Odsetek w 1 r.ż. wyniósł 91,4 % (w 2023 r. 89,6 %), w 2 r.ż. 98,5 % (w 2023 r. 94,5 %).

b. nowo wykryte zakażenia HIV

W 2024 r. na terenie powiatu brodnickiego zarejestrowano 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy przypomina społeczeństwu o dobrodziejstwie szczepień przeciwko chorobom zakaźnym szerzącym się drogą naruszenia ciągłości tkanek, wystosowując informacje w tym zakresie, m.in. do miejscowych władz samorządowych, lokalnych mediów, biur podróży i świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne. Co roku w mediach lokalnych ukazują się wiadomości o podstawowych metodach zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek.

W 2024 r. realizowana była interwencja „Szczęśliwy powrót z wakacji” w placówkach letniego wypoczynku. Zamieszczono informacje na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Brodnicy.

2.5. Inwazyjne zakażenia wywoływane przez *Streptococcus pyogenes*, *Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis*, *Haemophilus influenzae*

a. *Streptococcus pyogenes*

W odniesieniu do roku 2023 odnotowano spadek poziomu zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pyogenes* – 6 (5 przypadków możliwych, 1 potwierdzony), współczynnik zapadalności – 7,73 (w roku ubiegłym 10

zachorowań, współczynnik zapadalności – 12,83). Zachorowanie dotyczyło jednostki chorobowej róży, 2 chorych było hospitalizowanych.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej była korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie grudziądzkim – 33,77, najniższy w powiecie brodnickim – 7,73. Współczynniki zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego był wyższy i wyniósł – 15,19.

Rozkład zachorowania kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 17. Rozkład zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pyogenes* wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zachorowań
35-39	1
50-54	1
65+	4

- wg płci chorych
męska: 3 żeńska: 3
- wg miejsca zachorowania
miasto: 1 wieś: 5

b. *Streptococcus pneumoniae*

W 2024 r. zarejestrowano 2 osoby z inwazyjną chorobą wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* (rozpoznano 3 zachorowania: 2 – posocznice, 1 - inna określona i nieokreślona). W ubiegłym roku odnotowano 2 jednostki chorobowe (1- posocznica, 1 - inna określona i nieokreślona).

Zachorowania odnotowano również w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 1, grudziądzkim – 39, rypińskim – 7 i wąbrzeskim – 2, analogicznie współczynnik zapadalności – 2,32; 30,63; 17,08 i 9,29. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 14,09.

Jedyną skuteczną metodą zapobiegania zakażeniom pneumokokowym jest szczepienie ochronne. Wszystkie dzieci urodzone od 01.01.2017 r. szczepione są obowiązkowo przeciw inwazyjnym zakażeniom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae*. Ostatnia, trzecia dawka podawana jest dzieciom między 13 a 15 miesiącem życia, w 2024 r. zaszczepiono 85,7% dzieci.

c. *Neisseria meningitidis*, *Haemophilus influenzae*

W 2024 r. w powiecie brodnickim nie zanotowano zakażenia wywołanego przez *Neisseria meningitidis* – zapalenie opon mózgowych. W analogicznym okresie roku ubiegłego zarejestrowano 1 zachorowanie.

W powiecie brodnickim nie wystąpiła inwazyjna choroba meningokokowa. 1 zachorowanie odnotowano w powiecie grudziądzkim, współczynnik zapadalności – 0,79. W województwie kujawsko-pomorskim współczynnik zapadalności na inwazyjną chorobę meningokokową wynosił ogółem – 0,45.

W 2024 r. w powiecie brodnickim nie odnotowano zakażenia wywołanego przez *Haemophilus influenzae*. W województwie kujawsko-pomorskim współczynnik zapadalności na inwazyjne choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae* – 0,75.

W powiecie brodnickim w 2023 r. zgodnie z obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych zaszczepiono p/zakażeniami *Haemophilus influenzae* typu b w pierwszym roku życia – 56 % (w 2023 r. 58%), w drugim roku życia – 98,8 % (w 2023 r. 96 %).

2.6. Neuroinfekcje

Od wielu lat notuje się spadkową tendencję zachorowań na zapalenie opon mózgowych i mózgu.

a. wirusowe zapalenie opon mózgowych oraz inne wirusowe zapalenie mózgu

Od szeregu lat w województwie kujawsko-pomorskim odnotowuje się spadkową i wyrównaną tendencję zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych i mózgu.

W 2024 r. w powiecie brodnickim odnotowano 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie opon mózgowych (nieokreślone). 2 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowych odnotowano w powiecie grudziądzkim, współczynnik zapadalności – 1,57 i powiecie golubsko-dobrzyńskim, współczynnik zapadalności – 2,32. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 2,15.

W powiecie brodnickim odnotowano 1 wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone. W sąsiadujących powiatach nie odnotowano zachorowania na tą jednostkę chorobową. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,05.

b. bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu

W 2024 r. w powiecie brodnickim odnotowano 1 zachorowanie na bakteryjne zapalenie opon mózgowych (nieokreślone). 2 zachorowania odnotowano również w powiecie grudziądzkim.

c. zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone

W bieżącym roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowań na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na tę zakaźną jednostkę chorobową była niekorzystna. Zachorowania odnotowano również w powiecie grudziądzkim, współczynnik zapadalności 3,14. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,50.

d. zapalenie mózgu inne i nieokreślone

W 2024 roku na terenie powiatu brodnickiego nie zarejestrowano przypadku zachorowania na zapalenie mózgu, inne i nieokreślone. W ubiegłym roku również nie odnotowano zachorowań. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,50.

2.7. Encefalopatie gąbczaste

W 2024 r., podobnie jak i w ubiegłym roku nie wystąpiły zachorowania na chorobę Creutzfeldta-Jacoba (CJD).

W powiecie wąbrzeskim odnotowano 1 zachorowanie na tę jednostkę chorobową, w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano 2 zachorowania, współczynnik zapadalności – 0,10.

2.8. Mikobakteriozy- inne i BNO

W 2024 r. nie zarejestrowano przypadku zachorowania na tę jednostkę chorobową, podobnie jak w roku ubiegłym.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na mikobakteriozy- inne i BNO. W 1 sąsiadującym powiecie zarejestrowano zachorowanie (powiat grudziądzki). Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 0,75.

2.9. Choroby odzwierzęce

a. borelioza

Na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r. liczba zachorowań na boreliozę z Lyme jest wyższa, niż w roku poprzednim. Odnotowano 37 zachorowań na tą chorobę, współczynnik zapadalności – 47,68 (w 2022 r. zarejestrowano 17 zachorowań, współczynnik zapadalności – 21,80).

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na tę jednostkę chorobową w porównaniu do sąsiednich powiatów była niekorzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie grudziądzkim – 51,05, najniższy współczynnik wystąpił w powiecie wąbrzeskim – 30,96. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 45,21.

Chore osoby leczone były ambulatoryjnie na podstawie objawów klinicznych (rumień wędrujący, przypadki potwierdzone). We wszystkich zachorowaniach wektorem zakażenia były kleszcze. Miejscem narażenia były parki, działki ogrodowe, lasy, łąki na terenie miasta Brodnicy, Górzna, Jabłonowa Pomorskiego oraz gmin: Zbiczno, Bobrowo, Osiek, Świdziebna.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

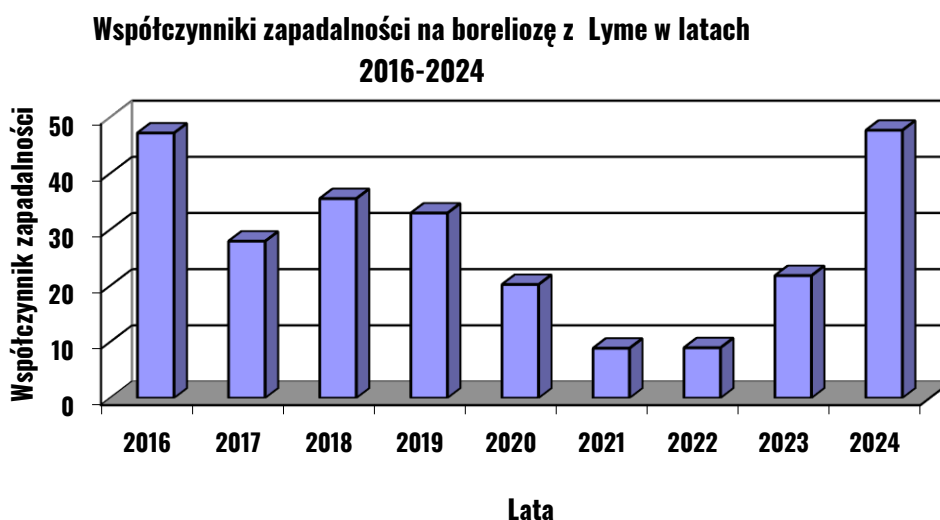
Tabela 18. Rozkład zachorowań na boreliozę z Lyme wg grup wiekowych w 2024 r.

Wiek	liczba zachorowań
3	1
6	1
10-14	1
15-19	1
20-24	2
30-34	2
35-39	3
40-44	3
45-49	2
50-54	5
60+	15

- wg płci chorych
męska: 14 żeńska: 23
- wg miejsca zachorowania
miasto: 16 wieś: 21

Tabela 19. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności na boreliozę z Lyme w latach od 2016 do 2024 w powiecie brodnickim.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	37	22	28	26	16	7	7	17	37
Współczynnik zapadalności	47,19	27,93	35,51	32,94	20,22	8,87	8,96	21,80	47,68

Wykres 10. Współczynniki zapadalności na boreliozę z Lyme w latach 2016-2024.

Podczas dochodzeń epidemiologicznych zalecano chorym kontrolować skórę ciała i głowy, zastosować intensywny prysznic po powrocie z lasu, szybko i ostrożnie usunąć przyssanego kleszcza z powierzchni skóry, a podczas przebywania na terenach bytowania kleszczy stosować środki ochrony osobistej i preparaty chemiczne odstraszające te pajęczaki.

Przyczyny wzrostu zachorowalności na boreliozę należy upatrywać także w stale zmieniającym się zasięgu geograficznym bytowania kleszczy, wydłużaniu okresu ich żerowania, zmianach klimatu, zmianach ekonomicznych i społecznych w otoczeniu ludzi. Istotną rolę odgrywają też migrujące zwierzęta przenoszące zakażone kleszcze na obszary, na których krętki *Borrelia burgdorferii* dotychczas nie występowały.

Przeciwko boreliozie nie ma szczepionki, co potęguje problem i skutecznie uniemożliwia szybkie jego opanowanie. Ważne jest tym bardziej po stronie lekarskiej wczesne rozpoznawanie i skuteczne leczenie w początkowej fazie choroby.

W związku z brakiem możliwości uodpornienia czynnego przeciw boreliozie co roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy poprzez informacje zawarte na stronie internetowej PSSE oraz Starostwa

Powiatowego w Brodnicy przypomina społeczeństwu o przestrzeganiu podstawowych zasad i ochronie przed kleszczami podczas przebywania w lasach, na polach, łąkach i działkach rekreacyjnych.

W ramach wdrażanej przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia akcji „Bezpieczne wakacje 2024”, jak również krajowego programu „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami” rozpowszechniana była wiedza na temat zapobiegania boreliozie i odkleszczowemu zapaleniu mózgu wśród dzieci z placówek oświatowo-wychowawczych.

Informacje na temat zachorowań w powiecie brodnickim na boreliozę oraz metod profilaktyki, a także kleszczowego zapalenia mózgu wywoływanego przez kleszcze z podaniem objawów chorobowych i metod zapobiegania ukazały się w mediach społecznościowym PSSE w Brodnicy. Informacje dot. zachorowań na boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy upowszechniał w podmiotach leczniczych wraz z prośbą o ich rozpropagowanie wśród pacjentów.

b. kleszczowe zapalenie mózgu

W 2024 r. oraz w 2023 r. nie wystąpiły zachorowania na tę jednostkę chorobową.

W sąsiednich powiatach – powiat golubsko-dobrzyński odnotowano 1 zachorowanie na kleszczowe zapalenie mózgu. W województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano 2 przypadki tej jednostki chorobowej.

c. gorączka Q

W 2024 r. na terenie powiatu brodnickiego nie odnotowano zachorowań na gorączkę Q.

2.10. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2024 r. na terenie powiatu brodnickiego zarejestrowano 2 przypadki choroby przenoszonej drogą płciową (kiła wczesna), współczynnik zapadalności – 2,58. W roku ubiegłym odnotowano 1 zachorowanie, współczynnik zapadalności – 1,28

W powiecie grudziądzkim odnotowano 9 zachorowań na kiłę wczesną, współczynnik zapadalności – 7,07. inną postać kiły i kiły nieokreślonej odnotowano w powiecie golubsko-dobrzyńskim, grudziądzkim i wąbrzeskim.

Na terenie powiatu brodnickiego zarejestrowano również 2 przypadki rzeżączki, współczynnik zapadalności – 2,58. W roku ubiegłym nie odnotowano zachorowania.

2.11. Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2024 roku na terenie powiatu brodnickiego wystąpiło 1 zachorowanie na grypę potwierdzoną laboratoryjnie, osoba hospitalizowana.

Odnotowano 339 zachorowań na grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego, hospitalizowano 34 osoby.

Nie wystąpiły zachorowania na grypę ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi w powiecie brodnickim, w sąsiednich powiatach i województwie kujawsko-pomorskim.

W 2024 roku (podobnie jak w latach ubiegłych) na terenie powiatu 1 podmiot leczniczy brał udział w nadzorze nad rejestracją przypadków grypy w systemie SENTINEL.

PPIS w Brodnicy na posiedzeniach Komisji Zdrowia i Bezpieczeństwa Publicznego poprosił Starostę Brodnickiego, Burmistrzów Miast i Wójtów Gmin powiatu brodnickiego, Komendanta Policji i Straży Pożarnej, radnych, kierowników instytucji podległych Staroście o podjęcie skutecznych działań mających zapobieganie zachorowaniom na gripę wśród pracowników poprzez wykonanie szczepień przeciw grypie.

PPIS w Brodnicy rozpropagował materiały informacyjne w postaci ulotek wśród społeczności powiatu brodnickiego, w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej oraz w placówkach szkolnych. Materiały informacyjno-edukacyjne dot. grypy upowszechniano również w języku ukraińskim.

PPIS w Brodnicy w 2024 r. systematycznie zamieszczał na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, w mediach społecznościowych (Facebook, portal X, Instagram) oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy informacje na temat sytuacji epidemiologicznej zachorowań na gripę i zachorowań grypopodobnych występujących na terenie powiatu brodnickiego oraz zasad profilaktyki celem rozpropagowania ich ogółowi społeczności powiatu brodnickiego.

Podkreślano, iż w procesie podnoszenia wyszczepialności przeciw grypie należy pamiętać, iż nie należy jej lekceważyć, ponieważ dla niektórych osób z przewlekłymi chorobami, może ona stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia, bez względu na wiek.

2.12. Profilaktyka wścieklizny u ludzi

W 2024 roku odnotowano 18 osób zaszczepionych przeciw wściekliznie, współczynnik zapadalności – 23,20 (w ubiegłym roku 20 osób, współczynnik zapadalności 25,65). Szczepienia podejmowano po pokąsaniu przez nieznanego psa i koty. Osoby zostały zaszczepione z powodu braku możliwości wykluczenia chorób u zwierzęcia lub z braku możliwości poddania zwierzęcia obserwacji weterynaryjnej. Wszystkie osoby otrzymały pełny cykl szczepienia.

Od wielu lat nie zanotowano na naszym terenie zachorowań ludzi na wściekliznę. Od dłuższego czasu nie stwierdza się na terenie powiatu brodnickiego przypadków wścieklizny wśród zwierząt dzikich i domowych.

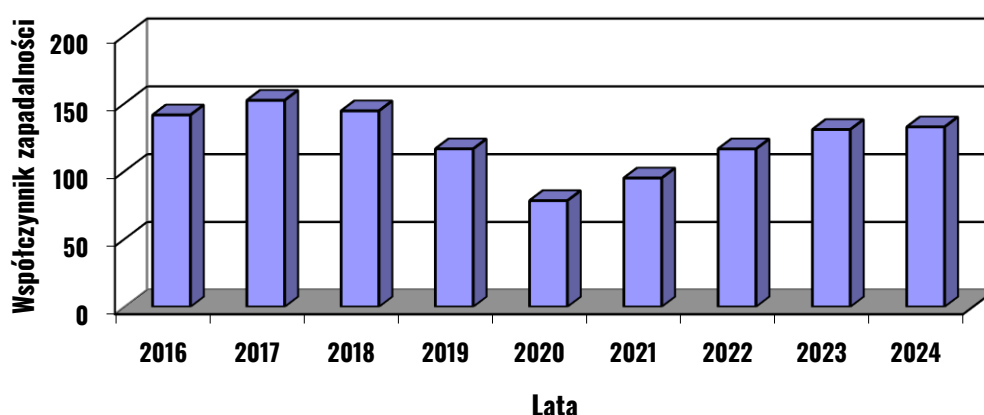
W powiecie brodnickim w porównaniu do sąsiednich powiatów stwierdzono porównywalną sytuację w zakresie styczności i narażenia na wściekliznę/potrzeba szczepień. Najwyższy współczynnik zapadalności zarejestrowano w powiecie wąbrzeskim – 46,44, najniższy w powiecie grudziądzkim – 18,85. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 28,03.

W okresie sprawozdawczym doszło do 103 pokąsań ludzi przez zwierzęta (w 2023 r. - 102). Liczba pokąsań ludzi przez zwierzęta zwłaszcza przez psy i koty w dalszym ciągu utrzymuje się na wysokim poziomie na terenie całego powiatu brodnickiego. Wszystkie zwierzęta znane zostały poddane obserwacji weterynaryjnej w kierunku wścieklizny - wyniki ujemne.

Tabela 20. Pokąsania ludzi przez zwierzęta na terenie powiatu brodnickiego w latach 2016-2024

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	111	120	114	92	62	75	91	102	103
Współczynnik zapadalności	141,56	152,36	144,56	116,55	78,35	95,04	116,49	130,83	132,74

Współczynniki pokąsań ludzi przez zwierzęta w latach 2016-2024

Wykres 11. Współczynniki pokąsań ludzi przez zwierzęta w latach 2016-2024

Staty nadzór epidemiologiczny PSSE, polegający na przeprowadzaniu dochodzenia epidemiologicznego, w sytuacji pokąsania przez nieznane zwierzę wdrażanie szczepień, co stanowi skuteczną formę profilaktyki wścieklizny, a tym samym pozwala zminimalizować ryzyko zachorowania człowieka na tę groźną chorobę.

2.13. Choroby zawleczone z innych krajów, zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz zdarzenia stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w związku z trwającym nadal konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców na terenie powiatu, podobnie, jak w latach poprzednich, utrzymywał czujność w zakresie możliwości pojawienia się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy (m.in. odry, różyczki, WZW typu A, poliomyelitis). Informował o konieczności zachowania wzmożonego reżimu sanitarnego i podejmował działania w zakresie upowszechniania realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży.

W 2024 r. w powiecie brodnickim nie wystąpiły choroby zawleczone z innych krajów.

W celu ograniczenia możliwości zawleczenia choroby zakaźnej przez osoby wyjeżdżające do krajów o odmiennej sytuacji epidemiologicznej w zakresie tych chorób, pracownicy PSSE w Brodnicy poprzez współpracę z lokalnymi biurami podróży sukcesywnie przypominali o występujących tam zagrożeniach i upowszechniali wiedzę o metodach zwalczania i zapobiegania chorobom zakaźnym szerzącym się na tych terenach. Jednocześnie informowali o możliwościach skorzystania ze szczepień zalecanych, z podaniem placówki wykonującej te szczepienia.

W 2024 roku, podobnie jak w roku poprzednim odnotowano zachorowania na chorobę układu oddechowego COVID-19, wywołaną przez wirusa SARS-CoV-2. Zarejestrowano 519 przypadków zakażeń (odnotowano 500 potwierdzonych zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 oraz 19 przypadków możliwych), hospitalizowano 41 osób. W 2023 roku odnotowano - 319 zachorowań.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna była porównywalna, w powiecie grudziądzkim wystąpiła najwyższa liczba zachorowań na chorobę COVID-19 – 1745 osób, współczynnik zapadalności – 1370,52, w pozostałych powiatach (golubsko-dobrzyńskim, rypińskim, wąbrzeskim) odnotowano porównywalną liczbę zachorowań.

W województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano 17453 zakażeń wirusem SARS-CoV-2 potwierdzonych laboratoryjnie. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 871,92.

Z analizy epidemiologicznej wynika, że u większości osób, u których potwierdzono zakażenie koronawirusem okoliczności zachorowania są nieznane (zakażenia to transmisje rozproszone).

W 2024 r. pracownicy PPIS w Brodnicy nadal upowszechniali realizację obowiązkowych szczepień ochronnych wśród społeczeństwa powiatu oraz obywateli Ukrainy. Prowadzono na szeroką skalę intensywne działania informacyjno-edukacyjne (Facebook, portal X, Instagram, strona internetowa PSSE w Brodnicy).

2.14. Zgony z powodu chorób zakaźnych

W omawianym okresie w powiecie brodnickim wstąpiły 3 zgony – 1 zgon z powodu posocznicy wywołanej *Streptococcus pneumoniae*, 1 zgon z powodu zapalenia jelita cienkiego i grubego wywołane przez *Clostridium difficile* oraz 1 zgon z powodu gruźlicy płuc. W 2023 r. 2 zgony (1 z powodu zakażenia COVID-19 i 1 zgon z powodu zapalenia opon mózgowych).

Rozkład zgonów kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 21. Rozkład zgonów z powodu chorób zakaźnych wg grup wiekowych w 2024 r.

wiek	liczba zgonów
60+	3

- wg płci chorych

M: 3

- wg miejsca zachorowania

miasto: 1 wieś: 2

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy w 2024 roku

W 2024 r. podobnie, jak w latach poprzednich działania PPIS w Brodnicy ukierunkowane były na zapobieganiu występowania zachorowań i zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego społeczności powiatu brodnickiego.

PPIS w Brodnicy przypominał o bezwzględnej konieczności natychmiastowego informowania Inspekcji Sanitarnej o każdym przypadku wystąpienia zachorowania, bądź podejrzenia choroby celem szybkiego wykrycia zakażeń i natychmiastowego podjęcia działań przeciwepidemicznych. Oprócz działań koordynujących i decyzyjnych w Stacji PPIS skutecznie nadzorował działania przeciwepidemiczne oraz inicjował i organizował działania profilaktyczne (informacyjno-edukacyjne) na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa epidemiologicznego w powiecie.

PPIS w Brodnicy prosił również o wzmożenie czujności zwłaszcza w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom przebywającym na terenie powiatu brodnickiego.

Za sprawne, profesjonalne i skuteczne wykonywanie ww. zadań, zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczności powiatu, PPIS w Brodnicy otrzymał wielokrotne podziękowania i wyrazy uznania od Starosty Brodnickiego, Burmistrza Brodnicy, kierownictwa instytucji, zakładów pracy, pozostałych przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i społeczeństwa.

W związku z propagowaniem szczepień takich chorób zakaźnych, jak odra, wzw typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica, COVID-19 oraz szczepień przeciw HPV prowadzono na szeroką skalę intensywne wielokierunkowe działania informacyjno-edukacyjne wśród społeczeństwa powiatu brodnickiego oraz osób z Ukrainy.

PPIS w Brodnicy był w kontakcie ze Starostą Brodnickim, współpracował z Naczelnikiem Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, Burmistrzem Brodnicy, Komendantem Policji, Dyrektorami Szpitala Powiatowego, lekarzami rodzinnymi, kierownikiem Biura Zdrowia, Wójtami gmin powiatu brodnickiego. PPIS wnikliwie konsultował działania prowadzone przez Burmistrzów i Wójtów powiatu brodnickiego oraz kierowników jednostek, firm i dużych przedsiębiorstw, właścicieli i pracowników biur podróży, funkcjonariuszy Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, kierownictwo POZ, związane z profilaktyką, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się oraz zwalczaniem skutków chorób zakaźnych.

PPIS uczestniczył w licznych wideokonferencjach organizowanych przez GIS, PWIS oraz w naradach roboczych dla pracowników Stacji.

- **17.03.2024 r.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy, jak co roku w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem „**Moje zdrowie, moje prawo**”, włączył się wraz z pracownikami w przedsięwzięcie prozdrowotne zorganizowane przez Burmistrza Brodnicy umacniające zdrowie publiczne i środowiskowe lokalnej społeczności poprzez wielopłaszczyznowe działania dotyczące profilaktyki zdrowia prezentowane na stoisku informacyjno-edukacyjnym podzielonym na dwie strefy (zdrowia i zagrożenia), z wykorzystaniem narzędzi informatycznych oraz nowatorskich modeli, sprzętu, a także zajęć ruchowych w ramach zdrowego stylu życia, tj. prawidłowego odżywiania, zwiększenia aktywności fizycznej, zapewnienia odpowiedniej higieny snu i ograniczenia stresu,

- **09.05.2024 r.** PPIS odbył spotkanie z nowo wybranym Starostą Brodnickim Panem Pawłem Szramką, podczas którego zapoznał Starostę z zadaniami PIS w Brodnicy na rzecz ochrony zdrowia publicznego,
- **16.05.2024 r.** PPIS wspólnie z PWIS w Bydgoszczy, Starostą Brodnickim oraz NFZ zorganizował debatę medyczną, która była poświęcona szczepieniom ochronnym. Do udziału zaproszono ekspertów zajmujących się tematyką szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych, aspektów prawnych w realizacji szczepień ochronnych oraz komunikacji lekarza z pacjentem. Podczas spotkania wymieniono poglądy na temat efektywnej komunikacji między lekarzem i pacjentem w kwestii udzielania informacji o obowiązkowych szczepieniach ochronnych dzieci i młodzieży. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy przedstawił wykład **„Szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane z uwzględnieniem aktualnej sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych”**, podczas którego poruszył zagadnienia dotyczące roli i zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, podstawy prawne szczepień ochronnych w Polsce, Program Szczepień Ochronnych na rok 2024, realizację kalendarza szczepień w Polsce – stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w 3 r.ż. w 2022 r. oraz stan zaszczepienia w powiecie brodnickim w wybranych jednostkach chorobowych, realizację zalecanych szczepień ochronnych w powiecie brodnickim, liczby uchyleń w Polsce oraz w powiecie brodnickim od obowiązkowych szczepień w latach 2014-2023. Ponadto przedstawiła sytuację epidemiologiczną wybranych chorób zakaźnych w stosunku do których stosuje się szczepienia, omówił sprawozdawczość kwartalną z obowiązkowych szczepień ochronnych, niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) oraz przechowywanie preparatów szczepionkowych. Przedstawiciel Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brodnicy przedstawiła temat **„Komunikacja lekarza z pacjentem”** omawiając następujące zagadnienia: rodzaje komunikacji, znaczenie skutecznej komunikacji w pracy z pacjentem, wybrane bariery komunikacyjne, sposoby skutecznego komunikowania i rozmów o szczepieniach. Radca prawny omówił kwestie prawne w realizacji obowiązku szczepień ochronnych. Podczas debaty wystąpili zaproszeni goście, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami odnośnie działań informacyjno-edukacyjnych w promowaniu szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych. Poruszono m.in. następujące zagadnienia:
 - sposoby dotarcia do pacjenta - rzecznik NFZ Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego w Bydgoszczy omówiła sposoby dotarcia do pacjenta przez NFZ,
 - jak poprawić wyszczepialności w zakresie szczepień zalecanych - Naczelnik Wydziału Gospodarki Lekami NFZ Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego w Bydgoszczy wskazywał, że można prowadzić szczepienia w aptekach,
 - wyszczepialność obywateli Ukrainy - Przedstawiciel Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy,
 - ułatwienie sprawozdawczości w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych. Przedstawiciel Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy wskazała na konieczność dokumentowania na drodze elektronicznej z wykorzystaniem systemu wymiany informacji poprzez portal e-sanepid (<https://e.sanepid.gov.pl/>)

Debata zakończyła się sformułowaniem wniosków płynących z wystąpień ekspertów i doświadczeń lekarzy, które zostały wypracowane w czasie debat.

- **14.06.2024 r.** PPIS w Brodnicy uczestniczył w Posiedzeniu Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w formie telekonferencji na temat przygotowania służb, inspekcji i straży do sezonu letniego, podczas, którego zaprezentował informację dot. przygotowania do sezonu wypoczynkowego 2024 r. na terenie powiatu brodnickiego,
- **21.07.2024 r.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy i pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy, jak co roku wzięli udział w XVII Jarmarku Ekologicznym z królowną Anną w Brodnicy. Celem wydarzenia było umacnianie zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności. Hasło przewodnie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy brzmiało: **„Żyj zdrowo i bezpiecznie”**. W ramach akcji edukacyjnej pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzili wielopłaszczyznowe działania dotyczące profilaktyki zdrowia poprzez zastosowanie różnorodnych, niekonwencjonalnych oraz praktycznych form przekazu z wykorzystaniem sprzętu badawczego i pomiarowego. Prowadzono porady/konsultacje w dziedzinie zdrowia publicznego (profilaktyki chorób zakaźnych, z uwzględnieniem wykonawstwa szczepień ochronnych, chorób cywilizacyjnych, zatruc grzybami). Ponadto były prezentowane wystawy edukacyjne:
 - żywe okazy roślin miododajnych,
 - świeże kiszonki z różnorodnych warzyw i owoców
 - „zdrowy, bezpieczny dom, bezpieczne środowisko pracy” za pomocą banneru z sylwetką człowieka i eksponatów przedstawiających sposoby ograniczania używania szkodliwych substancji chemicznych na co dzień
 - konsekwencje dla zdrowia psychicznego podczas korzystania z technologii cyfrowych i sposoby zapobiegania im,
 - profilaktykę chorób zakaźnych i pasożytniczych (zdjęcia obrazujące objawy wybranych chorób zakaźnych, np. boreliozy, odry, ospy wietrznej, a także pokazy preparatów mikroskopowych przedstawiających bakterie chorobotwórcze (m.in. E.coli, gronkowiec, czerwotka), obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne,
 - konsekwencje prowadzenia nieprawidłowego stylu życia (tj. zaawansowane choroby nowotworowe, metaboliczne, układu krążenia i kostnego za pomocą edukacyjnej walizki).

Dodatkowo prowadzono interaktywne pokazy i ćwiczenia oraz quizy i zabawy dla dzieci o tematyce prozdrowotnej. W ramach „Miasteczka Zdrowia” poza stanowiskiem informacyjno-edukacyjnym PSSE w Brodnicy zorganizowane były również stoiska poświęcone szeroko pojętej tematyce profilaktycznej, diagnostycznej oraz edukacyjnej w zakresie zdrowia wraz z ofertą bezpłatnych badań i porad dla mieszkańców.

- **29.07.2024 r.** PPIS uczestniczył w spotkaniu z Głównym Inspektorem Sanitarnym, Panem Wojewodą, PWIS w Bydgoszczy i państwowymi powiatowymi inspektorami sanitarnymi woj. kujawsko-pomorskiego, na którym

przedstawił najważniejsze problemy do rozwiązania w zakresie prawidłowego działania PIS oraz w zakresie funkcjonowania PSSE w Brodnicy,

- **05.12.2024 r.** PPIS zorganizował **Jubileuszową Konferencję z okazji 70-lecia Państwowej Inspekcji Sanitarnej i 105-lecia Służb Sanitarnych w Polsce** pn. „Rys historyczny, rola i zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w służbie zdrowiu publicznemu w obliczu współczesnych i nowych zagrożeń” **pod Honorowym Patronatem Starosty Brodnickiego i Burmistrza Brodnicy**. Celem konferencji było przypomnienie historii służb sanitarno-epidemiologicznych w Polsce, zapoznanie z działalnością i osiągnięciami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także wskazanie aktualnych i przyszłych wyzwań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Polsce i powiecie brodnickim w obliczu nowych zagrożeń dla zdrowia publicznego, min podkreślając bardzo ważną rolę szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych.
- aby poprawić poziom zaszczepienia mieszkańców miasta Brodnicy i powiatu w kontaktach z władzami samorządowymi, radnymi prosił, aby w swoich działaniach upowszechniali wiedzę, mieszkańcom powiatu oraz przebywającym osobom z Ukrainy, dot. poddania się obowiązkowym szczepieniom wg PSO, szczepieniom przeciwko COVID-19, HPV oraz wiedzę z zakresu zagrożenia rozprzestrzeniania się takich chorób zakaźnych, jak odra, wzw typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica,
- PPIS prowadził na szeroką skalę intensywne działania informacyjno-edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, m.in. poprzez aktywną współpracę z brodnickimi mediami, zwłaszcza podczas organizowanych przedsięwzięć edukacyjnych, apelował o zwiększenie tych inicjatyw wśród społeczeństwa powiatu.

Również pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzili szeroką akcję informacyjną dla społeczeństwa powiatu brodnickiego oraz osób z Ukrainy zakwaterowanych na terenie powiatu brodnickiego związaną z profilaktyką i zwalczaniem chorób zakaźnych, obowiązkowymi szczepieniami wg PSO. Pracownicy PSSE w Brodnicy rozpropagowywali materiały edukacyjne w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i miejscach zakwaterowania uchodźców.

- **09.04.2024 r.** PPIS wraz z pracownikami wziął udział w happeningu w ramach kontynuacji obchodów Światowego Dnia Zdrowia 2024 zorganizowanego przez Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Brodnicy. W myśl hasła „Twoje zdrowie, twoje prawo”. Przedstawiciele Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego przeprowadzili pogadanki oraz pokazy połączone z ćwiczeniami, jak prawidłowo myć ręce i dbać o higienę rąk. Podczas spotkania przedstawiono doświadczenie „Jak działa mydło” oraz pokaz czystości rąk wykorzystując lampę UV,
- **21-27.04.2024 r.** przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego i Profilaktyki Zdrowotnej w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień prowadzili działania prozdrowotne dotyczące szczepień,
- **14.06.2024 r.** wzięto udział w Festynie zorganizowanym przez Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Brodnicy. W ramach stoiska informacyjno-edukacyjnego PSSE w Brodnicy udzielano praktycznych wskazówek i porad z zakresu profilaktyki chorób odkleszczowych oraz szczepień,

- **26.09.2024 r.** w ramach programu szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) przedstawiciele Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego spotkali się z rodzicami uczniów szkół podstawowych. Prowadzono rozmowy na temat profilaktyki HPV.

Wszyscy pracownicy Sekcji NEP przy ścisłym współdziałaniu z PPIS w Brodnicy, aby zapobiec występowaniu zachorowań na choroby zakaźne oraz zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne społeczności powiatu brodnickiego wykonywali codziennie ogrom zadań:

- zbierano informacje niezbędne do opracowania wywiadów epidemiologicznych, objęcia nadzorem osób, które miały kontakt z osobą chorą, zweryfikowania kwestii szczepień,
- udzielano licznych informacji telefonicznych dot. bieżącej pracy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego,
- na bieżące śledzono i zapoznawano się z wychodzącymi rozporządzeniami i wytycznymi obowiązującymi w Sekcji,
- obsługiwano na bieżąco systemy: SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej), epibaza, SRWE, redmine, ESND (Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek). Rejestrowane choroby oraz biologiczne czynniki chorobotwórcze zapisywane były w systemie epibaza. Zachorowania na COVID-19 uzupełniane i zapisywane były w systemie SRWE. Część sprawozdań uzupełniano w „chmurze” na dysku google na udostępnianych przez WSSE w Bydgoszczy interaktywnych formularzach: gruźlica, MZ-54, lokalizacja Ukraina, opieka medyczna Ukraina, raport z badań mikrobiologicznych, sprawozdanie kwartalne z przeprowadzonych szczepień ochronnych według zużytych szczepionek.
- zamieszczano na bieżąco informacje związane z obowiązkowymi szczepieniami wg PSO oraz informacje z zakresu zagrożenia rozprzestrzeniania się takich chorób zakaźnych, jak odra, wzw typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica w social mediach (Facebook, portal X, Instagram) i stronie internetowej PSSE w Brodnicy,
- przekazywano na bieżąco rekomendacje GIS i pozostałych Ministrów odnośnie zapewnienia bezpieczeństwa powiatu,
- przekazywano wystąpienia do podmiotów leczniczych dotyczące następujących zagadnień: nadzoru na grypę w systemie SENTINEL, konieczności kierowania osób mających kontakt ze zwierzęciem chorym lub podejrzanym o zachorowanie na wściekliznę do Specjalistycznej Poradni Chorób Zakaźnych, obowiązku zgłaszalności podejrzeń lub rozpoznań zakażeń lub chorób zakaźnych i zgonów w ciągu 24 godzin od momentu rozpoznania oraz zgłaszalności biologicznych czynników chorobotwórczych, raportu o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala, kleszcze i choroby przenoszone przez kleszcze, barszcz Sosnowskiego, gorączki krwiotocznej Marburg w Rwandzie,
- wirus grypy A/H5N1, nadzoru, uzupełnienia/realizacji szczepień oraz postępowania w przypadku Ostrego Porażenia Wiotkiego, zgłaszania zachorowań na odrę i różyczkę wraz z materiałem klinicznym do badań, wzmożenia nadzoru w zakresie potencjalnych zachorowań na legionellozę, wzmożenia nadzoru nad gospodarką preparatami szczepionkowymi, właściwego przechowywania preparatów szczepionkowych, zgłaszania Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, zgłaszania osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych, wystawiania zaświadczeń o przeprowadzonym lekarskim badaniu kwalifikacyjnym, właściwego

przechowywania preparatów szczepionkowych, szczepienia kobiet w ciąży przeciwko krztuścowi, higieny rąk w podmiotach leczniczych, szczepień przeciwko HPV.

2.15. Wnioski

1. Sytuację epidemiologiczną wybranych chorób zakaźnych w powiecie brodnickim w 2024 r. można ocenić jako stabilną.
2. Pracownicy PSSE w Brodnicy na terenie powiatu brodnickiego oprócz realizowania zadań zgodnie z planem pracy na 2024 r. dodatkowo przeprowadzali wizytacje w gabinetach profilaktyki zdrowotnej w szkołach podstawowych, w związku z realizacją szczepień przeciwko HPV, a także utrzymywali wzmożoną czujność w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom na terenie powiatu brodnickiego.
3. W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego nie wystąpiły choroby zawleczone z innych stref klimatycznych, nie notowano epidemicznego wzrostu zachorowań. Nie wystąpiły zjawiska o charakterze klęsk żywiołowych, rzutujące na pogorszenie się sytuacji zachorowań w regionie. Należy kontynuować współpracę przede wszystkim z biurami podróży oraz prowadzić działania informacyjne dla osób podróżujących w inne regiony świata.
4. Wśród chorób objętych Programem Szczepień Ochronnych sytuacja epidemiologiczna w porównaniu z ubiegłym rokiem była zróżnicowana. W ujęciu rok do roku nastąpił wzrost zachorowań na krztusiec, zarejestrowano 1 przypadek odry (w ubiegłych latach nie odnotowano tej choroby), natomiast zarejestrowano o 131 mniej zachorowań na ospę wietrzną.
5. Na dzień 31.12.2024 r. uchylało się od szczepień **111 rodziców (120 niezaszczepionych dzieci)**.
6. Wzrost liczby osób odmawiających szczepień oraz niższe wskaźniki wszczepialności, pomimo licznych działań informacyjno-edukacyjnych oraz prowadzenia postępowań administracyjnych wobec osób odmawiających szczepień, wskazują na konieczność dalszego zintensyfikowanego upowszechniania wiedzy o szczepieniach oraz walki z dezinformacją w tym zakresie, jak również prowadzenie czynnego, skutecznego nadzoru nad osobami uchylającymi się od obowiązkowych szczepień ochronnych.
7. W obliczu narastających wątpliwości związanych z poddawaniem się szczepieniom, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wskazywał na rolę lekarzy i pielęgniarek w kształtowaniu właściwych postaw rodziców wobec szczepień ochronnych. Lekarze powinni budować zaufanie i dobrą komunikację z pacjentem w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych. Do koalicji na rzecz czynnej profilaktyki chorób zakaźnych należy instytucjonalnie włączyć także położne i pielęgniarki, a ponadto zapewnić wsparcie ze strony lekarzy innych specjalności mających codzienny kontakt z niemowlętami i małymi dziećmi oraz ich rodzicami.
8. Ze względu na rosnące wyzwania związane ze szczepieniami ochronnymi oraz kluczową rolę profilaktyki w medycynie, zasadne jest wprowadzenie wakcynologii jako odrębnego przedmiotu na studiach lekarskich i innych kierunkach medycznych. Edukacja w tym zakresie pozwoli przyszłym lekarzom i specjalistom ochrony zdrowia zdobyć kompleksową wiedzę na temat mechanizmów działania szczepionek, wskazań, przeciwwskazań oraz zasad immunoprofilaktyki. W efekcie zwiększy to świadomość i kompetencje personelu

medycznego, przyczyniając się do skuteczniejszej promocji szczepień i przeciwdziałania dezinformacji w społeczeństwie.

9. Należy dążyć do tego, żeby wszystkie punkty szczepień ochronnych w powiecie brodnickim wyposażone były w systemy całodobowego monitorowania temperatury w lodówkach (**na 27 punktów szczepień, 19 nie posiada**).
10. Działania NZOZ-ów winny być ukierunkowane na skuteczne przekonywanie rodziców dzieci niezaszczepionych (odmawiających szczepień) do podjęcia odpowiedzialnej decyzji o zaszczepieniu dzieci.
11. Globalizacja, trwające konflikty zbrojne powodują migrację ludności z terenów o różnym poziomie zaszczepienia i miejsc endemicznego występowania chorób zakaźnych (w ciągu 2022 r. naszą wschodnią granicę przekroczyło ok. 7 mln. ludzi, 1,5 mln. ludzi, głównie kobiet i dzieci, mieszka w Polsce na stałe). Niski odsetek zaszczepienia uchodźców z Ukrainy (ok. 30%) wpływa na występowanie zakażeń chorobami zakaźnymi i ich rozprzestrzenianiem.
12. Co 8-10 lat powinniśmy powtarzać szczepienia p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, odrze. Osoby > 40 r.ż., które były w przeszłości zaszczepione 1 dawką mogły stracić odporność. Należy też zweryfikować czy przyjęło się szczepionkę p/WZW typu A.
13. Szczepienie ochronne jest najskuteczniejszym sposobem zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, dla których istnieją szczepionki. W przypadku kontaktu osoby w pełni zaszczepionej (posiadającej pełen cykl szczepień przeciwko danej chorobie) z osobą chorą istnieje niskie ryzyko zakażenia, co tym samym skutkuje zahamowaniem rozprzestrzeniania się choroby oraz powstawania ognisk zachorowań.
14. Bardzo ważne jest upowszechnianie wiedzy o szczepieniach ochronnych w każdym wieku zalecanych nie tylko wśród dzieci i młodzieży, ale również wśród populacji osób dorosłych, szczególnie wśród osób z grup ryzyka i seniorów.
15. Niski odsetek szczepień ochronnych preparatami zalecanymi jest spowodowany, m.in. problemami finansowymi, czyli brakiem środków na indywidualny zakup szczepionek zalecanych (nie zawsze refundowanych).
16. Istotną rolę w odbudowaniu zaufania do szczepień ochronnych odgrywa właściwa rozmowa lekarz, pielęgniarka, położna, farmaceuta – pacjent, prowadzona w sposób wrażliwy, troskliwy, i nieoceniający, otwarty, pełna empatii, ukierunkowana na konkretną osobę (rozmówcę, dzieci rozmówcy) z zastosowaniem przekazu werbalnego i niewerbalnego, która jest jednym z podstawowych elementów poprawnie realizowanej polityki zdrowotnej. Istotny jest również odpowiedni czas poświęcony przez lekarza na rozmowy dotyczące problemów profilaktyki chorób zakaźnych.
17. W celu efektywnego promowania szczepień ochronnych zalecanych należy wykorzystywać potencjał drzemiący w aptekach.

18. Konieczne jest wykorzystywanie mediów (tradycyjnych, internetowych) na szeroką skalę, celem skutecznego dotarcia do pacjentów z wiarygodną, rzetelną, potwierdzoną naukowo wiedzą i wyeliminowania dezinformacji oraz krążących nieprawdziwych informacji na temat szczepień ochronnych.
19. Ważne jest docieranie do osób niezdecydowanych na wykonanie szczepień wielotorowo. Nie tylko przez rozmowę w gabinecie, ale poprzez wykorzystanie innych kanałów komunikacji (strona internetowa, social media, e-mail).
20. Zwiększenie akcji przypominających o możliwości szczepienia choćby poprzez wysyłanie wiadomości sms, e-maili nie tylko poprzez POZ, ale również przez samorządy (np. poprzez media społecznościowe, strony internetowe, przekazywanie informacji poprzez Starostę Brodnickiego, Burmistrzów, Wójtów, radnych, sołtysów podczas zebrań, spotkań, narad z mieszkańcami).
21. Dobrym pomysłem jest też dawanie przykładu ze strony osób publicznych, znanych, popularnych, którzy w świetle fleszów szczepią siebie i swoje rodziny.
22. Nie do przecenienia jest również rola pedagogów, rodziców, opiekunów, jednostek samorządu terytorialnego, kościołów, instytucji, stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich w edukacji dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień oraz ryzyku związanym ze spadkiem liczby osób zaszczepionych (organizowanie kampanii, akcji prozdrowotnych, debat, warsztatów, konferencji, szkoleń, spotkań, prelekcji, wykładów, imprez lokalnych).
23. Istotnym jest zwiększenie zajęć z profilaktyki chorób zakaźnych z ukierunkowaniem na szczepienia w żłobkach, przedszkolach, szkołach, uczelniach (organizowanie prozdrowotnych zabaw edukacyjnych, olimpiad, konkursów, turniejów, warsztatów, szkoleń itp.).
24. Dobrym krokiem było wprowadzenie szczepień w aptekach dla osób dorosłych, np. przeciwko grypie, COVID-19 i pneumokokom, co zdecydowanie ułatwia organizację i wykonywanie szczepień.
25. Ważną rolę w edukacji odgrywa udział personelu medycznego w organizowanych konferencjach/debatkach z udziałem ekspertów, zarówno w formie stacjonarnej jak i online.
26. Edukacja pacjentów jest wpisana w zawód lekarza (a obecnie bardzo trudno jest pozyskać ekspertów w dziedzinie szczepień podczas organizacji konferencji w mniejszych miastach).
27. W obliczu narastających wątpliwości związanych z poddawaniem się szczepieniom, rola lekarzy jest absolutnie kluczowa. To lekarz odgrywa ważną rolę w kształtowaniu właściwych postaw rodziców wobec szczepień. To lekarz ma budować zaufanie i dobrą komunikację z pacjentem w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych.
28. Prawny obowiązek przekazywania rzetelnej wiedzy na temat szczepień nie może obciążać wyłącznie lekarzy POZ. Do koalicji na rzecz czynnej profilaktyki chorób zakaźnych należy instytucjonalnie włączyć także położne i pielęgniarki, a ponadto zapewnić wsparcie ze strony lekarzy innych specjalności mających codzienny kontakt z niemowlętami i małymi dziećmi oraz ich rodzicami.

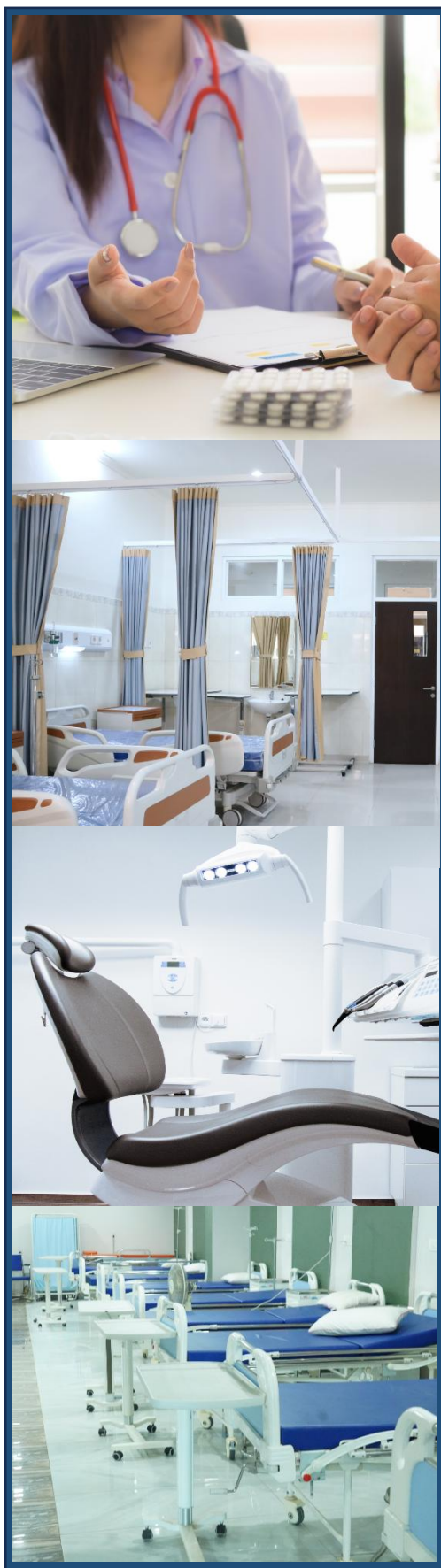
29. Należy uwrażliwić personel medyczny (lekarzy, pielęgniarki, położne, farmaceutów) na korzystanie z mediów społecznościowych i uaktywnienie w działaniach na rzecz szczepień (dodarcie do dużej liczby odbiorców, młodych ludzi).
30. Wskazane jest poszerzenie programu kształcenia o problematykę szczepień ochronnych już na poziomie studiów medycznych wszystkich kierunków, których absolwenci mogą mieć w przyszłości wpływ na podejmowane w tym zakresie decyzje indywidualne rodziców lub opiekunów dzieci objętych Programem Szczepień Ochronnych, w perspektywie prowadzone są rozmowy dot. utworzenia filii studiów medycznych dla pielęgniarek i pielęgniarzy na terenie powiatu brodnickiego.
31. Oceniając nasz system szczepień ochronnych w aspekcie prawnym należy zgodzić się z opinią, że obowiązujące przepisy powinny być doprecyzowane celem zwiększenia ich przejrzystości, szczególnie pod kątem zapewnienia zarówno korzyści indywidualnych, jak i zbiorowych z realizacji Programu Szczepień Ochronnych. Wymagają szczególnie dopracowania zasady odpowiedzialności indywidualnej rodziców i opiekunów dzieci za uchylanie się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Naruszanie tych przepisów spotyka się bowiem coraz częściej z dezaprobatą większości poddającej swoje dzieci szczepieniom obowiązkowym i zalecanym.
32. Mimo, że stan zaszczepienia na poziomie ogólnokrajowym przeciw chorobom znajdującym się w Kalendarzu Szczepień utrzymuje się na poziomie zapewniającym utrzymanie odporności zbiorowskiej musimy wdrożyć działania, aby nie tylko utrzymać ten poziom, ale zwiększyć wyszczepialność populacji, aby nie dopuścić do nawrotu groźnych, śmiertelnych chorób zakaźnych mogących wywoływać epidemie/pandemie.
33. Niestety nadal w Polsce i powiecie brodnickim zwiększa się liczba osób uchylających się od szczepień. Należy zwrócić uwagę na konieczność podejmowania bardziej zdecydowanej reakcji na krążące wokół nas, negatywne doniesienia medialne, pogłoski lub pozbawione podstaw naukowych opinie na temat szczepień, np. poprzez opracowanie nowej, pełniejszej strategii polityki informacyjnej na temat szczepień ochronnych uwzględniającej, m.in. przyczyny negatywnego stosunku do szczepień ochronnych ze strony rodziców/opiekunów dzieci.
34. Zintensyfikowanie działań edukacyjno-promocyjnych dla personelu medycznego oraz grup populacyjnych (m.in. rodziców, opiekunów, dzieci i młodzieży, pracowników) w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych ukierunkowanej przede wszystkim na szczepienia, jest obecnie najważniejszym zadaniem.
35. Niepoddawanie dziecka szczepieniom ochronnym narusza dobro dziecka, gdyż naraża je na zachorowanie lub utratę zdrowia w związku z powikłaniami chorób zakaźnych. Jest sprzeczne z interesem społecznym wyrażanym w dążeniu władz publicznych do zwalczania chorób zakaźnych w drodze uodparniania populacji i tym samym zapobiegania społecznym skutkom występowania chorób zakaźnych.
36. Dane dotyczące problematyki profilaktyki prozdrowotnej oraz szczepień ochronnych należy czerpać z wiarygodnych źródeł (m.in. stron i mediów społecznościowych Ministerstwa Zdrowia, Państwowej Inspekcji

Sanitarnej, Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, innych stron rządowych), celem zapobiegania dezinformacji i wprowadzania społeczeństwa w błąd.

37. Należy w dalszym ciągu przekazywać najnowszą wiedzę w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia opartą na wytycznych WHO, GIS oraz aktualnych doniesień medycznych. Właściwa edukacja w sytuacji zagrożenia epidemicznego to podstawa sukcesu.
38. W związku z mutacjami wirusa SARS-CoV-2, utrzymującą się liczbą zachorowań oraz dostępnością szczepionki przeciw COVID-19, konieczne jest dalsze poszerzanie wiedzy wśród mieszkańców powiatu brodnickiego na temat zasadności szczepień ochronnych. Należy prowadzić akcje informacyjne podkreślające znaczenie szczepień przeciwko COVID-19, a także promować realizację zarówno obowiązkowych szczepień ochronnych (PSO), jak i szczepień zalecanych, takich jak przeciw grypie, pneumokokom, HPV, meningokokom, ospie wietrznej, półpaścowi, krztuścowi, błonicy, tężcowi, odrze, wzv typu A. Edukacja w tym zakresie pozwoli zwiększyć świadomość zdrowotną społeczeństwa i przyczyni się do skuteczniejszej profilaktyki chorób zakaźnych.
39. W związku z wysoką liczbą zachorowań na ospę wietrzną zasadne byłoby wprowadzenie szczepień przeciwko tej chorobie do obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych. Taki krok przyczyniłby się do sukcesywnego zmniejszenia liczby zachorowań, ograniczenia powikłań oraz znaczącej poprawy sytuacji epidemiologicznej. Powszechne szczepienia pozwoliłyby na skuteczniejszą kontrolę rozprzestrzeniania się wirusa, co w dłuższej perspektywie wpłynęłoby korzystnie na zdrowie publiczne.
40. Ze względu na brak swoistych metod zapobiegania zakażeniom HCV poprzez szczepienia ochronne lub bierne uodpornienie, kluczowe jest podejmowanie działań mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa. Należy wdrażać i utrzymywać wysokie standardy higieniczno-sanitarne, szczególnie w podmiotach leczniczych oraz miejscach, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek. Równocześnie konieczne jest prowadzenie szeroko zakrojonych działań edukacyjnych skierowanych do osób szczególnie narażonych na ekspozycję na wirusy HBV i HCV, w tym pracowników ochrony zdrowia, funkcjonariuszy straży pożarnej i policji, a także personelu zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i studiów tatuażu. Systematyczna edukacja oraz ścisłe przestrzeganie procedur higienicznych znacząco zmniejszą ryzyko transmisji zakażeń.
41. W 2024 roku odnotowano 37 przypadków boreliozy z Lyme, co stanowi wzrost zachorowań w porównaniu do roku 2023. Ze względu na brak dostępnej szczepionki przeciw tej chorobie kluczowe jest prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat metod ochrony przed kleszczami. Należy promować skuteczne środki profilaktyczne, takie jak stosowanie repelentów, odpowiedni ubiór podczas przebywania na terenach zielonych oraz regularne sprawdzanie ciała po powrocie z miejsc narażonych na kontakt z kleszczami. Edukacja w tym zakresie pozwoli ograniczyć ryzyko zakażeń chorobami odkleszczowymi i poprawić stan zdrowia publicznego.
42. W omawianym roku zarejestrowano wzrost zachorowań na zakażenia o etiologii salmonelozowej. Nadal należy kontynuować i poszerzać wiedzę wśród społeczeństwa powiatu brodnickiego na temat zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej, roli łańcucha chłodniczego oraz błędów

technologiczno-higienicznych przy przygotowywaniu potraw poprzez systematyczne zamieszczanie treści na ww. temat na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, w social mediach, takich, jak: Facebook, portal X, Instagram, lokalnej prasie, a także kontynuować współpracę z kołami gospodyń wiejskich.

43. Należy nadal prowadzić wzmożoną czujność w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom, poszerzać wiedzę wśród społeczeństwa ukraińskiego na temat zasadności szczepień, prowadzić akcje informacyjne, prelekcje związane z koniecznością zaszczepienia się.
44. Ciągłe monitorowanie zgłoszeń, podejrzeń oraz zachorowań na choroby zakaźne, a także wdrażanie skutecznych działań przeciwepidemicznych i promowanie zachowań prozdrowotnych, ma istotny wpływ na poprawę stanu bezpieczeństwa zdrowotnego w powiecie. Regularna analiza sytuacji epidemiologicznej pozwala na szybsze reagowanie na potencjalne zagrożenia, co przyczynia się do minimalizowania ryzyka rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych i ochrony zdrowia społeczności lokalnej.
45. Dzięki podjęciu przez PPIS w Brodnicy skutecznych, wielopłaszczyznowych działań edukacyjno-profilaktycznych na rzecz ochrony zdrowia, przy wzorowej współpracy z przedstawicielami jednostek samorządowych, Policją, Strażą Pożarną, dyrekcją szpitala, inspekcjami, kierownictwem instytucji i zakładów pracy, a nade wszystko dzięki wsparciu i pomocy Głównego Inspektora Sanitarnego, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy udało się zachować bezpieczeństwo epidemiologiczne w powiecie brodnickim oraz podnieść świadomość prozdrowotną wśród społeczności lokalnej.

3. Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia

Na terenie powiatu brodnickiego na koniec 2024 r. w ewidencji zgodnie z MZ-46 było 105 podmiotów leczniczych (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. W grupie nadzorowanych podmiotów leczniczych były: podmioty realizujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (1 szpital, 1 zakład opiekuńczo-leczniczy, 2 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze), ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (44 obiekty) oraz praktyki zawodowe (57). Jedna przychodnia stomatologiczna została przekształcona na indywidualną praktykę stomatologiczną.

3.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

a. Szpital

Szpital w Brodnicy w ewidencji PSSE w Brodnicy (1 obiekt, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym) został skontrolowany. Kontrola obejmowała Oddział Wewnętrzny z Salą Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego szpitala a także Zespół Ratownictwa Medycznego Stacja w Brodnicy i Podstacja w Górznie, skontrolowano również 2 środki transportu sanitarnego.

W skontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych pomieszczeń właściwy, czystość bieżąca zachowana, procedury opracowane, aktualizowane i przestrzegane, zapas preparatów dezynfekcyjnych, sprzętu i środków do utrzymania czystości właściwy. Szpital posiada własną ekipę sprząającą. Segregacja odpadów medycznych i komunalnych właściwie prowadzona. Odpady medyczne odbiera firma Remondis Medison Sp. z o.o. ul. Puszkina 41, 42-530 Dąbrowa Górnicza i przewozi do Zakładu Utylizacji Odpadów Medycznych przy Centrum Onkologii w Bydgoszczy. W szpitalu przeprowadzane są okresowe przeglądy, czyszczenie, dezynfekcja, wymiana elementów instalacji central wentylacyjno-klimatyzacyjnych, raz do roku przeprowadzane są przeglądy klimatyzatorów (dokumentacja dostępna). Podobnie jak w roku ubiegłym usługi sterylizacji, usługi pralnicze świadczą jednostki zewnętrzne.

W szpitalu w Brodnicy w 2024 r. w ramach kontroli wewnętrznej dwukrotnie (raz na pół roku) zostały przeprowadzone badania jakości wody ciepłej na obecność bakterii z rodzaju Legionella (łącznie 6 próbek). Nie stwierdzono skażenia wody ciepłej obecnością bakterii z rodzaju Legionella.

W 2025 r. zaplanowano dwukrotne badanie wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej na obecność bakterii z rodzaju Legionella.

Szpital w Brodnicy zasilany jest w wodę z sieci wodociągu publicznego w Brodnicy, dysponuje zbiornikiem retencyjnym na wodę. W ramach kontroli wewnętrznej okresowo badano jakość wody przeznaczonej do spożycia w zakresie mikrobiologicznym (jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym). Podobne badania zaplanowano również w 2025 r.

b. Zakłady opiekuńczo-lecznicze

Ilość obiektów w ewidencji nie uległa zmianie, jest 1 obiekt. W strukturze ARS MEDICA Sp. z o.o. funkcjonował Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Wichulcu 14, gm. Bobrowo. Podmiot został skontrolowany, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w dniu kontroli w obiekcie

przebywało 50 pacjentów. Wszystkie pomieszczenia obiektu utrzymane były w należyтым stanie sanitarno-higienicznym i porządkowym. Obiekt spełnia wymagania obowiązującego rozporządzenia.

c. Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze

Aktualnie w ewidencji 2 obiekty (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym). Okresowo funkcjonował Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Brodnicy ul. Waryńskiego 13 w zarządzie NOVAMED Sp. z o.o. w Brodnicy. Obiekt przeznaczony jest dla osób przewlekle chorych, które ze względu na swój stan zdrowia, niepełnosprawność fizyczną lub brak samodzielności wymagają profesjonalnej całodobowej opieki i pielęgnacji (pobyt pensjonariusza w obiekcie trwał 2 tygodnie). Obiekt na potrzeby 6 podopiecznych (2 pokoje łóżkowe).

W Brodnicy funkcjonuje również Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ZOZ w Brodnicy, ul. Wyspiańskiego 6. Obiekt dysponuje 42 łózkami w 12 pokojach 2, 3, 4, 5 osobowych, 2 izolatki 1 osobowe.

Obiekty zostały skontrolowane, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz gospodarki odpadami. Udostępniona została dokumentacja z zakresu okresowych przeglądów urządzeń klimatyzacyjnych i przeglądów kanałów wentylacyjnych/dymowych. Obiekty spełniały wymagania obowiązującego rozporządzenia.

d. Hospicja stacjonarne

Na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego nie funkcjonują hospicja stacjonarne.

3.2. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

a. Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria

W tej grupie obiektów w ewidencji na koniec 2024 r. były 33 obiekty, ubył 1 obiekt, (1 Poradnia stomatologiczna została przekwalifikowana na indywidualną praktykę stomatologiczną).

Skontrolowano wszystkie obiekty tej grupy. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W tej grupie obiektów odnotowano poprawę w 1 podmiocie leczniczym, który został wyposażony w nowy autoklaw.

W tej grupie obiektów nie wydano decyzji merytorycznych, decyzji płatniczych, nie nałożono mandatów.

Wszystkie obiekty spełniają wymagania obowiązującego rozporządzenia.

b. Medyczne laboratoria diagnostyczne

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje 1 laboratorium diagnostyczne w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. W 2024 r. zostało skontrolowane, nie odnotowano nieprawidłowości. W laboratorium wykonywane są badania z zakresu morfologii i biochemii ogólnej krwi, badanie ogólne kału i moczu. Przyjmowane są próbki do badań mikrobiologicznych, które są przekazywane do laboratorium w Bydgoszczy. Obiekt spełniał wymagania rozporządzenia.

c. Zakłady rehabilitacji leczniczej

Na koniec 2024 r. w ewidencji były 4 obiekty (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym). Wszystkie obiekty tej grupy zostały skontrolowane. Obiekty spełniają wymagania rozporządzenia.

d. Inne

Ilość obiektów w ewidencji – 6 obiektów (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym). Wszystkie obiekty tej grupy zostały skontrolowane.

W ramach kontroli sanitarnej firmy OFF ROAD RESCUE TEAM skontrolowano 1 środek transportu sanitarnego. Kontrole obiektów i środków transportu sanitarnego nie wykazały nieprawidłowości.

Na nadzorowanym terenie brak obiektów uzdrowiskowych.

3.3. Praktyki zawodowe

a. Praktyki lekarskie, w tym lekarzy dentystów

W 2024 r. w ewidencji było 17 indywidualnych praktyk lekarskich, w tym 15 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów - przybył 1 obiekt (Przychodnia stomatologiczna przekwalifikowana została w indywidualną praktykę stomatologiczną).

Skontrolowano wszystkie indywidualne praktyki lekarzy dentystów i indywidualne praktyki lekarskie. Nie odnotowano nieprawidłowości. Kontrole wykazały, że w 3 gabinetach stomatologicznych przeprowadzono remont malarski pomieszczeń, w tym dodatkowo 1 gabinet wyposażono w nowe meble i 1 gabinet wyposażono w nową myjkę ultradźwiękową. Jeden gabinet stomatologiczny wyposażono w nowy unit stomatologiczny i 1 gabinet wyposażono w aparat pantomograficzny i zgrzewarkę.

W ewidencji było również 16 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, w tym 3 specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów – bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Skontrolowano 3 specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i 10 specjalistycznych praktyk lekarskich.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Obiekty skontrolowane w 2024 r i w latach poprzednich spełniały wymagania rozporządzenia.

b. Praktyki pielęgniarские

W ewidencji było 14 indywidualnych praktyk pielęgniarek (bez zmian) i 1 indywidualna specjalistyczna praktyka pielęgniarek (bez zmian). Wszystkie świadczenia zdrowotne w ww. zakresie odbywały się w nadzorowanych, właściwych pomieszczeniach podmiotów leczniczych i dlatego nie spisywano dodatkowych protokołów kontroli.

c. Grupowe praktyki pielęgniarek

W Brodnicy była zlokalizowana jedna grupowa praktyka pielęgniarek (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym). Obiekt został skontrolowany. Działalność pielęgniarek była prowadzona w domach pacjentów na zlecenie lekarza POZ. Stan sanitarno-higieniczny i porządkowy pomieszczeń był właściwy.

d. Inne

W 2024 r. w Brodnicy w ewidencji było 8 innych obiektów, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym (przybył 1 obiekt – prywatny gabinet fizjoterapii i masażu oraz ubył 1 obiekt – Pielęgniarska Opieka Domowa). Skontrolowano 3 obiekty. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W grupie podmiotów leczniczych w 2024 r. nie wydano decyzji merytorycznych, decyzji płatniczych, nie nałożono mandatów. Nie odnotowano obiektów złych.

Wystosowano 1 wystąpienie

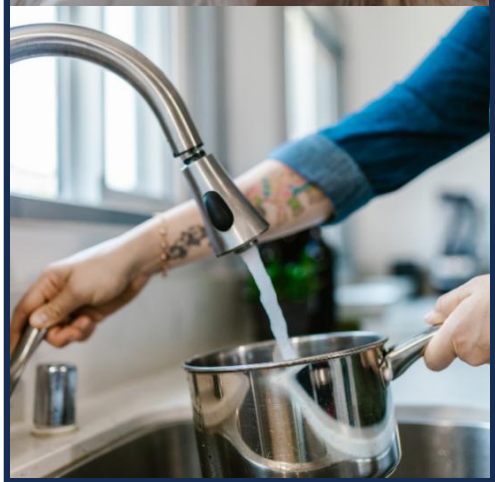
- w sprawie zagrożeń wynikających ze skolonizowania instalacji wodnej czy urządzeń klimatyzacyjnych w obiektach bakteriami z rodzaju Legionella i konieczności podejmowania działań zapobiegających tym zagrożeniom.

Podczas kontroli przypominano o obowiązku przeprowadzania okresowych przeglądów urządzeń klimatyzacyjnych oraz przeglądów kanałów wentylacyjnych/dymowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów i personelu.

Odpady medyczne ze szpitala i Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego ZOZ w Brodnicy odbiera firma Remondis Medison Sp. z o.o. ul. Puszkina 41, 42-530 Dąbrowa Górnicza i przewozi do Zakładu Utylizacji Odpadów Medycznych przy Centrum Onkologii w Bydgoszczy. Na terenie powiatu brodnickiego funkcjonująca firma Monika Puc EKO-UTIL odbierająca odpady medyczne z większości podmiotów leczniczych przekazuje je również do ww. Zakładu Utylizacji Odpadów Medycznych.

3.4. Wnioski

1. W obiektach służby zdrowia, w których powstaje aerozol wodno-powietrzny należy przeprowadzać badania wody w kierunku bakterii z rodzaju Legionella.
2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów i personelu w ww. obiektach należy dokonywać okresowych przeglądów urządzeń klimatyzacyjnych oraz przeglądów kanałów wentylacyjnych/dymowych.

**4. Informacja w zakresie
jakości wody przeznaczonej
do spożycia przez ludzi,
jakości wody z kąpielisk
i miejsc okazjonalnie
wykorzystywanych do
kąpeli oraz pływalni**

Teren powiatu brodnickiego obejmuje 10 gmin, w tym jest 1 gmina miejska (Brodnica), 2 gminy miejsko-wiejskie (Jabłonowo Pomorskie, Górzno) i 7 gmin wiejskich (Bartniczka, Brodnica, Bobrowo, Brzozie, Osiek, Świedziebnia, Zbiczno). Liczba ludności powiatu brodnickiego wg danych uzyskanych z Ewidencji Ludności Urzędów Gmin na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 76162 (tendencja spadkowa).

PSSE w Brodnicy, Sekcja Higieny Środowiska zgodnie z MZ-46 prowadziła nadzór nad 27 obiektami wodnymi, w tym 22 wodociągami zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 5 wodociągami innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

Zgodnie z klasyfikacją obiektów wg MZ-46 były objęte nadzorem:

A. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

- 3 wodociągi o produkcji wody < 100 m³/d,
- 18 wodociągów o produkcji wody od 101 – 1000 m³/d,
- 1 wodociąg o produkcji wody od 1001 – 10000 m³/d (wod. publ. w Brodnicy).

B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę: 5 wodociągów lokalnych (2 na potrzeby obiektów wypoczynkowych, 3 przedsiębiorstw branży spożywczej).

4.1. Wodociągi produkujące mniej niż 100 m³ wody na dobę

Na nadzorowanym terenie w tej grupie obiektów w ewidencji na 31.12.2024 r. były 3 obiekty tylko na terenach wiejskich (podobnie jak w roku poprzednim).

Z tej grupy wodociągów pobrano zgodnie z harmonogramami badań w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej 19 próbek wody do badania w zakresie parametrów grupy A i 3 próbki do badania w zakresie parametrów grupy B (po 1 próbce z każdego wodociągu) i dodatkowe próbki po działaniach naprawczych.

Nie odnotowano próbek kwestionowanych pod względem mikrobiologicznym. Odnotowano łącznie 2 próbki wody kwestionowane pod względem fizykochemicznym: mętność na poziomie 4,1 NTU (okres przekroczenia 7 dni) i bromiany na poziomie 17 µg/l (okres trwania przekroczenia 20 dni). Zarządzający wodociągiem podjął stosowne działania naprawcze i w krótkim okresie czasu uzyskiwano poprawę jakości wody w zakresie kwestionowanych parametrów potwierdzoną dodatkowymi badaniami jakości wody wykonanymi w ramach kontroli wewnętrznej.

Nie wydano decyzji merytorycznych zobowiązujących do poprawy jakości wody, czy braku przydatności wody do spożycia. Sporządzono 6 ocen okresowych, 6 ocen cząstkowych stwierdzających przydatność wody do spożycia. Dla dwóch gmin, na których terenie funkcjonują wodociągi tej grupy wydano 2 oceny obszarowe za 2023 r. dotyczące również większych wodociągów istniejących na terenie tych gmin.

Nie odnotowano braków wody. Wszystkie wodociągi tej grupy zostały skontrolowane, przeprowadzono 3 kontrole sanitarne ujęć wody, technologia uzdatniania wody nie uległa zmianie. Stan sanitarny ujęć wody dobry.

Woda w tej grupie wodociągów nie jest systematycznie dezynfekowana. Dezynfekcja wody jest stosowana jedynie wtedy, gdy zachodzi taka potrzeba.

Wszystkie wodociągi tej grupy na koniec 2024 r. oceniono jako dobre.

Nie odnotowano skarg na jakość wody, wszystkie wodociągi oparte były na wodach głębinowych. Obiekty tej grupy zaopatrywały w wodę ok. 3512 osób, tj. ok. 4,6 % ludności powiatu. W tej grupie wodociągów nie odnotowano w 2024 r. rozbudowy sieci wodociągowej. Należy zaznaczyć, że liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych podawana była szacunkowo, bowiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne dysponowały jedynie liczbą przyłączy.

4.2. Wodociągi produkujące od 101-1000 m³ wody na dobę

Zgodnie z ewidencją nadzorem było objętych 18 wodociągów (podobnie jak w roku poprzednim), w tym 2 zaopatrujące głównie miasta – wod. publ. Górzno i wod. publ. Szczepanki i na terenie wiejskim 16 wodociągów.

Wszystkie obiekty zostały skontrolowane, przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych ujęć wody. Stan sanitarny ujęć wody dobry.

W tej grupie obiektów w 2024 r. pobrano w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej zgodnie z harmonogramem 168 próbek wody do oznaczeń fizykochemicznych i mikrobiologicznych, w tym w zakresie parametrów grupy B – 29 próbek wody z poszczególnych wodociągów oraz dodatkowe próbki w przypadku niewłaściwej jakości wody.

Odnotowano łącznie 24 próbki wody z przekroczeniami pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym, w tym odnotowano 6 próbek wody z przekroczeniami pobranych w ramach kontroli urzędowej (w tabeli podano 7 próbek, łącznie z 1 próbką z wod. lok. AGROCOMEX).

W tym:

- stwierdzono 13 przekroczeń mętności (w granicach od 1,1 do 3,9 NTU) trwające od 2 do 14 dni,
- stwierdzono 2 przekroczenia barwy (w granicach 16 do 25) trwające od 7 do 9 dni,
- stwierdzono 6 przekroczeń manganu (w granicach od 55 µg/l do 229 µg/l) trwające od 2 do 14 dni,
- stwierdzono 7 przekroczeń żelaza (w granicach od 260 µg/l do 429 µg/l) trwające od 2 do 8 dni,
- stwierdzono 3 przekroczenia obecności bakterii grupy coli (w granicach 1-2 jtk/100ml) trwające od 3 do 35 dni,
- stwierdzono 1 przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C -148 jtk/ml trwające 14 dni,

Ze względu na fakt, że większość firm zarządzających wodociągami w ramach badania wody w zakresie parametrów grupy A dodatkowo zleca badanie wody w zakresie żelaza, manganu i innych parametrów odnotowano większą liczbę przekroczeń tych parametrów.

Zarządzający wodociągami po otrzymaniu informacji o niewłaściwej jakości wody podejmowali stosowne działania naprawcze w trybie natychmiastowym polegające m. in. na usprawnieniu pracy stacji uzdatniania wody, płukaniu sieci wodociągowej, w przypadku niewłaściwej mikrobiologii wody wdrażano dezynfekcję wody i monitorowano poziom chloru wolnego w wodzie podawanej do sieci wodociągowej. W krótkim okresie czasu

uzyskiwano poprawę jakości wody w zakresie kwestionowanych parametrów potwierdzoną dodatkowymi badaniami jakości wody wykonanymi w ramach kontroli wewnętrznej.

W tej grupie obiektów w 2024 r. nie wydano decyzji o braku przydatności wody do spożycia, nie wydano również decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia, wydano 1 decyzję przedłużającą termin warunkowej przydatności wody do spożycia ze względu na zwiększoną zawartość związków żelaza, manganu i podwyższoną mętność (decyzja została wykonana, uzyskano poprawę jakości wody w zakresie ww. parametrów).

Wszystkie wodociągi tej grupy na koniec 2024 r. oceniono jako dobre.

W tej grupie wodociągów wydano 8 decyzji płatniczych za badania wody, które wykazały niewłaściwą jej jakość. Sporządzono 36 ocen okresowych, 61 ocen częściowych stwierdzających przydatność wody do spożycia. Przygotowano 9 ocen obszarowych za 2023 r.

Wodociągi tej grupy zaopatrują w wodę ok. 43382 osób, tj. ok. 57 % ludności powiatu. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych podawana była szacunkowo.

4.3. Wodociągi produkujące od 1001 do 10000 m³ wody na dobę

Liczba wodociągów ogółem w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie. Na nadzorowanym terenie funkcjonował tylko 1 wodociąg – wodociąg publiczny w Brodnicy. Wodociąg był skontrolowany, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną ujęć wody.

W 2024 r. pobrano w ramach kontroli urzędowej zgodnie z harmonogramem badań 10 próbek wody, w tym 1 próbkę do badania w zakresie parametrów grupy B. Nie odnotowano próbek kwestionowanych.

Badania wewnętrzne jakości wody były prowadzone zgodnie z uzgodnionym harmonogramem badań wewnętrznych, pobrano i zbadano 23 próbki w zakresie parametrów grupy A i 3 próbki wody w zakresie parametrów grupy B, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie jakości wody.

Wodociąg oparty był wyłącznie na studniach głębinowych, dysponował 2 właściwie funkcjonującymi stacjami uzdatniania wody. Zaopatrzenie w wodę było wystarczające, braków wody nie odnotowano. Wodociąg oceniono jako dobry. Sporządzono 1 ocenę obszarową za 2023 r., 4 oceny okresowe i 9 ocen częściowych.

W 2024 r. produkcja wody łącznie z obydwu ujęć wyniosła 7168,5 m³ na dobę.

Wodociąg publiczny w Brodnicy zaopatrywał w wodę miasto Brodnicę i część gminy wiejskiej Brodnica, ok. 28547 osób, tj. ok. 37,5 % ludności powiatu brodnickiego.

Woda z ujęć wodociągu publicznego w Brodnicy była nieznacznie dezynfekowana. Stosowany był podchloryn sodu, ale w umiarkowanych ilościach. Poziom chloru wolnego w wodzie podawanej do sieci wodociągowej nie przekroczył 0,03 mg/l. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Brodnicy jako jedyne na nadzorowanym terenie posiadało własne zatwierdzone laboratorium badania wody i ścieków.

W 2024 r. Laboratorium Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Brodnicy, Laboratorium Badawcze ANCHEM uzyskały zatwierdzenia PPIS w Brodnicy w określonym zakresie badania jakości wody do spożycia.

Sporządzono 1 ocenę obszarową jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi obejmującą nadzorowany teren powiatu brodnickiego dla Starosty Brodnickiego za rok 2023.

4.4. Wodociągi o produkcji powyżej 10000 m³ wody na dobę

Na nadzorowanym terenie nie ma takich wodociągów (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym).

4.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Do tej grupy obiektów zaliczono 2 wodociągi lokalne obiektów wczasowo-turystycznych, wodociąg lokalny AGROCOMEX Sp. z o.o. ul. Gen. Sikorskiego 9 w Jabłonowie Pom. (na potrzeby zakładu produkcji mleczarskiej), wodociąg lokalny Brodnickich Zakładów Żelatyny Sp. z o.o. w Brodnicy, ul. Podgórna 38A oraz wodociąg lokalny Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Miesiączkowie, gm. Górzno (zaopatrywał w wodę ok. 50 mieszkańców Miesiączkowa, głównie był jednak na potrzeby zakładowe). W ramach nadzoru pobrano 3 próbki wody do oznaczeń fizykochemicznych i bakteriologicznych z wodociągu lokalnego RSP w Miesiączkowie, z wodociągu lokalnego Brodnickich Zakładów Żelatyny w Brodnicy oraz wodociągu lokalnego AGROCOMEX Sp. z o.o. ul. Gen. Sikorskiego 9 w Jabłonowie Pom., W próbce wody pobranej w ramach kontroli urzędowej z wodociągu lokalnego AGROCOMEX odnotowano zwiększoną zawartość związków żelaza 229 µg/l (okres przekroczenia - 15 dni). Po podjętych działaniach naprawczych próbka wody pobrana w ramach kontroli wewnętrznej wykazała zachowanie normy sanitarnej związków żelaza w wodzie. W 1 próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej (AGROCOMEX) stwierdzono nieco podwyższoną mętność wody (1,2 NTU). Próbką kontrolną pobrana w ramach kontroli wewnętrznej wykazała zachowanie normy mętności w wodzie.

Jakość wody z pozostałych wodociągów była badana tylko w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody w laboratoriach mających zatwierdzenie, nie budziła ona zastrzeżeń.

Wszystkie wodociągi zostały skontrolowane, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Stan sanitarny ujęć wody dobry, jakość wody właściwa.

Na terenie powiatu brodnickiego ujęcia wód do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oparte były wyłącznie na wodach głębinowych. Stacje uzdatniania wody dysponowały jedynie filtrami zamkniętymi czy otwartymi i aeratorami, nie prowadziło się ozonowania, uzdatniania węglem aktywnym, czy wzbogacania w fluor.

Konieczne jest dalsze unowocześnianie systemów i technologii uzdatniania wody oraz systematyczna dbałość o prawidłowe funkcjonowanie stacji uzdatniania wody, aby jakość wody dostarczanej przez wodociągi była stabilna i spełniała wymagania sanitarne.

Wodociągi publiczne były podstawowymi urządzeniami zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Zaopatrzenie w wodę do spożycia przez ludzi na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego było właściwe.

Tabela 22. Obiekty zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:		Liczba urządzeń dostarczających wodę		
		wg ewidencji w danym roku	odpowiadającą wymaganiom	nieodpowiadającą wymaganiom
o produkcji [m ³ /d]	≤100	3	3	0
	101 - 1000	18	18	0
	1001 - 10000	1	1	0
	10001 - 100000	0	0	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę		5	5	0

Tabela 23. Wydane decyzje, wystąpienia i oceny dla obiektów zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r.

		Wodociągi o produkcji [m³/d]:		Inne podmioty zaopatrujące w wodę
		< 1000	>1000	
Decyzje dot.	brak jakości	0	0	0
jakości wody	warunkowa jakość	0	0	0
Wystąpienia dot. jakości wody		9	1	1
Oceny okresowe jakości wody		42	4	3
Oceny obszarowe jakości wody		11		0
Oceny częściowe jakości wody		67	9	19
Oceny dot. materiałów i wyrobów dystrybucji i uzdatniania wody		0	0	0
Decyzje płatnicze		8	0	1

Do ocen obszarowych dodano 1 ocenę obszarową dla Starosty Brodnickiego dotyczącą zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi mieszkańców całego powiatu brodnickiego.

4.6. Basen kąpielowy

Zgodnie z ewidencją nadzorowany jest 1 basen kąpielowy kryty (bez zmian), zasilany w wodę z sieci wodociągu publicznego w Brodnicy. W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną obiektu, która nie wykazała nieprawidłowości. W dniu 26.11.2024 r. pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli z niecki basenowej, z systemu cyrkulacji i z natrysku (na obecność bakterii Legionella). Za wyjątkiem nieco zwiększonej ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C w próbce wody pobranej z systemu cyrkulacji, wszystkie pozostałe oznaczone parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne odpowiadały wymaganiom sanitarnym. Po działaniach naprawczych badanie wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazało zachowanie normy sanitarnej ogólnej liczby mikroorganizmów w 36 °C w próbce wody z systemu cyrkulacji.

W ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej badania wody wykonywane były zgodnie z harmonogramem ustalonym z PPIS w Brodnicy, z właściwą częstotliwością i zakresem. Odnotowano jedynie pojedyncze przypadki nieco podwyższonego chloroformu (niecka, woda z systemu cyrkulacji). Po przeprowadzonych działaniach naprawczych dodatkowe badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały, że wcześniej kwestionowane parametry odpowiadały wymaganiom sanitarnym.

Z uwagi na przerwę wakacyjną trwającą od 21.06 – 12.09.2024 r. pływalnia była zamknięta. W trakcie przerwy przeprowadzono mycie i dezynfekcję niecki basenowej oraz dokonano wymiany sond do pomiaru parametrów wody.

W styczniu 2024 r. została wydana zbiorcza ocena jakości wody na pływalni za rok 2023 stwierdzająca, że woda na pływalni odpowiada wymaganiom z nieprawidłowościami – krótkotrwałe przekroczenia normy zawartości chloroformu i podwyższona mętność.

Przygotowano również roczną ocenę jakości wody na pływalni za rok 2024 r. stwierdzającą, że woda na pływalni odpowiada wymaganiom z nieprawidłowościami – krótkotrwałe przekroczenia normy zawartości chloroformu (niecka, woda z systemu cyrkulacji).

4.7. Kąpieliska

W 2024 r. zgłoszono funkcjonowanie 3 kąpielisk podobnie, jak w roku ubiegłym.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy na podstawie badań wykonanych w ramach kontroli urzędowej i badań wykonywanych przez organizatorów wydał dla każdego kąpieliska 4 oceny bieżące jakości wody stwierdzające przydatność wody do kąpeli (łącznie 12 ocen bieżących). Po zakończonym sezonie kąpielowym 2024 r. sporządzono 3 oceny sezonowe dla kąpielisk. Sklasyfikowano 3 kąpieliska; nad j. Górznieńskim w Górznie - jakość doskonała, Stanica Wodna Bachotek nad j. Bachotek – jakość doskonała, nad j. Niskie Brodno w Brodnicy - jakość dobra (podobnie jak w 2023 r.). Skontrolowano wszystkie kąpieliska. Nie odnotowano interwencji w zakresie kąpielisk. Stan sanitarno-higieniczny i porządkowy kąpielisk, ich zapleczy, plaż, przyległych terenów i infrastruktury był właściwy.

4.8. Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

W 2024 r. zgłoszone zostało 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli zlokalizowane nad jeziorem Zbiczno w miejscowości Rytebłota, gm. Zbiczno na potrzeby obozu harcerskiego organizowanego przez Hufiec ZHP Toruń (podobnie jak w roku ubiegłym). Organizator tego miejsca wykonał badanie jakości wody, nie wcześniej niż 10 dni przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego i na początku sezonu kąpielowego. Jakość wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli odpowiadała wymaganiom sanitarnym. Wydano 2 oceny bieżące jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli stwierdzające jej przydatność do kąpeli.

4.9. Występowanie bakterii z rodzaju Legionella w ciepłej wodzie w obiektach użyteczności publicznej

Podczas przeprowadzanych kontroli w obiektach hotelarskich informowano właścicieli, bądź zarządców obiektów o konieczności systematycznej kontroli i rejestrowaniu temperatury ciepłej wody z instalacji wewnętrznej, właściwej eksploatacji instalacji (prowadzeniu okresowej termicznej dezynfekcji instalacji wody ciepłej przy wykorzystaniu wody o temperaturze powyżej 60° C) oraz prawidłowej eksploatacji klimatyzacji w aspekcie zagrożenia bakteriami z rodzaju Legionella. Dokonywano pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w pokojach hotelowych.

Wystosowano wystąpienia do stacjonarnych podmiotów leczniczych, domów pomocy społecznej, obiektów hotelarskich, podmiotów oświatowo-wychowawczych dotyczące obowiązków właścicieli/zarządzających obiektami użyteczności publicznej w zakresie zapobiegania występowaniu bakterii z rodzaju Legionella w wewnętrznym systemie wodociągowym oraz zapobiegania zachorowaniom na legionelozę.

W 10 obiektach hotelarskich w ramach kontroli wewnętrznej wykonano badanie jakości wody ciepłej, pobrano 36 próbek wody ciepłej pod kątem obecności bakterii z rodzaju Legionella. W 3 próbkach ciepłej wody stwierdzono skażenie wysokie (Stanica Wodna PTTK w Bachotku). Wydano decyzję zobowiązującą do zaprzestania używania wody ciepłej przepływającej przez główki pryszniców wytwarzających aerozol wodno-powietrzny na terenie Stacji Wodnej PTTK w Bachotku do czasu uzyskania wyników zgodnych z normami badań wody w kierunku Legionella sp., poinformowania gości czasowych zakwaterowanych w Stacji Wodnej PTTK w Bachotku o zakazie korzystania z wody ciepłej przepływającej przez główki pryszniców, wytwarzających aerozol wodno-powietrzny

oraz podjęcia działań interwencyjnych zmierzających do redukcji liczby bakterii *Legionella* sp. do zgodnej z normami. Uzyskano poprawę jakości wody ciepłej, decyzja została wykonana, kolejne badanie zostanie wykonane przed sezonem letnim 2025 r. w związku z faktem, że Stacja Wodna PTTK w Bachotku jest obiektem wczasowym, sezonowym, poza sezonem letnim aktualnie nie funkcjonuje.

Zarządzający pływalnią ZS nr 1 w Brodnicy wykonał w ramach kontroli wewnętrznej analizy 6 próbek wody ciepłej w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*. W ramach kontroli urzędowej pobrano 1 próbkę wody ciepłej. Badania urzędowe, jak i badania w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały skażenia wody ciepłej obecnością bakterii z rodzaju *Legionella*.

W ramach kontroli urzędowej pobrano po 3 próbki wody ciepłej w ZOL i DPS w Wichulcu, gm. Bobrowo. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dom Pomocy Społecznej w Brodnicy wykonał badanie wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej, nie odnotowano skażenia wody ciepłej obecnością bakterii z rodzaju *Legionella*.

W szpitalu w Brodnicy w 2024 r. w ramach kontroli wewnętrznej zbadano 6 próbek wody ciepłej na obecność bakterii z rodzaju *Legionella*, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 13 obiektach oświatowo-wychowawczych zbadano w ramach kontroli wewnętrznej 30 próbek wody ciepłej w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella*, nie odnotowano nieprawidłowości.

W 2024 r. Sekcja NEP nie odnotowała zgłoszenia zachorowania na legionelozę.

Tabela 24. Wyniki badań próbek wody w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella* w obiektach na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r.

Typ obiektu	Liczba prób pobranych		Liczba prób z przekroczeniem		Liczba obiektów ze skażeniem wysokim/ b. wysokim
	KW	PIS	KW	PIS	
Podmiot leczniczy, w tym:					
Szpital	6	0	0	0	0
ZOL	0	3	0	0	0
ZPO	0	0	0	0	0
Sanatorium	0	0	0	0	0
Hospicjum	0	0	0	0	0
DPS	3	3	0	0	0
Obiekty hotelarskie	36	0	3	0	1/skażenie wysokie
Pływalnie (natryski)	6	1	0	0	0
Placówki oświatowe (HDiM)	30	0	0	0	0
Inne (lok. mieszkalne)	0	0	0	0	0

4.10. Wnioski

1. Celem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody należy prowadzić działania mające na celu utrzymanie we właściwym stanie sanitarnym ujęcia wody, w tym unowocześniać systemy i technologie uzdatniania wody i systematycznie dbać o prawidłowe funkcjonowanie stacji uzdatniania wody, aby jakość wody dostarczanej konsumentom była stabilna i spełniała wymagania sanitarne.

5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

5.1. Ustępy publiczne

W rejestrze PSSE w 2024 r. znajdowały się 3 ustępy publiczne, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Skontrolowano wszystkie obiekty: dwa ustępy zlokalizowane w Brodnicy i jeden zlokalizowany w Górznie.

Funkcjonujące ustępy to ustępy stałe, czynne przez cały rok. Obiekty funkcjonowały bez stałej obsługi na miejscu, zamykane były w godzinach nocnych. Jeden z kontrolowanych ustępów (znajdujący się w Brodnicy) posiadał rozwiązania odpowiadające potrzebom osób niepełnosprawnych. Obiekty zaopatrywane były w wodę do spożycia z wodociągów publicznych. Nieczystości płynne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnych, nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków nie stwierdzono. Odpady komunalne opróżniane były w miarę potrzeb.

Kontrole planowane wykazały, że ustępy zaopatrzone były w podstawowe środki higieny, posiadały ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci. Prowadzona była dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń obiektu. Pomieszczenia ustępów były wentylowane. Obiekty utrzymane czysto, sprzątane codziennie. Stan sanitarny i porządkowy omawianych obiektów był dobry lub dostateczny.

W trakcie kontroli w pomieszczeniach nie stwierdzono palenia wyrobów tytoniowych. W widocznych miejscach były umieszczone informacje o zakazie palenia.

W roku 2024 dokonano generalnego remontu ustępu przy ul. Kościuszki w Brodnicy. Wymieniono urządzenia sanitarne, położono nowe płytki, odmalowano sufity oraz pomieszczenia, doposażono w elementy uzupełniające typu: pojemniki na mydło, na papier, pojemniki na odpady.

5.2. Dom Pomocy Społecznej

W ewidencji PPIS w Brodnicy w roku 2024 były dwa Domy Pomocy Społecznej; w Brodnicy przy ul. Wiejskiej 1 i w Wichulcu 14, gm. Bobrowo (bez zmian z rokiem ubiegłym). Skontrolowane zostały obydwa obiekty - Dom Pomocy Społecznej w Wichulcu 14, gm. Bobrowo należący do ARS MEDICA Sp. z o.o., który jest przeznaczony dla osób starszych, przewlekle somatycznie chorych oraz DPS przy ul. Wiejskiej 1 w Brodnicy świadczący podstawowe usługi w zakresie usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających.

W ramach kontroli urzędowej pobrano 3 próbki ciepłej wody użytkowej do badania w zakresie obecności bakterii z rodzaju Legionella (w budynku DPS w Wichulcu). Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W ramach kontroli wewnętrznej DPS w Brodnicy zbadał 3 próbki wody ciepłej i nie odnotowano skażenia.

Wg oświadczenia Dyrektora Domu Pomocy Społecznej przy ul. Wiejskiej 1 w Brodnicy przeprowadzane było przegrzewanie instalacji wody ciepłej w obiekcie raz w tygodniu w temp. powyżej 70°C (dezynfekcja termiczna), pozwala na to automatyka istniejącej kotłowni gazowej.

W ten sposób minimalizuje się zagrożenia związane z obecnością bakterii z rodzaju Legionella w ciepłej wodzie użytkowej. Podczas kontroli sanitarnej zmierzono temperaturę wody ciepłej w 3 punktach.

W tej grupie obiektów nie wydano decyzji merytorycznych, płatniczych, nie nałożono mandatu.

5.3. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W ewidencji PPIS w Brodnicy w grupie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w roku 2024 było 6 obiektów – bez zmian z rokiem ubiegłym. W tej grupie są:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej dla Seniorów funkcjonujący przy Ośrodku Wilga w Górznie,
- Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów i Centrum Usług Środowiskowych w Czarnym Bryńsku,
- Środowiskowy Dom Samopomocy CARITAS, ul. Gajdy 3 w Brodnicy,
- Klub Seniora „Brzozowy Raj” w Brzoziu,
- Dzienny Dom „Senior Wigor” w Grążawach,
- Dzienny Dom Pobytu Osób Niezależnych Zgromadzenia Sióstr Pasterek w Jabłonowie Zamku, gm. Jabłonowo Pomorskie.

Do kontroli w 2024 r. zaplanowano 4 obiekty z tej grupy tj. Środowiskowy Dom Samopomocy CARITAS, ul. Gajdy 3 w Brodnicy, Dzienny Dom „Senior Wigor” w Grążawach, gm. Bartniczka, Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów i Centrum Usług Środowiskowych w Czarnym Bryńsku oraz Dzienny Dom Pomocy Społecznej dla Seniorów funkcjonujący przy Ośrodku Wilga w Górznie. Wszystkie zaplanowane obiekty zostały skontrolowane.

Placówki te zapewniały wsparcie osobom niezależnym lub w podeszłym wieku i nieaktywnym zawodowo. Jednym z obszarów ich działalności jest stworzenie osobom starszym przestrzeni do wspólnych spotkań, gotowania, zajęć sportowych, rehabilitacyjnych, muzycznych, komputerowych, relaksu i wypoczynku.

W ramach kontroli wewnętrznej Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów i Centrum Usług Środowiskowych w Czarnym Bryńsku zbadał 3 próbki wody ciepłej w zakresie bakterii z rodzaju Legionella. Nie odnotowano skażenia.

Zarządcy obiektów na bieżąco dbają o stan sanitarny placówek.

W zakresie oceny stanu sanitarnego ww. obiektów, postępowania z odpadami, zaopatrzenia w środki czystości i dezynfekcyjne nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.4. Noclegownie i domy dla bezdomnych

W ewidencji PPIS w Brodnicy na koniec 2024 r. był 1 obiekt z tej grupy – Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi „BETANIA” Brodnickiego Centrum Caritas im. Bpa Jana Chrapka ul. Gajdy 3, 87-300 Brodnica (bez zmian w porównaniu z rokiem poprzednim). Obiekt oprócz schroniska dla bezdomnych jest również schroniskiem dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Obiekt został skontrolowany, kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Stan sanitarny i porządkowy pomieszczeń był właściwy.

Przedstawiciele PPIS w Brodnicy podczas kontroli dokonali pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w 3 punktach obiektu. Zalecono okresowe przegrzewanie instalacji wody ciepłej w celu minimalizacji ryzyka zachorowania na legionelozę.

5.5. Hotele

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdowało się 8 hoteli, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym (1 hotel ma zawieszoną działalność). Skontrolowano wszystkie czynne hotele.

Właściciele systematycznie przeprowadzali remonty, dbali o teren wokół obiektów i jego właściwe zagospodarowanie.

Przeprowadzone kontrole w zakresie sanitarno-higienicznym nie wykazały nieprawidłowości. Stan bieżącej czystości oraz otoczenie obiektów były właściwe.

Podczas przeprowadzonych kontroli informowano właścicieli, bądź zarządców o konieczności właściwej eksploatacji instalacji ciepłej wody i klimatyzacji w aspekcie zagrożenia bakteriami *Legionella* sp. oraz systematycznej kontroli i rejestrowaniu temperatury ciepłej wody z instalacji wewnętrznej. Dokonywano pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w pokojach hotelowych.

W 2024 r. w kilku obiektach wykonano badanie jakości wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej, nie stwierdzono obecności bakterii *Legionella* sp.

5.6. Pensjonaty

Na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego w 2024 r. funkcjonował tylko jeden pensjonat – Pensjonat Dworek Polski (***) w Chojnie, gm. Bobrowo – bez zmian z rokiem ubiegłym. Na bieżąco prowadzone są prace poprawiające estetykę pensjonatu i komfort klientów. Dokonano pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w pokojach pensjonatu. W 2024 r. przeprowadzono kontrolę obiektu w zakresie sanitarno-higienicznym. W skontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.7. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2024 r. w ewidencji znajdowało się 56 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie – bez zmian z rokiem ubiegłym.

W tej grupie obiektów znajdowało się bez zmian z rokiem ubiegłym 8 ośrodków wypoczynkowych, w tym 1 obiekt o zawieszonych działalności gospodarczej, skontrolowano 7 czynnych ośrodków wypoczynkowych.

Grupa kwater agroturystycznych obejmowała 34 gospodarstw, skontrolowano 1 obiekt.

Obiekty zlokalizowane w dużej części nad jeziorami lub w ich pobliżu.

W grupie obiektów inne m. in. hostele, pokoje noclegowe, rancza, zajazdy, karczmy itp. znajdowało się łącznie 11 obiektów, skontrolowano 2.

Do tej grupy obiektów należały również 3 pola namiotowe m.in. pole namiotowe im. Św. Teresy w Górznie, pole namiotowe Gaj-Grzmiecia i pole namiotowe Rytebłota w gm. Zbiczno - bez zmian z rokiem ubiegłym. Dokonano oceny stanu sanitarnego wszystkich 3 pól namiotowych zlokalizowanych nad jeziorami, działających tylko sezonowo.

Zakres kontroli sanitarnych obejmował: otoczenie obiektu, stan sanitarno-higieniczny (pokoje, sale wielofunkcyjne, magazyny, pomieszczeń gospodarczych itp.), zaopatrzenie w wodę, gromadzenie, transport i

usuwanie odpadów stałych i płynnych, utrzymanie czystości i porządku (zaopatrzenie w środki czystości, pranie bielizny) oraz dezynfekcję. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Standard świadczonych usług był zróżnicowany, od kilkuosobowych pokoi z ogólnodostępnymi łazienkami, po apartamenty. Do dyspozycji gości były jadalnie, świetlice z telewizorem, pokoje kominkowe, a na terenie posesji wydzielone miejsca do grillowania, miejsca na ognisko oraz boiska i place zabaw dla dzieci.

W większości obiektów przy pokojach były zespoły higieniczno-sanitarne, sporadycznie sanitariaty były wspólne dla kilku pokoi. Zaopatrzenie w wodę z wodociągów publicznych lub z własnych ujęć wody. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków i odpadów komunalnych. Otoczenie obiektów było utrzymane w dobrym stanie porządkowym. Pranie bielizny odbywało się najczęściej we własnym zakresie z zachowaniem rozdziálu dróg obiegu bielizny czystej i brudnej. Przechowywanie czystej bielizny było właściwe. Właściciele systematycznie starali się podnosić standard swoich obiektów. Przeprowadzali remonty, wymieniali wyposażenie pokoi, dbali o teren wokół obiektów i jego właściwe zagospodarowanie.

Badanie wody ciepłej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej w Stacji Wodnej PTTK w Bachotku wykazało skażenie wysokie obecnością bakterii z rodzaju *Legionella*. Wydano decyzję zobowiązującą do zaprzestania używania wody ciepłej przepływającej przez główki pryszniców wytwarzających aerozol wodno-powietrzny na terenie Stacji Wodnej PTTK w Bachotku do czasu uzyskania wyników zgodnych z normami badań wody w kierunku *Legionella* sp., poinformowania gości wczasowych zakwaterowanych w Stacji Wodnej PTTK w Bachotku o zakazie korzystania z wody ciepłej przepływającej przez główki pryszniców, wytwarzających aerozol wodno-powietrzny oraz podjęcia działań interwencyjnych zmierzających do redukcji liczby bakterii *Legionella* sp. do zgodnej z normami. Uzyskano poprawę jakości wody ciepłej, decyzja została wykonana, kolejne badanie zostanie wykonane przed sezonem letnim 2025 r. w związku z faktem, że Stacja Wodna PTTK w Bachotku jest obiektem wczasowym, sezonowym, poza sezonem letnim aktualnie nie funkcjonuje.

W lipcu 2024 r. otrzymano skargę telefoniczną dot. braku podstawowej higieny przy świadczeniu usług noclegowych w miejscowości Chojno gm. Bobrowo. W wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej potwierdziły się ww. zastrzeżenia. Właściciel obiektu został ukarany mandatem karnym na kwotę 300,00 zł. Przedstawiciele PPIS w Brodnicy dokonali kontroli sprawdzającej, kontrola ta nie wykazała uchybień higieniczno-sanitarnych.

5.8. Zakłady fryzjerskie

W 2024 r. w ewidencji zarejestrowano 75 zakładów fryzjerskich, w porównaniu do roku ubiegłego powstało 5 nowych zakładów fryzjerskich, a 4 zostały zlikwidowane. Skontrolowano 36 zakładów fryzjerskich.

W czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na sposób przechowywania narzędzi fryzjerskich, ich dezynfekcję, terminy ważności środków dezynfekcyjnych oraz sposób magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie.

Planowane kontrole w zakresie sanitarno-higienicznym nie wykazały nieprawidłowości. Większość obiektów to zakłady nowoczesne, często obiekty po remontach. We wszystkich zakładach używany sprzęt i narzędzia – były sprawne, czyste i dezynfekowane. Stosowane preparaty dezynfekcyjne przechowywane były w

oryginalnych opakowaniach, natomiast roztwory dezynfekcyjne przygotowane w opisanych i szczelnie zamykanych pojemnikach. Czysta bielizna przechowywana była w higienicznych warunkach. W dużej części zakładów stosowano bieliznę jednorazowego użytku.

Podczas kontroli informowano pracowników/właścicieli salonów fryzjerskich o zasadach dezynfekcji narzędzi fryzjerskich. Zwracano uwagę na przestrzeganie czasu zanurzenia i stężenia roztworów do dezynfekcji oraz dat ważności produktów kosmetycznych i dezynfekcyjnych.

5.9. Zakłady kosmetyczne

W 2024 r. w ewidencji zarejestrowano 58 zakładów kosmetycznych, w porównaniu do roku ubiegłego 6 uległo likwidacji. Skontrolowano 38 zakładów kosmetycznych.

Żaden nie budził zastrzeżeń w skontrolowanym zakresie.

Kontrole obejmowały stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, w których wykonywane są usługi, przestrzeganie procedur higienicznych przy wykonywaniu zabiegów kosmetycznych, zasad stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, sposobów dezynfekcji skóry, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń oraz postępowania z bielizną i odpadami niebezpiecznymi. Kontrole wyrywkowe mieszanin stosowanych do wykonywania makijażu permanentnego wykazały, że mieszaniny posiadały informację „Mieszanina przeznaczona do stosowania w tatuażach lub makijażu permanentnym” oraz etykiety zawierały:

- numer partii,
- wykaz składników,
- zawartość regulatorów,

informację o obecności związków niklu i chromu (VI) oraz ostrzeżenie „Może powodować reakcje alergiczne”.

Właścicielki salonów kosmetycznych posiadały instrukcje bezpieczeństwa na potrzeby użytkownika. Według oświadczenia właścicielek salonów kosmetycznych przed wykonaniem makijażu permanentnego przekazywały klientom do wypełnienia formularze ze zgodą klienta na zabieg, w których zawarte były przeciwwskazania lub informowały klienta o informacjach umieszczonych na opakowaniu lub w instrukcji użytkowania. Daty ważności mieszanin stosowanych do makijażu permanentnego były aktualne, a oznaczenia właściwe.

Do wykonywania zabiegów używano narzędzi i urządzeń sprawnych, czystych, dezynfekowanych i sterylizowanych. Zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek wykonywane były w sterylnych rękawiczkach jednorazowego użytku przy pomocy jednorazowych narzędzi lub narzędzi wysterylizowanych. W grupie obiektów skontrolowanych w 2024 r. gabinety kosmetyczne wykonywały zabiegi sterylizacji narzędzi przy użyciu własnych autoklawów lub usługi kosmetyczne wykonywane były za pomocą jednorazowych narzędzi. Właścicielom zalecano systematyczne prowadzenie testów skuteczności i rejestrowania parametrów procesu sterylizacji.

W zakładach kosmetycznych opracowane były instrukcje i procedury postępowania przy zabiegach powodujących naruszenie ciągłości tkanek oraz instrukcje postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Właściciele posiadali podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia

na odbiór tych odpadów. W/w odpady przechowywane były w sposób prawidłowy. Podczas kontroli informowano personel zakładów, że zabiegi w trakcie których dochodzi do przerywania ciągłości tkanek, mogą stanowić potencjalne zagrożenie i ryzyko zakażeń, zarówno dla pracowników, jak i osób korzystających z usług.

Podczas kontroli informowano właścicieli salonów kosmetycznych o zasadach dezynfekcji oraz procedurach sterylizacji narzędzi w gabinecie kosmetycznym. Zwracano uwagę na przestrzeganie czasu zanurzenia i stężenia roztworów do dezynfekcji oraz dat ważności produktów kosmetycznych i dezynfekcyjnych.

W 2024 r. do PSSE w Brodnicy wpłynęły anonimowe skargi dotyczące podejrzenia nieprzestrzegania wymogów higieniczno-sanitarnych podczas wykonywania usług beauty w 2 salonach kosmetycznych na terenie Brodnicy. Niezwłoczne kontrole dokonane przez pracowników sekcji Higieny Środowiska nie wykazały nieprawidłowości.

PPIS w Brodnicy w 2024 r. zaopiniował 12 opracowanych procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

5.10. Zakłady tatuażu

W 2024 r. ewidencją objęto 5 zakładów tatuażu, w porównaniu z rokiem ubiegłym powstał 1 nowy salon tatuażu.

Dokonano kontroli wszystkich salonów tatuażu.

W zakładach wykonuje się tatuaże oraz piercing. Opracowano i wdrożono procedury postępowania przy zabiegach powodujących naruszenie ciągłości tkanek, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, zasady dezynfekcji skóry, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń, zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Do wykonywania tatuażu i piercingu stosowano materiały jednorazowego użytku: sterylne kartridże, rury, igły, dzioby i kolczyki. Stanowiska tatuażu były odpowiednio przygotowywane do zabiegu. Powierzchnie robocze, urządzenia i okablowanie były dezynfekowane i zabezpieczane folią. Osoby wykonujące tatuaż stosowały jednorazowe rękawiczki ochronne, zmieniane po każdej innej czynności wykonanej poza obszarem roboczym.

Gospodarka odpadami nie budziła zastrzeżeń. Odpady niebezpieczne przechowywano w pojemnikach właściwie oznakowanych w warunkach chłodniczych. Zakłady posiadały stosowne umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania procedur higienicznych oraz stanu sanitarno-higieniczny w skontrolowanych obiektach.

Kontrole wrywkowe mieszanin stosowanych do wykonywania tatuażu wykazały, że mieszaniny posiadały informację „Mieszanina przeznaczona do stosowania w tatuażach lub makijażu permanentnym” oraz etykiety zawierały:

- numer partii,
- wykaz składników,
- zawartość regulatorów,

informację o obecności związków niklu i chromu (VI) oraz ostrzeżenie „Może powodować reakcje alergiczne”.

Właściciele zakładów tatuażu posiadali instrukcje bezpieczeństwa na potrzeby użytkowania. Według oświadczenia właścicieli tych zakładów przed wykonaniem usługi tatuażu przekazywali klientom do wypełnienia formularze ze zgodą klienta na zabieg, w których zawarte były przeciwwskazania lub informowali klientów o informacjach umieszczonych na opakowaniu lub w instrukcji użytkowania. Daty ważności mieszanin stosowanych do tatuażu były aktualne, a oznaczenia właściwe.

5.11. Zakłady odnowy biologicznej

W 2024 r. ewidencją objęto 17 zakładów odnowy biologicznej, w porównaniu z rokiem ubiegłym powstały 2 nowe obiekty. Skontrolowano 5 zakładów odnowy biologicznej.

Do zakładów odnowy biologicznej zaliczono: 4 kluby fitness, 5 gabinetów masażu w tym 1 zawieszona działalność, 4 studia modelowania sylwetki w tym 1 zawieszona działalność oraz 4 solaria.

Obiekty świadczyły usługi w zakresie regeneracji ciała poprzez ćwiczenia fizyczne, naświetlanie, opalanie, masaż i zabiegi relaksujące.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. W obiektach stosowane były wyłącznie urządzenia sprawne, czyste i dezynfekowane.

W obiektach świadczących usługi w zakresie udostępniania solarium w widocznych miejscach umieszczano czytelne informacje o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz informacje o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium.

W związku z 2 anonimowymi doniesieniami, które wpłynęły do PSSE w Brodnicy w 2024 r. dotyczącymi umieszczania reklamy i promocji w mediach społecznościowych przez właścicieli solariów, potwierdzono istnienie reklam i promocji usług solaryjnych w mediach społecznościowych. Na właścicieli obiektów nałożono mandaty kredytowane na łączną kwotę 400 zł oraz zobowiązano właścicieli obiektów do usunięcia w trybie natychmiastowym postów promujących solaria. Wystawiono decyzje płatnicze za przeprowadzone czynności kontrolne, w wyniku których stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Ustalono, iż w mediach społecznościowych nie widnieje reklama usług solaryjnych ww. obiektów.

5.12. Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu

W 2024 r. ewidencją objętych było 14 innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu. Powstał 1 nowy obiekt świadczący usługi fryzjerskie i kosmetyczne.

W 2024 r. skontrolowano wszystkie ww. obiekty.

W obiektach opracowano instrukcje postępowania z odpadami niebezpiecznymi, wdrożono procedury higieniczne postępowania w przypadkach wykonywania zabiegów powodujących naruszenie ciągłości tkanek, zasady dezynfekcji sprzętu, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń. Odpady niebezpieczne odbierane były przez uprawnione firmy.

Podczas kontroli egzekwowano od personelu prowadzenie właściwej dezynfekcji i sterylizacji narzędzi z uwagi na zagrożenie przeniesienia chorób zakaźnych. W obiektach właściwie prowadzono dezynfekcję powierzchni, urządzeń i narzędzi stosowanych przy zabiegach. Sterylizację prowadzono w autoklawach lub właściciele/pracownicy używali narzędzi jednorazowych. Zapewniono odpowiednie zapasy czystej bielizny, przechowywane w higienicznych warunkach. Stosowane preparaty i środki dezynfekcyjne były przechowywane w oryginalnych opakowaniach z aktualną datą przydatności, a roztwory dezynfekcyjne w opisanych, szczelnych pojemnikach.

Czystość bieżąca obiektów nie budziła zastrzeżeń. W 2024 r. stan sanitarno-higieniczny i porządkowy skontrolowanych w tej grupie obiektów był właściwy, nie prowadzono postępowania administracyjno-egzekucyjnego.

5.13. Dworce autobusowe

Zgodnie z ewidencją sprawowany był nadzór sanitarny nad 1 dworcem autobusowym w Brodnicy przy ul. Sądowej, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Obiekt mieści się w wydzielonych pomieszczeniach pawilonu usługowo-handlowego. Skontrolowany stan przygotowania dwóch środków transportu na stacji początkowej nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenie ogólnodostępne dla pasażerów dworca autobusowego wraz z zapleciami sanitarnymi (męski, damski oraz dla niepełnosprawnych) były we właściwym stanie sanitarno-higienicznym. Przed budynkiem zlokalizowano cztery stanowiska odjazdowe oraz jedno miejsce przystankowe dla autobusów. Nie kwestionowano również zagospodarowania terenu obejmującego stanowiska dla osób podróżujących wyposażonego w ławki i kosze na śmieci. W obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.14. Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych

Do tej grupy obiektów zakwalifikowano przystań kajakową „Zakole Drwęcy” przy ul. Paderewskiego 17 w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przystań kajakowa udostępniana w okresie wiosenno-letnim. W obiekcie przeprowadzono kontrolę sanitarną stanu sanitarnego budynku administracyjno-gospodarczego, węzłów sanitarno-higienicznych oraz części rekreacyjnej przystani.

Na bieżąco prowadzone są prace poprawiające estetykę i komfort dla osób korzystających z przystani. W 2024 r. przeprowadzono remont malarski sanitariatów dostępnych na terenie przystani. Stan sanitarno-higieniczny i porządkowy był właściwy, nie stwierdzono nieprawidłowości w skontrolowanym zakresie.

5.15. Cmentarze

Na terenie powiatu brodnickiego w ewidencji było 28 cmentarzy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 3 cmentarze. Przeprowadzone kontrole dotyczyły utrzymania czystości i porządku w obrębie cmentarza, postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych oraz właściwego stanu ogrodzenia. Stan sanitarny i porządkowy skontrolowanych cmentarzy nie budził zastrzeżeń.

W 2024 r. wydano 29 decyzji zezwalających na ekshumacje, nadzorowano 19 ekshumacji

(14 protokołów z ustaleń). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

5.16. Domy przedpogrzebowe

W 2024 r. ewidencją objęto 2 domy przedpogrzebowe funkcjonujące w strukturach zakładów pogrzebowych, a znajdujące się przy kościołach parafialnych na terenie miasta – bez zmian z rokiem ubiegłym. W 2024 r. przeprowadzono kontrolę sanitarno-higieniczną w 1 domu pogrzebowym mieszczącym się przy ul. Łyskowskiego 6 w Brodnicy.

Dom pogrzebowy składał się z pomieszczeń do: wykonywania wstępnych ceremonii pogrzebowych, przechowywania zwłok, przygotowania zwłok do ceremonii pogrzebowych (mycie i ubieranie) oraz pomieszczeń higienicznosanitarnych (ustęp z umywalnią, szatnia, ogólnodostępny sanitariat). Pomieszczenia domu pogrzebowego posiadały odpowiednią wentylację, zabezpieczenia przed dostępem osób niepowołanych, zwierząt i owadów.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę był wodociąg sieciowy, nieczystości płynne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej.

Pomieszczenia przeznaczone do przechowywania i przygotowywania zwłok posiadały podłogę nieprzepuszczalną i łatwo zmywalną, ściany zmywalne do wysokości 2 m, instalacje ciepłej i zimnej wody, instalacje odprowadzania wody. W pomieszczeniu do przechowywania zwłok zapewniono urządzenie do stałego pomiaru temperatury. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był właściwy. Trumny ze zwłokami umieszczano na katafalku, który był czysty i dezynfekowany.

5.17. Inne obiekty użyteczności publicznej

a) Obiekty sportowe

W 2024 r. ewidencją objęto 2 obiekty sportowe: stadion miejski i halę widowiskowo-sportową OSiR w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. W 2024 r. skontrolowano halę widowiskowo-sportową OSiR w Brodnicy. Nie udało się skontrolować zaplanowanego na rok 2024 stadionu miejskiego ponieważ trwała modernizacja obiektu: wymiana trybun, budowa lodowiska.

Na terenie hali widowiskowo-sportowej odbywały się imprezy sportowe, imprezy kulturalne i artystyczne oraz zajęcia dla przedszkoli, szkół i klubów sportowych. Obiekt posiadał uregulowaną gospodarkę odpadami komunalnymi, otoczenie utrzymane w należytym porządku.

Na wniosek Dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Brodnicy przedłużono termin wykonania decyzji zobowiązującej do poprawy stanu sanitarnego Domu Sportowca w Brodnicy przy ul. Królowej Jadwigi 5 przy stadionie miejskim w Brodnicy do dnia 31.12.2026 r. Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji prośbę swą motywował tym, iż aktualnie pomieszczenia których dotyczy decyzja są wyłączane z użytkowania a kluby sportowe korzystają z pomieszczeń brodnickiej hali widowiskowo-sportowej zlokalizowanych w pobliżu, aktualnie prowadzona jest

inwestycja związana z przebudową trybun na stadionie oraz budową zaplecza szatniowo-sanitarnego przy dolnej płycie boiska.

b) Obiekty kulturalno-widowiskowe

W 2024 r. w ewidencji było 6 domów kultury, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Nie dokonano kontroli domów kultury w 2024 r.

c) Pozostałe obiekty: apteki, zakłady rolne, stacje paliw, składowiska odpadów, przystanki kolejowe i autobusowe, piaskownice, zakłady pogrzebowe, pralnie.

W 2024 r. ewidencją objęto 2 pralnie wodne, w porównaniu z rokiem ubiegłym zlikwidowała się 1 pralnia wodna. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Czystość bieżąca przy świadczeniu usług była zachowana. W pralni zachowano rozdział dróg obiegu bielizny czystej i brudnej, nie świadczone usług prania bielizny szpitalnej. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów był właściwy.

W 2024 roku w ewidencji było 26 aptek i punktów aptecznych, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Nie dokonano kontroli aptek i punktów aptecznych w 2024 r.

W 2024 r. w ewidencji były 2 przystanki kolejowe, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, zostały one skontrolowane. Czystość bieżąca przystanków PKP w Jabłonowie Pomorskim i Brodnicy nie budziła zastrzeżeń. Do dyspozycji pasażerów transportu kolejowego udostępniane były zadaszone wiaty z ławkami, perony, kosze na odpady komunalne oraz tablice informacyjne. Obiekty dostosowane były dla osób niepełnosprawnych, posiadały przejazdy między peronami. W 2024 roku odmalowano ławki dostępne dla pasażerów przystanku PKP w Jabłonowie Pomorskim.

Nadzór sanitarny sprawowano nad przystankami autobusowymi powiatu brodnickiego, skontrolowano 33 przystanki komunikacyjne. Wiaty autobusowe przy trasach komunikacyjnych w większości były wyposażone w kosze na odpady. Gminy na bieżąco dbały o czystość przystanków autobusowych i ich otoczenia. Wiaty przystankowe, w zależności od potrzeb, były remontowane lub wymieniane na nowe. Stan sanitarny i porządkowy przystanków i wiat przystankowych był dobry.

W 2024 r. w ewidencji PPIS było 21 stacji paliw, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. W 2024 r. nie kontrolowano stacji paliw.

W 2024 r. w ewidencji PPIS były 2 gospodarstwa rolne, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, nie dokonano kontroli ww. obiektów.

Skontrolowano 14 piaskownic w tym 10 należących do EmProject Emilia Uździńska ul. Pokrzywki 22, Karbowo, 87-300 Brodnica oraz 4 piaskownice będące w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Witosa 12 w Brodnicy. Piaskownice utrzymane były we właściwym stanie sanitarnym. Piasek został wymieniony przed sezonem letnim. Wizualnie czystość piasku nie budziła zastrzeżeń, obudowy piaskownic były w dobrym lub dostatecznym stanie. Do dyspozycji osób korzystających z piaskownic dostępne są również urządzenia do zabaw

dla dzieci, ławki oraz przy niektórych plenerowe siłownie lub stoły do gry w tenisa. Za czystość piaskownic odpowiadają pracownicy porządkowi Spółdzielni Mieszkaniowej i PGK. Prace konserwacyjne i remontowe prowadzone są sukcesywnie w miarę potrzeb. Urządzenia do zabaw dla dzieci posiadają przeglądy techniczne i atesty.

5.18. Środki transportu publicznego

W 2024 r. skontrolowano 6 autobusów komunikacji publicznej. Obiekty kontrolowane były na stacjach początkowych. Autobusy były sprzątane w przerwie między przejazdami i po zakończeniu pracy. Mycie z zewnątrz odbywało się w myjni w bazie firmy. Stan przygotowania do wyjazdu nie budził zastrzeżeń. Skontrolowano również 5 samochodów do przewożenia chorych, 4 samochody do przewożenia zwłok i 3 samochody do przewożenia bielizny. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

5.19. Mandaty i postępowanie administracyjne

Nałożono 3 mandaty na kwotę 700 zł – w dwóch solariach i agroturystyce (na interwencję) i 3 decyzje płatnicze na ww. obiekty,

Wydano 1 decyzję merytoryczną zmieniającą termin wykonania obowiązków dot. poprawy stanu sanitarno-higienicznego Domu Sportowca w Brodnicy.

5.20. Wnioski

1. Istotnym celem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne, w związku z tym wskazana jest współpraca z Inspekcją w obszarze prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych w szczególności do zakładów kosmetycznych, fryzjerskich i odnowy biologicznej, ukierunkowane na zapobieganie takim zachorowaniom.
2. Ważne jest również przekazywanie społeczeństwu na stronie internetowej, jak i w social mediach wiarygodnych i sprawdzonych informacji z zakresu zdrowia publicznego pochodzących ze stron internetowych oraz mediów społecznościowych (m.in. Ministerstwa Zdrowia, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, innych stron rządowych), celem zapobiegania dezinformacji i wprowadzania społeczeństwa w błąd.
3. W obiektach hotelarskich oraz oświatowo-wychowawczych, w których powstaje aerozol wodno-powietrzny należy przeprowadzać badania wody w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*.
4. W obiektach użyteczności publicznej (m.in. w urzędach, zakładach pracy, obiektach usługowych, oświatowo-wychowawczych), wyposażonych w urządzenia klimatyzacyjne należy dokonywać okresowych przeglądów tych urządzeń.

6. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Nadzorem sanitarnym objęte są obiekty działające na terenie powiatu brodnickiego produkujące lub wprowadzające do obrotu żywność, przedmioty użytku, suplementy diety, kosmetyki oraz prowadzące działalność żywieniową. Liczba obiektów pozostająca pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ostatnich latach nie ulega dużym zmianom. W roku 2023 pod nadzorem były 1021 obiektów, natomiast w 2024 roku liczba tych zakładów zwiększyła się do 1048. W poszczególnych grupach obiektów ujmowanych w corocznych planach kontroli obserwuje się niewielką rotację spowodowaną zmianą zakresu działalności, zmianą właściciela lub też zaprzestanie prowadzenia działalności spowodowane niską opłacalnością. Najwięcej zmian odnotowuje się w grupie sklepów i zakładów małej gastronomii.

Tabela 25. Obiekty objęte nadzorem sanitarnym przez Sekcję Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywnienia

Grupa obiektów	Liczba obiektów w rejestrze	Liczba obiektów zatwierdzonych w ciągu roku	Liczba kontroli w grupach	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Zakłady produkcji żywności	442, w tym 402 producentów pierwotnych	4	65	1
Zakłady żywienia zbiorowego	235	39	154	9
Zakłady obrotu żywnością	339	32	245	12
Miejsca produkcji i obrotu materiałami do kontaktu z żywnością	32	0	4	0
Razem	1048	75	468	22

Stan sanitarny obiektów pozostających pod nadzorem PIS systematycznie ulega poprawie. Kontrole przeprowadzane są na podstawie obowiązujących procedur kontroli. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan zakładów oceniany jest na podstawie obowiązujących arkuszy oceny zakładu stosowanych jako załączniki do protokołów kontroli. W dokumentach tych oceniane jest ryzyko, jakie dla zdrowia ludzi stwarza zakres prowadzonej działalności. W 2024 roku poddano kontroli łącznie 372 obiekty, na podstawie arkuszy oceniono ryzyko 260 obiektów, z czego na poziomie wysokiego ryzyka ustalono 21 obiektów, średniego 368 oraz ryzyka niskiego 659.

W roku 2023 wystawiono łącznie 9 decyzji zobowiązujących do poprawy stanu higieniczno-sanitarnego w zakładach, natomiast w 2024 roku decyzji tych wystawiono 15. Wpływ na utrzymywanie się właściwego stanu zakładów żywnościowo-żywnościowych ma zwiększająca się świadomość przedsiębiorców, przedkładanie do opinii projektów technologicznych nowych zakładów rozpoczynających działalność oraz wdrażana Dobra Praktyka Higieniczna, Dobra Praktyka Produkcyjna i w coraz większym stopniu zasady systemu HACCP. W 2024 roku w czasie bieżącego nadzoru zwracano szczególną uwagę na zagadnienia związane z higieną produkcji i sprzedaży środków spożywczych. Wzmocniono nadzór nad obrotem środkami spożywczymi za pośrednictwem Internetu.

6.1. Opis stanu sanitarnego poszczególnych grup obiektów

6.1.1. Obiekty produkcji żywności

Automaty do lodów

W porównaniu z rokiem 2023 liczba obiektów w tej grupie nie zmieniła się i na koniec 2024 roku nadzorowane były 3 automaty lodowe. W sezonie skontrolowano 2 zakłady. Przeprowadzono łącznie 3 kontrole. Sprzedaż lodów z automatu ponadto odbywa się także w trzech zakładach gastronomicznych (Mc Donald's – sprzedaż całoroczna oraz dwa zakłady działające sezonowo). Produkcja lodów we wszystkich zakładach odbywa się z wykorzystaniem gotowych mieszanek lodów w proszku lub gotowej mieszanki lodów pasteryzowanych. Właściciele prowadzący działalność automatów lodowych przestrzegają zaleceń wydawanych przez PIS dotyczących sposobu przygotowywania i sprzedaży lodów. Kontrole sanitarne prowadzone w trakcie działania automatów nie wykazały żadnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu zakładów. W ramach nadzoru w 2024 roku do badania pobrano 5 próbek lodów. Jakość zdrowotna nie została zakwestionowana. We wszystkich zakładach przedsiębiorcy zlecali wykonywanie badań we własnym zakresie w ramach kontroli wewnętrznej. Na przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy żadne interwencje, nie nakładano też mandatów.

Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych

Pod nadzorem pozostają dwa zakłady zajmujące się produkcją tłuszczów roślinnych – jeden to Zakład Uszlachetniania Białka Roślinnego należący do firmy Agrolok, który w 2024 roku został skontrolowany 1 raz. Obecny zakres działalności to skup, magazynowanie i obrót nasionami przeznaczonymi na cele spożywcze oraz produkcja surowego oleju rzepakowego. W zakładzie przeprowadzane są badania właścicielskie jakości partii oleju. Warunki magazynowania surowców i gotowych produktów są monitorowane. Podstawowe badania surowców i gotowego produktu przeprowadzane są we własnym laboratorium przyzakładowym. Olej dotychczas sprzedawany jest jako surowiec do produkcji biopaliw, zakład produkuje także składniki do pasz dla zwierząt. Nadzór nad tą częścią zakładu sprawuje Inspekcja Weterynaryjna. W 2024 roku zatwierdzono jeden zakład który uzyskał zatwierdzenie do celów związanych ze skupem, konfekcjonowaniem i sprzedażą w opakowaniach jednostkowych olejów roślinnych. Zakład dotychczas nie rozpoczął produkcji.

Piekarnie

W stosunku do roku 2023 liczba obiektów nie zmieniła się. W roku 2024 z ogólnej liczby 6 piekarni będących pod nadzorem skontrolowano 5 zakładów, z czego 4 oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy oceny ryzyka. Trzy nadzorowane piekarnie posiadają pozwolenie na wypiek ciast, jednak ich podstawową działalnością jest produkcja pieczywa. Transport gotowych wyrobów odbywa się własnymi samochodami, które stanowią wyposażenie zakładów. Przeprowadzono łącznie 7 kontroli w zakładach.

W nadzorowanych piekarniach na bieżąco przeprowadzane są niezbędne prace, a przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały właściwe przygotowania stanowisk pracy. Zakłady w coraz większym stopniu wyposażane są w mechaniczne urządzenia do prowadzenia procesów produkcyjnych. Na terenie działalności stacji nie ma piekarni w pełni zautomatyzowanych. Ocenę stanu sanitarnego i obecności szkodników dokonywano podczas kontroli bieżących oraz analizując zapisy prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w tym zakresie. Wszystkie zakłady na bieżąco zlecają przeprowadzanie zabiegów DDD, zabiegi te były wykonywane przez specjalistyczne firmy.

Obowiązujące w zakładach systemy jakości pozwalają na weryfikację stosowanych do produkcji surowców na etapie ich przyjęcia. W 2024 roku w ramach nadzoru pobrano do badania 1 próbkę. W ramach kontroli wewnętrznej właściciele opracowują i wdrażają harmonogramy badań własnych wyrobów ustalone zgodnie z własną oceną potrzeb w tym zakresie.

Na działalność prowadzoną przez przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy żadne interwencje, nie nakładano też mandatów.

Ciastkarnie

Liczba obiektów w tej grupie w 2024 r. wynosiła 8 i w stosunku do roku ubiegłego nie zmieniła się. Ustalenie technologii produkcji podczas zatwierdzenia zakładu znacznie usprawnia nadzór nad obiektem. Skontrolowano i oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy 7 obiektów z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 8 kontroli w 7 zakładach. W 7 przypadkach, z uwagi na charakter produkcji i gotowe wyroby ustalono zagrożenie na wysokim poziomie, w jednym na poziomie średnim. W 2024 roku nie odnotowano żadnych istotnych zmian w zakresie prowadzonej działalności w tej grupie zakładów. Przeprowadzone kontrole wykazały, że zakłady są właściwie przygotowane do produkcji ciast, w tym także ciast kremowych z użyciem surowców podstawowych. Produkowane ciasta dystrybuowane są przede wszystkim na terenie powiatu brodnickiego i powiatów sąsiadujących. Stan sanitarny obiektów w tej grupie oceniono jako zgodny z obowiązującymi przepisami. W trakcie kontroli nie odnotowano żadnych nieprawidłowości w technologii produkcji i dystrybucji ciast. Produkcja ciastkarska prowadzona jest także w trzech piekarniach po wcześniejszym dostosowaniu ich do wymagań określonych dla zakładów produkujących ciasta. Stan higieniczny i wyposażenie zakładów zmienia się w miarę możliwości, sukcesywnie podnosząc jakość produkowanych wyrobów. Do produkcji w coraz większym stopniu używane są gotowe mieszanki ciast i kremów, ograniczając w ten sposób zabiegi technologiczne podczas produkcji oraz zwiększając bezpieczeństwo zdrowotne swoich wyrobów. Przedsiębiorcy opracowali i wdrożyli systemy kontroli wewnętrznej oparte na zasadach HACCP. W 2024 roku pobrano do badania 1 próbkę surowców stosowanych do produkcji. Badanie potwierdziło właściwą jakość. W 2024 roku nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy informacje o niewłaściwej jakości produkowanych i wprowadzanych do obrotu ciast.

Właściciele wszystkich zakładów produkujących wyroby ciastkarskie zlecają badanie swoich wyrobów w ramach badań właścicielskich. Zakres badań dostosowany jest do obowiązujących w tym zakresie przepisów. Na bieżąco wykonywane są zabiegi dezynsekcji i deratyzacji przez specjalistyczne firmy. Na przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy interwencje, nie nakładano też mandatów.

Przetwórnictwo owocowo-warzywne

W roku 2024 liczba obiektów w tej grupie w stosunku do roku poprzedniego nie zmieniła się. Skontrolowano i oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy 3 obiekty z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 6 kontroli.

Pod nadzorem pozostają cztery zakłady zajmujące się przetwórstwem warzyw i owoców. W jednym z zakładów działalność ograniczona jest do kiszenia kapusty i ogórków, w jednym zaplanowana jest produkcja suszonych śliwek. Surowce do produkcji pozyskiwane są przede wszystkim z własnej produkcji rolniczej. Poza tym od lat pod nadzorem pozostają jeszcze dwa zakłady. Jeden z nich zajmuje się działalnością związaną z obróbką wstępną, konfekcjonowaniem, mrożeniem i przechowywaniem ziół. Działalność drugiego zakładu polega przede wszystkim na prowadzeniu skupu i przerobu warzyw i owoców. Gotowe wyroby to mrożonki warzywne i owocowe. Jeden z zakładów nadzorowany jest wspólnie przez PIS i IW, z uwagi na prowadzoną w wydzielonej części produkcję flaków wołowych. W zakładach tych nie nakładano mandatów, jak również nie odnotowano interwencji klientów dotyczących ich działalności. W ramach kontroli wewnętrznej w zakładach opracowano i wdrożono harmonogramy badań właścicielskich. W ramach bieżącego nadzoru pobrano do badania 16 próbek, między innymi z uwagi na produkcję z użyciem surowców pochodzących z Ukrainy. Nie kwestionowano żadnej z badanych próbek.

Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego

W roku 2024 liczba obiektów w tej grupie zwiększyła się o 2 i obecnie wynosi 4. Zatwierdzono dwa nowe zakłady, a w przypadku jednego zatwierdzono zmiany w zakresie produkcji. Przeprowadzono łącznie 7 kontroli w 3 zakładach. W jednym przypadku zakład został oceniony na podstawie obowiązujących arkuszy. Jeden z działających zakładów prowadzi produkcję środków spożywczych z surowców ekologicznych. Sprzedaż tych produktów odbywa się przede wszystkim drogą internetową. Drugi z zakładów prowadzi działalność usługową dla indywidualnych klientów oraz produkuje i wprowadza do obrotu produkty przemiału żyta. Dodatkowo prowadzona jest działalność związana z usługowym dosuszaniem kukurydzy. Nadzór nad zakładem prowadzony jest wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną, z uwagi na przeznaczanie produktów ubocznych na cele paszowe. Dwa pozostałe zakłady zajmują się konfekcjonowaniem gotowych produktów. Jeden zakład pakuje usługowo gotowe wyroby i znakuje je zgodnie ze zleceniem podając nazwę firmy zlecającej.

W trakcie kontroli w zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości. Z zakładów prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów zbożowych pobrano do badania 3 próbki. W badanym zakresie ich jakość nie budziła zastrzeżeń. W tej grupie obiektów nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Złożono jedną interwencję w sprawie obecności zanieczyszczeń szkodnikami mąki. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła złożonej interwencji.

Wytwórnie makaronów

Liczba obiektów w tej grupie nie zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. W ewidencji pozostają dwie niewielkie wytwórnie, z czego właściciel jednego zakładu zawiesił produkcję. W 2024 roku nie skontrolowano i nie oceniono na podstawie arkusza żadnego zakładu. Produkcja w drugim zakładzie jest niewielka, prace odbywają się częściowo ręcznie. Sprzedaż produktów jest prowadzona na miejscu w zakładzie oraz poprzez własny dowóz do klientów. W obu zakładach opracowano i wdrożono system kontroli wewnętrznej oparty na zasadach HACCP. Nie odnotowano interwencji dotyczących działalności wytwórni makaronów.

Wytwórnie wyrobów cukierniczych

Nadzorem objęty jest jeden zakład prowadzący działalność w zakresie produkcji cukierniczej, w stosunku do roku poprzedniego stan ten nie zmienił się. W obiekcie przeprowadzono w trakcie roku dwie kontrole. Zakład ten produkuje szeroki asortyment drobnych wyrobów cukierniczych. Jakość produkowanych wyrobów poddawana jest na bieżąco kontroli laboratoryjnej. Stan sanitarny zakładu został oceniony jako zgodny z wymogami, na poziomie niskiego ryzyka. W zakładzie tym wdrożono system HACCP z pełną identyfikowalnością produktu gotowego. W roku 2024 zakład kontynuował wysyłanie swoich wyrobów na rynki zagraniczne, także poza Unię Europejską co wiązało się z wydawaniem przez PPIS w Brodnicy świadectw spełnienia wymagań przez wyrób przekraczający granicę. Surowce wykorzystywane do produkcji są kontrolowane na etapie przyjęcia do magazynu, wszystkim surowcom towarzyszą świadectwa jakości. W sprawie jakości produktów pochodzących z tej grupy zakładów nie wpłynęły żadne interwencje.

Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny i dostawcy bezpośredni

W tej grupie obiektów ewidencjonowane są 402 gospodarstwa. Liczba ta systematycznie wzrasta, z uwagi na wpisywanie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS nowych producentów pierwotnych. Duża część rolników zgłasza tylko produkcję pierwotną zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków lub innych środków spożywczych, których produkcja nie wymaga zachowania szczególnych warunków sanitarnych. W grupie obiektów zajmujących się produkcją pierwotną i RHD wpisane są trzy podmioty, jeden z nich zajmuje się dodatkowo także dostawami bezpośrednimi. Właściciel jednego gospodarstwa prowadzi na niewielką skalę tłoczenie oleju z konopi pochodzącej z własnej uprawy. Tłoczony olej zużywany jest na własne potrzeby lub sprzedawany w ramach sprzedaży bezpośredniej. Jeden podmiot działający w ramach RHD zajmuje się produkcją soków z własnych owoców, które nie zostały sprzedane w sprzedaży bezpośredniej.

Gospodarstwa rolne ujmowane są nielicznie w harmonogramach kontroli, w związku, z czym z tej grupy skontrolowano tylko 17 podmiotów. Przeprowadzono łącznie 17 kontroli, z czego 7 podmiotów oceniono na podstawie arkuszy. W gospodarstwach przeprowadzane były kontrole między innymi związane z poborem do badania próbek surowców roślinnych (6 próbek) oraz w ramach współpracy z przedstawicielami innych inspekcji. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych uchybień sanitarnych, w tej grupie zakładów nie wydawano decyzji administracyjnych. Na jednego producenta pierwotnego Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy na wniosek Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy nałożył karę w drodze

decyzji administracyjnej za to, że prowadził działalność w zakresie produkcji pierwotnej kukurydzy bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Producenci żywności w warunkach domowych

W roku 2024 pod nadzorem pozostaje 6 zakładów. Przeprowadzono 4 kontrole w zakładach z tej grupy, jeden zakład zawiesił działalność produkcyjną na czas nieokreślony. Działalność pięciu kuchni domowych ograniczona jest do produkcji ciast na bezpośrednie zamówienie klientów, w jednym zakładzie produkowany jest chleb. W 2024 roku wpisano jeden nowy obiekt. Przed wpisaniem zakładów do rejestru została przeprowadzona kontrola dokumentów, podczas której zweryfikowano opracowany system kontroli wewnętrznej. Właściciele przedstawili założenia technologiczne produkcji, stanowiska pracy, zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami wtórnymi oraz wyniki badania próbnych partii ciasta. Przeprowadzono kontrole w 4 zakładach działających. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Inne wytwórnie żywności

W 2024 roku w tej grupie wpisane są trzy obiekty. W roku sprawozdawczym skontrolowano i oceniono na podstawie arkuszy wszystkie zakłady z tej grupy. Jeden z zakładów zajmuje się produkcją i dystrybucją karmelowej masy cukierniczej - kajmak oraz termostabilnych kremów cukierniczych – polkremy. Odbiorcą produktów są przede wszystkim zakłady żywienia zbiorowego, producenci środków spożywczych, a także w niewielkich ilościach klienci indywidualni. Drugi z zakładów prowadzi działalność usługową dla innych producentów żywności. Jest to zakład konfekcjonowania środków spożywczych zajmujący się pakowaniem środków spożywczych suchych. Trzeci zakład zajmuje się zlecaniem produkcji suplementów diety, które wprowadzane do obrotu są za pośrednictwem Internetu i we własnych gabinetach stomatologicznych. Na etykiecie zapisano, że podmiotem wprowadzającym do obrotu jest firma z Brodnicy (zlecająca produkcję).

Odnotowano jedną interwencję dotyczącą niewłaściwego znakowania gotowych produktów sprzedawanych do zakładów gastronomicznych jako półprodukt. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła występowania zgłaszanych nieprawidłowości.

6.1.2. Obiekty obrotu żywnością

Sklepy spożywcze

Jest to najliczniejsza grupa obiektów. W roku 2023 nadzorem objęto 217 obiektów, natomiast w roku 2024 w tej grupie ewidencjonowano 211 sklepów. Skontrolowano 156 obiektów, natomiast na podstawie arkuszy oceniono 122 sklepy, przeprowadzono łącznie 195 kontroli. W trakcie roku zatwierdzenie uzyskało 22 przedsiębiorców planujących prowadzić działalność handlową lub dokonujących zmiany we wcześniej zatwierdzonej działalności. Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Brodnicy nie działa żaden hipermarket. W dwóch sklepach prowadzony jest rozbiór półtuszy i produkcja wyrobów mięsnych wprowadzanych do obrotu na terenie własnych sklepów lub dostarczanych do innych obiektów. Dodatkowo w jednym z nich prowadzona jest działalność

polegająca na wypieku chleba i drobnego pieczywa. Obiekty te nadzorowane są wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną. Działalność produkcyjna w obydwu zakładach jest oddzielona od handlowej poprzez zastosowanie odrębnych pomieszczeń, zarówno magazynowych, produkcyjnych, jak i socjalnych dla zatrudnionych pracowników. W tej grupie nadzorem objęto 35 istniejących supermarketów tj. sklepów o pow. handlowej powyżej 400 m². Supermarkety działające na terenie powiatu należą przede wszystkim do dużych sieci handlowych oraz 8 z nich należy do prywatnych przedsiębiorców. Obserwuje się coraz bardziej tendencje skupiania handlu w dużych, sieciowych sklepach kosztem małych, często prowadzonych tylko przez właścicieli placówek. Właściciele nie wytrzymują konkurencji, co zmusza ich do likwidacji swoich sklepów.

Systematycznie poprawie ulega stan placówek oraz warunki przechowywania artykułów spożywczych. Mają na to wpływ wymagania stawiane przy zgłaszaniu nowych obiektów. Prowadzone przez pracowników sekcji zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przy współudziale pracowników sekcji NHŻ uzgadnianie projektów budowlanych i technologicznych eliminuje powstawanie obiektów niedostosowanych do obowiązujących przepisów.

W konsekwencji stwierdzonych podczas kontroli sklepów nieprawidłowości nałożono 7 decyzji dotyczące poprawy stanu sanitarnego, w których nakazano doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego ściany (5 przypadków), podłogi (1 obiekt), sufity (2 przypadki), zapewnienie właściwych warunków socjalnych dla pracowników (2 przypadki) oraz w pojedynczych przypadkach zakwestionowano stan schodów w pomieszczeniach, stan wyposażenia sklepu (szafki, regały, komora chłodnicza, armatura przy zlewie), brak opracowanych i wdrożonych zasad systemu HACCP. Większość obowiązków wykonano w roku sprawozdawczym, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzających.

Przeprowadzono, w związku z informacją od klientów 6 kontroli interwencyjnych w sklepach spożywczych. Informacje dotyczyły w dwóch przypadkach artykułów przeterminowanych wprowadzanych do obrotu, w 3 przypadkach niewłaściwej jakości środków spożywczych (2 do niesienia w sprawie pieczywa i jedno w sprawie owoców) oraz zgłoszenie dot. rozmrożonych lodów sprzedawanych klientom w sklepie. Przeprowadzone kontrole tylko w jednym przypadku potwierdziły złożone informacje w sprawie artykułów spożywczych przeterminowanych.

Jakość środków spożywczych wprowadzana do obrotu potwierdzana była poprzez pobór próbek do badania. Z tej grupy obiektów pobrano 146 próbek środków spożywczych. Żadna ze zbadanych próbek nie została zakwestionowana z uwagi na jakość zdrowotną, zakwestionowano w jednym przypadku znakowanie suplementu diety.

Wdrożono zasady GHP i systemu HACCP, który w małych obiektach ograniczono do przestrzegania zasad GHP z przeprowadzoną analizą zagrożeń.

Kioski spożywcze

Z ogólnej liczby 10 kiosków dwa zlokalizowane są na terenie targowiska. Jeden zajmuje się sprzedażą mięsa i jego przetworów, natomiast w drugim do obrotu wprowadzane są środki spożywcze z różnych grup, przede wszystkim owoce i warzywa. Liczba kiosków w stosunku do roku 2022 zwiększyła się o 2. Przeprowadzono łącznie

7 kontroli w 6 zakładach. Systematycznie poprawie ulega stan sanitarno-higieniczny placówek oraz warunki przechowywania artykułów spożywczych. Na przedsiębiorców prowadzących działalność w tej grupie obiektów nie nakładano mandatów karnych oraz decyzji. W kiosku działającym na terenie targowiska pobrano do badania jedną próbkę, w badaniu stwierdzono jej właściwą jakość.

Apteki

W rejestrze zakładów wpisanych jest 25 obiektów z tej grupy. Są to apteki i punkty apteczne, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą sprzedaż środków spożywczych opakowanych jednostkowo przez producentów nie wymagających chłodniczych warunków przechowywania. W tej grupie skontrolowano 4 obiekty, przeprowadzono łącznie 4 kontrole. Pobrano do badania 4 próbki, których jakość zdrowotna nie została zakwestionowana, zakwestionowano w jednym przypadku znakowanie suplementu diety. Na podstawie otrzymywanych od PWIS w Bydgoszczy informacji na bieżąco uaktualniany jest rejestr aptek prowadzących działalność w powiecie.

Magazyny hurtowe

W roku sprawozdawczym w ewidencji było 18 magazynów hurtowych, w stosunku do roku 2022 liczba tych zakładów zmniejszyła się o 2. W roku sprawozdawczym zatwierdzono 3 zakłady. W jednym przypadku zatwierdzono hurtownię suplementów. Zakres działalności ograniczony jest do magazynowania i pakowania do wysyłki suplementów diety produkowanych przez zakład działający na terenie powiatu łódzkiego, jest to działalność usługowa świadczona dla producenta. Suplementy dostarczane są do magazynu pod zamówienia klientów. W 2024 przeprowadzono łącznie 23 kontrole w 12 zakładach. Oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy 3 obiekty z tej grupy. Stan sanitarny hurtowni oceniano jako zgodny z obowiązującymi przepisami we wszystkich obiektach, co nie uległo zmianie od roku 2023.

Znaczna część magazynów oferuje do obrotu szeroki zakres asortymentowy artykułów spożywczych, a pozostałe produkty z wybranych branż. Pod nadzorem między innymi pozostają 2 hurtownie mięsa i przetworów mięsnych, 1 hurtownia ryb, 1 hurtownia nabiałowa i mrożonek, 4 hurtownie owocowo-warzywne oraz 4 hurtownie napojów zimnych i alkoholowych. Nadzór we wszystkich zakładach prowadzony jest przez PIS bez udziału Inspekcji Weterynaryjnej. W magazynach zapewnione są właściwe warunki przechowywania dla poszczególnych grup środków spożywczych. Hurtownie w większości dysponują własnym transportem dowożąc towar do sklepów. Wszystkie hurtownie prowadzą działalność na niewielką skalę obsługując klientów z okolicznych miejscowości. Podczas bieżących kontroli w roku 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości. Z tej grupy obiektów pobrano do badania łącznie 13 próbek środków spożywczych. Wszystkie próbki oceniono jako zgodne z obowiązującymi przepisami. Nie odnotowano interwencji dotyczących działalności magazynów spożywczych.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W tej grupie wpisane są cztery obiekty. Jeden z nich zajmuje się wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych opakowanych jednostkowo, niewymagających temperatury chłodniczej. Przedsiębiorca prowadzi sprzedaż z samochodu do tego przystosowanego. Handel prowadzi na targowiskach i miejscach wyznaczonych do handlu w różnych miejscowościach powiatu brodnickiego i ościennych. Drugi obiekt to sezonowo działający namiot

handlowy. Do obrotu wprowadzane są przede wszystkim sezonowe owoce i warzywa nabywane od okolicznych producentów pierwotnych lub z hurtowni. Działalność namiotu prowadzona jest w miesiącach wiosennych i letnich. W 2024 roku do rejestru wpisano dodatkowo stoisko sprzedaży owoców i warzyw na targowisku miejskim oraz sprzedaż obwoźna jaj. Przedsiębiorca prowadzący działalność sprzedaży jaj w handlu ruchomym rozpoczął jej prowadzenie bez dopełnienia obowiązku złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. W związku z powyższym PPIS w Brodnicy wystąpił do PWIS w Bydgoszczy o nałożenie kary. Kara za rozpoczęcie działalności bez złożenia wniosku została nałożona, a przedsiębiorca złożył wniosek o wpis zakładu do rejestru. Skontrolowano wszystkie obiekty z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole.

Środki transportu

Środki transportu służące do przewozu artykułów spożywczych poddawane są ocenie w trakcie kontroli zakładów, do których należą. Decyzje zatwierdzające środki transportu wydawane są tylko w przypadkach firm zajmujących się wyłącznie transportem żywności. W roku 2023 zatwierdzono jedną firmę transportową. W ewidencji obiektów w 2022 roku znajdowało się 20 firm przewożących żywność, w 2023 natomiast liczba ta zwiększyła się do 21. W tej grupie podmiotów przeprowadzono dwie kontrole, uwag podczas kontroli nie wniesiono.

Inne obiekty obrotu żywnością

W 2023 roku w tej grupie ewidencjonowano 46 obiektów i liczba ta w 2024 roku nie uległa zmianie. W tej grupie wpisane są zakłady, które oprócz działalności podstawowej prowadzą sprzedaż środków spożywczych opakowanych jednostkowo przez producentów i nie wymagających warunków chłodniczych przechowywania. Wpisano tu między innymi podmioty sprzedające żywność za pośrednictwem internetu, saloniki prasowe, sklepy zielarskie oraz inne obiekty. We wszystkich przypadkach wpisu dokonano na wniosek stron bez dokonywania kontroli odbiorowej. Ponadto do rejestru zakładów podlegających kontroli organów PIS wpisano także na wniosek Poczty Polskiej S.A. z siedzibą w Warszawie 11 urzędów pocztowych działających na terenie powiatu brodnickiego oraz przedsiębiorców posiadających urządzenia dystrybucyjne. W tej grupie obiektów przeprowadzono 9 kontroli, w 9 zakładach. Nie nakładano decyzji administracyjnych i mandatów.

6.1.3. Obiekty żywienia zbiorowego

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte (*restauracje*)

W roku sprawozdawczym objęto nadzorem 50 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (*restauracje*). W stosunku do roku 2023 ich liczba zwiększyła się o 2. Skontrolowano łącznie 24 zakładów, w których przeprowadzono 28 kontroli. W 21 przypadkach dokonano kontroli z oceną zakładu na podstawie obowiązujących arkuszy, we wszystkich przypadkach ryzyko ustalono na poziomie średnim. W 2024 roku dokonano zatwierdzenia 18 zakładów, w tym także z uwagi na zmianę zakresu prowadzonej działalności. Część zakładów spełnia warunki do podjęcia działalności w zakresie prowadzenia cateringu jako dodatkowej formy sprzedaży swoich wyrobów. W 2024 wiele zakładów poza prowadzeniem działalności cateringowej zakłady rozwinęły sprzedaż dań na wynos bez dowozu do klientów. We wszystkich zakładach zapewnione są warunki do przechowywania surowców,

półproduktów i gotowych wyrobów. Używane surowce były poddawane kontroli pod względem jakości, pochodzenia, terminów przydatności do spożycia. Z uwagi na obecne zagrożenia zwracano szczególną uwagę na postępowanie z surowymi odpadami mięsnymi, higienę produkcji i dystrybucji oraz warunki transportu. Podczas kontroli właściciele pouczali się o zalecanym, właściwym odkładaniu próbek pokarmowych podawanych w czasie zorganizowanych imprez potraw, pomimo braku takiego obowiązku w przepisach prawnych.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli:

- w czterech zakładach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny ścian i sufitów, a dodatkowo w jednym z nich zakwestionowano brak wdrażania systemu HACCP – w tych przypadkach nałożono decyzje,
- w jednym przypadku nałożono mandat karny za stosowanie w produkcji surowców po upływie terminu przydatności do spożycia,
- w stosunku do jednego lokalu klienci zgłosili swoje uwagi dotyczące niewłaściwego stanu higienicznego pomieszczeń – w wyniku przeprowadzonej kontroli na przedsiębiorcę nałożono decyzję zobowiązującą do poprawy warunków sanitarno-higienicznych w lokalu.

Zakłady małej gastronomii, ruchome i tymczasowe

W tej grupie skontrolowano 38 podmiotów z ogólnej liczby w ewidencji 64. Przeprowadzono łącznie 52 kontrole. W tej grupie obserwuje się bardzo często zmiany właściciela, asortymentu sprzedaży, rozszerzenie lub ograniczenie zakresu prowadzonej działalności. Dużą część z tej liczby stanowią zakłady gdzie nie prowadzi się działalności żywieniowej, a przedmiotem działalności jest podawanie napojów zimnych i alkoholowych oraz sprzedaż niewielkiego asortymentu przekąsek opakowanych jednostkowo przez producenta. W tych zakładach potrawy przygotowywane są najczęściej z półproduktów i mrożonek, rzadziej włączane są do produkcji surowe warzywa i owoce.

W tej grupie obiektów w 2024 roku stwierdzono jeden przypadek nieprawidłowości związanej z niewłaściwym stanem higienicznym obiektu. Przedsiębiorca wykonał niezbędne prace remontowe i nie nałożono decyzji administracyjnej. W tym przypadku w drodze decyzji umorzono wcześniej wszczęte postępowanie administracyjne. Część z zakładów ewidencjonowanych w tej grupie działa sezonowo na terenie ośrodków wypoczynkowych. W zakładach, w których nie produkuje się posiłków przygotowywana dokumentacja kontroli wewnętrznej ogranicza się do wdrożenia zasad GHP bez konieczności pełnego opracowania systemu HACCP. W jednym przypadku zgłoszono złe samopoczucie klienta po spożyciu podawanych dań, klient sugerował niewłaściwe warunki sanitarne przygotowywania posiłków – przeprowadzona kontrola nie potwierdziła zgłoszenia.

Na przedsiębiorców prowadzących działalność zakładów małej gastronomii nałożono dwa mandaty karne. W obydwu przypadkach podstawą nałożenia kary był niewłaściwy stan sanitarny panujący w zakładach.

Agroturystyki

W tej grupie obiektów wpisano podmioty, które prowadzą działalność agroturystyczną, w zakresie wynajmowania gościom pokoi oraz świadczenia dla nich usług żywieniowych. Obecnie w rejestrze jest 5 obiektów w tej grupie. Zakłady, w których działalność żywieniowa rozszerzona jest do prowadzenia imprez okolicznościowych lub obsługi klientów z zewnątrz zostały zatwierdzone i ewidencjonowane są w grupie

restauracji. W roku 2024 skontrolowano jeden zakład w tej grupie. Na działalność gospodarstw agroturystycznych w zakresie świadczenia usług żywieniowych nie wpłynęły żadne interwencje.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Stołówki pracownicze

W 2024 roku w rejestrze zakładów podlegających kontroli organów PIS wpisane były cztery stołówki pracownicze działające na terenie zakładów pracy. W roku 2024 skontrolowano wszystkie zakłady w tej grupie. Na podstawie arkusza oceniono trzy z nich. Zatwierdzono dwie stołówki, w jednym przypadku zatwierdzenie nastąpiło na skutek zmiany właściciela, w jednym dokonano zmiany z bufetu pracowniczego na stołówkę. Działalność prowadzona jest w zakresie przygotowywania posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych oraz przygotowywania dla pracowników napojów gorących. W stołówkach przygotowywane są posiłki obiadowe i szybkie dania barowe dla pracowników. Dodatkowo do obrotu wprowadzane są środki spożywcze kupowane od innych producentów. Zapewniono wszystkie konieczne warunki do prowadzenia tego typu działalności. Stanowiska pracy zostały wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych posiłków. W placówkach tych nie są układane jadłospisy dla żywionych grup.

Bufety w zakładach pracy

W tej grupie obiektów wpisane są 2 zakłady, co w stosunku do roku 2023 zmniejszyło się o jeden. Skontrolowano 2 obiekty, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego, wyposażenia oraz wdrażania dokumentacji kontroli wewnętrznej. Nadzorowane bufety prowadzone są przez prywatnych przedsiębiorców na terenie dużych zakładów pracy. Bufety oferują klientom posiłki obiadowe, jak również dania tzw. fast food. W bufetach działalność żywieniowa prowadzona jest w formie cateringu.

Stołówki w ośrodkach wczasowych

Liczba stołówek nadzorowanych w 2024 roku wynosi 5, skontrolowano wszystkie obiekty, przeprowadzono łącznie 6 kontroli. Wszystkie obiekty zostały ocenione na podstawie arkuszy oceny, zakwalifikowano je do kategorii ryzyka średniego. Wydanie decyzji zatwierdzającej w przypadku jednego zakładu związane było ze zmianą przedsiębiorcy prowadzącego działalność w stołówce. Przygotowanie stołówek do sezonu turystycznego oceniono w trakcie kontroli przed wzmożonym ruchem turystycznym. Cztery ośrodki to placówki prywatne, gdzie właściciele są zainteresowani podnoszeniem standardu swoich usług, zarówno w części hotelowej, jak i żywieniowej. Jeden z ośrodków należy do PTTK. W obiektach, w miarę możliwości prowadzone są prace poprawiające warunki pracy przy przygotowywaniu posiłków. Stan sanitarny w tej grupie obiektów oceniono we wszystkich zakładach jako zgodny z wymogami. W trakcie kontroli przeprowadzonych w 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących funkcjonowania obiektów żywieniowych w tej grupie. Kontrola wewnętrzna prowadzona jest zgodnie z opracowanymi i wdrożonymi instrukcjami opartymi na zasadach HACCP. Usługi żywieniowe świadczone są przede wszystkim dla mieszkańców ośrodków. W części obiektów dodatkowo organizowane są też imprezy okolicznościowe na bazie stołówek i istniejącego zaplecza kuchennego.

Wypoczynek dla gości oferują także obiekty hotelowe i pensjonaty. W zakładach tych żywienie gości organizowane jest na bazie funkcjonujących restauracji. Nie wlicza się ich do ośrodków wypoczynkowych, stanowią jednak coraz częściej wybierane przez gości miejsca wypoczynku. Obiekty te prowadzą działalność całoroczną.

W 2024 nie nałożono żadnego mandatu na przedsiębiorców prowadzących działalność w stołówkach ośrodków wypoczynkowych.

Blok żywienia w szpitalu

W ramach nadzoru sanitarnego nad blokiem żywieniowym szpitala w 2024 roku przeprowadzono jedną kontrolę. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych. Jakość żywienia w ciągu roku była oceniana na podstawie przygotowanego przez dietetyka jadłospisu, żywienie oceniono jako dobre. Żywienie prowadzone jest w formie cateringu. Posiłki dowożone są przez zewnętrzną firmę, naczynia od pacjentów myte są w kuchenkach szpitalnych. Na oddziałach wyznaczone są osoby zajmujące się dystrybucją posiłków. Pacjenci mają możliwość przygotowania sobie napojów oraz przechowywania własnych, opakowanych i oznakowanych środków spożywczych w lodówkach do tego celu przeznaczonych. W 2024 roku nie odnotowano zatruć pokarmowych w szpitalu, nikt nie zgłaszał uwag do jakości żywienia pacjentów w szpitalu.

Stołówki w domach pomocy społecznej

W 2024 roku pod nadzorem było sześć obiektów, z których jeden przygotowuje posiłki we własnym zapleczu kuchennym, w przypadku pięciu obiektów żywienie odbywa się w formie cateringu. Działalność tych placówek w części żywieniowej ograniczona jest do podawania posiłków dostarczanych przez firmę zewnętrzną, przygotowywania niewielkiej ilości posiłków z wykorzystaniem gotowych produktów (np. kanapki) oraz mycia naczyń stołowych. Posiłki dowożone są z placówek będących pod stałym nadzorem PPIS w Brodnicy. Skontrolowano dwie placówki. Cztery z nadzorowanych obiektów działają w ramach domów dziennego pobytu. Pięć zakładów zostało ocenionych na poziomie średniego ryzyka, jeden jako ryzyko niskie.

Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka

W 2024 roku na terenie powiatu działały cztery żłobki, dwa prowadzone przez urzędy gmin dla niewielkiej grupy dzieci, dwa zlokalizowane w Brodnicy prowadzone przez osobę prywatną. Żywienie we wszystkich placówkach odbywa się na zasadzie cateringu. Miejsca przyjęcia i dystrybucji posiłków oraz zmywalnie naczyń stołowych zostały zatwierdzone przez PPIS w Brodnicy. W przypadku stosowania żywienia butelkowego smoczki i butelki dostarczane są przez rodziców. Placówki wyposażono w urządzenia do dezynfekcji smoczków. Żywienie w żłobkach realizowane jest przez przedsiębiorców na podstawie umowy, która przewiduje bilansowanie jadłospisu pod względem zapewnienia właściwego poziomu dostarczania dzieciom podstawowych składników pokarmowych i energii. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole we wszystkich zakładach. Wszystkie placówki sklasyfikowano na poziomie ryzyka średniego. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Na działalność żywieniową placówek żłobkowych nie wpłynęły żadne interwencje.

Stołówki szkolne

W 2024 r. objęto nadzorem 37 stołówek szkolnych, z których skontrolowano 17 placówek. Przeprowadzono łącznie 17 kontroli. Realizowane jest w nich dożywianie dzieci. Obecnie tylko w trzech placówkach posiłki przygotowywane są na miejscu. Do pozostałych obiektów posiłki dowożone są przez firmy zewnętrzne, w części przypadków dowożone wraz z posiłkami są także naczynia stołowe lub żywnie oferowane jest na naczyniach jednorazowego użytku. Próbkę pokarmową, w przypadku żywienia cateringowego odkładane są przez dostawców posiłków. W trakcie oceny jakości żywienia i dożywiania dzieci zwracano uwagę na realizację, przez osoby odpowiedzialne za żywienie, rozporządzenia Ministra Zdrowia obowiązującego w tym zakresie. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. W kioskach i sklepikach działających na terenie placówek oświatowych nie stwierdzono przypadków wprowadzania do obrotu środków spożywczych nieodpowiadających wymaganiom ww. rozporządzenia. W 2024 roku nie odnotowano żadnego zgłoszenia zatrucia pokarmowego w tej grupie obiektów.

Stołówki w bursach i internatach

W 2024 r. objęto nadzorem 4 stołówki zlokalizowane na terenie miejsc noclegowych dla młodzieży uczącej się. Skontrolowano jedną stołówkę. We wszystkich nadzorowanych placówkach posiłki przygotowywane są na miejscu. Zaplecza kuchenne dostosowano do potrzeb. Wszystkie klasyfikowane stołówki zostały ocenione na podstawie obowiązujących przepisów na poziomie ryzyka średniego. Informowano kierownictwo internatów o zasadności odkładania próbek pokarmowych. W 2024 roku nie odnotowano żadnego zgłoszenia zatrucia pokarmowego w tej grupie obiektów. W sprawie niewłaściwego funkcjonowania stołówek nie wpłynęła żadna interwencja, nie nakładano także mandatów. W trakcie oceny jakości żywienia i dożywiania dzieci zwracano uwagę na realizację przez osoby odpowiedzialne za żywienie rozporządzenia Ministra Zdrowia obowiązującego w tym zakresie. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Poza rokiem szkolnym w tych miejscach bardzo często organizowany jest wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Wykorzystywana jest wówczas istniejąca infrastruktura zaplecza żywieniowego.

Stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdują się stołówki w czterech placówkach, w których organizowany jest wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Jeden z tych obiektów prowadzony jest przez Wójta Gminy Bobrowo. W Domu Harcerza organizowane są półkolonie i zajęcia dzienne dla dzieci. W 2024 r. przeprowadzono łącznie 4 kontrole w 3 zakładach. Do trzech placówek posiłki dowożone są przez firmy zewnętrzne, w jednym przypadku dowożone wraz z posiłkami są także naczynia stołowe lub żywnie oferowane jest na naczyniach jednorazowego użytku. Dwie stołówki zostały ocenione na poziomie ryzyka średniego, a w dwóch placówkach ustalono ryzyko na poziomie niskim. Poza tymi placówkami wypoczynek dzieci organizowany jest w obiektach, w których część żywieniowa podlega stałemu nadzorowi np. szkoły, bursy, hotele. W 2024 roku w zakresie funkcjonowania zaplecza żywieniowego nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Przeprowadzono jedną kontrolę w czasie akcji letniej w kuchni obozowej stacji harcerskiej, która rozkładana jest tylko w sezonie letnim na czas trwania obozów. Miejsce jest przystosowane do tego typu działalności.

Stołówki w przedszkolach

Liczba obiektów w tej grupie w roku 2024 wyniosła 35, w tej grupie wpisane są stołówki przedszkolne oraz miejsca żywienia dzieci w punktach przedszkolnych i klubach dziecięcych. Duża część to placówki prowadzone przez prywatnych przedsiębiorców, w których opieką obejmuje się niewielkie grupy dzieci. Przeprowadzono łącznie 18 kontroli w 61 placówkach. W 25 obiektach żywienie dzieci odbywa się na zasadzie podawania posiłków dowożonych w formie cateringu. Wszystkie stołówki oceniono jako zgodne z obowiązującymi przepisami, ustalono ryzyko na poziomie średnim – 34 placówki oraz na poziomie niskim – 1 placówka. W trakcie kontroli oceniono teoretycznie jadłospisy. Nie odnotowano nieprawidłowości.

Stołówki w domach dziecka

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdują się dwa niewielkie, rodzinne domy dziecka. W domach tych posiłki przygotowywane są z wykorzystaniem surowców podstawowych. Przygotowaniem posiłków zajmują się zatrudnione osoby, dba się jednak o to, aby do prac w kuchni angażować także starszych mieszkańców domów. Stwarzana jest w miarę możliwości domowa atmosfera, dzieci mają stały dostęp do posiłków i napojów. Dyrekcja placówek dba o właściwe zaopatrzenie i bilansowanie posiłków pod kątem jakości zdrowotnej i żywieniowej. W placówkach w roku 2024 przeprowadzono kontrole w obydwu placówkach. W sprawie jakości i sposobu żywienia dzieci nie wpływały żadne zawiadomienia.

Inne zakłady żywienia

W tej grupie wykazane są zakłady żywieniowe, które nie zostały zakwalifikowane do innych grup z uwagi na charakter prowadzonych przez nie działalności. Prowadzona działalność oparta jest na przygotowywaniu posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych w 9 placówkach. Ogólnie w 2024 roku nadzorowano z tej grupy 15 obiektów. W roku 2024 zatwierdzono cztery zakłady, wszystkie zatwierdzone obiekty to świetlice wiejskie lub sale w ośrodkach kultury. Klientami w tych zakładach są grupy zamknięte, łatwe do zidentyfikowania przez organizatorów żywienia. Przeprowadzono łącznie 8 kontroli w 6 zakładach. W wyniku przeprowadzonej kontroli interwencyjnej w jednym z zakładów (świetlica wiejska) zakwestionowano stan higieniczno-sanitarny ścian i sufitu, co spowodowało wystawienie decyzji nakazującej poprawę. W trakcie roku przeprowadzono remont, a kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie nakazów. Dziesięć zakładów oceniono na poziomie ryzyka średniego, natomiast w pięciu ryzyko określone jako niskie.

Zakłady usług cateringowych

W 2024 roku w tej grupie działalność prowadziły dwa zakłady. Skontrolowano i oceniono na podstawie arkuszy dwa zakłady, przeprowadzono łącznie 3 kontrole. W zakładach prowadzona jest produkcja posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych, gotowe posiłki z zakładów dostarczane są do klientów indywidualnych lub innych zakładów żywieniowych. Produkcja odbywa się na konkretne zamówienia osób korzystających z tych usług. W jednym zakładzie odbywa się produkcja posiłków pod potrzeby własnych obiektów tj. zakładu opiekuńczo-leczniczego i domu pomocy społecznej. Pomieszczenia kuchenne znajdują się w bliskim sąsiedztwie ww. zakładów. Właściciel ma możliwość dowozu gotowych posiłków do innych odbiorców. Kolejny z zakładów cateringowych

produkujących posiłki w pełnym zakresie swoją produkcję uzależnia od zamówień klientów indywidualnych. Jest to najczęściej dostarczanie potraw na imprezy okolicznościowe lub odbiór pojedynczych posiłków na miejscu przez klientów.

Usługi cateringowe świadczą też zakłady żywienia otwartego, dla których jest to dodatkowa forma działalności.

6.1.4. Miejsca produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy działają trzy zakłady produkujące materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Jeden zakład - Cofresco Polska Sp. z o.o. zajmuje się produkcją i konfekcjonowaniem opakowań do żywności. Zakład ten traktowany jest jako producent opakowań. Cała produkcja wysyłana jest na rynki poza granicami Polski. Drugi z zakładów zajmuje się produkcją naczyń z surowców naturalnych zbożowych. Jest to niewielka produkcja w fazie rozwoju, jak dotychczas produkcja ta nie trafiła jeszcze do obrotu. W 2024 roku wpisano do rejestru jeden zakład, który zajmuje się konfekcjonowaniem i sprzedażą słoików do żywności. Nie skontrolowano żadnego z zakładów.

Przedmioty użytku wprowadzane są do obrotu przede wszystkim w hurtowniach i sklepach spożywczo-przemysłowych. W 2024 roku w rejestrze zakładów podlegających kontroli wpisana była jedna hurtownia zajmująca się sprzedażą opakowań do żywności oraz 28 punktów sprzedaży, które na wniosek właścicieli zostały wpisane do rejestru zakładów podlegających kontroli organów PIS. W miejscach tych do obrotu wprowadzane są materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością obok innych oferowanych do sprzedaży towarów. W obiektach tych przeprowadzono łącznie w trzech zakładach trzy kontrole, w trakcie których nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Do badania pobrano pięć próbek. W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku

Ilość i rodzaj próbek żywności pobrana do badania była ściśle określona w harmonogramie poboru próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. W 2024 roku pracownicy Sekcji Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia PSSE w Brodnicy pobrali ogółem do badania w ramach działalności nadzorowej 205 próbek środków spożywczych i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Poza badaniami planowymi pobrano w ramach działań nadzorowych próbki surowców pochodzących z Ukrainy. Badanie w kierunku jakości mikrobiologicznej nie wykazało żadnych nieprawidłowości. W ramach współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi pobrano do badania dwie próbki owoców i warzyw pochodzących z krajów unijnych. Przeprowadzone badania w kierunku pestycydów nie wykazały nieprawidłowości. Badania wykonywane były w laboratoriach określonych w planie poboru próbek. W wyniku badań nie zakwestionowano jakości zdrowotnej żadnej z badanych próbek.

Zakwestionowano znakowanie w przypadku dwóch próbek tj. jednej próbki suplementu diety z uwagi na podawanie na etykiecie ilości składników niezgodnych z ilościami określonymi podczas badania oraz próbkę mleka do początkowego żywienia dzieci z uwagi na umieszczenie na etykiecie treści porównujących produkt z mlekiem

kobiecy. Po analizie dokonanej podczas spotkania zespołu ds. RASFF działającego w PSSE w Brodnicy podjęto decyzję o niezgłaszaniu kwestionowanych próbek do systemu RASFF.

Porównanie jakości zdrowotnej środków spożywczych pobranych do badania w latach 2022 – 2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Porównanie jakości zdrowotnej środków spożywczych pobranych do badania w latach 2022-2025.

	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Ilość prób pobranych do badania ogółem	182	182	205
Ilość prób zakwestionowanych	13	0	2
Procent próbek zakwestionowanych	7,1 %	0 %	0,98 %

Badania wykonywane corocznie potwierdzają bezpieczeństwo zdrowotne produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności. Procent próbek kwestionowanych w stosunku do pobranych jest niewielki.

6.3. Kontrola graniczna

W 2024 roku PPIS w Brodnicy wydał 87 świadectw dotyczących jakości zdrowotnej eksportowanych partii środków spożywczych. Wysyłane poza granicę UE były wyroby czekoladowe, czekoladowane, ciastkarskie i galaretki z zakładu „Vobro” Sp. z o.o. Sp. k. Każdorazowo przed wydaniem świadectwa dokonywano kontroli dokumentacji. W 2024 roku nie prowadzono żadnego postępowania w ramach importu środków spożywczych. Zakłady działające na terenie powiatu brodnickiego nie zgłaszały zamiaru odpraw granicznych importowanych towarów. Wydano 87 decyzji płatniczych, nakazujących uiszczenie opłaty za czynności przeprowadzone w ramach kontroli granicznej.

6.4. Nadzór nad „żywnością prozdrowotną”

W powiecie brodnickim nie działają zakłady produkujące żywność wymagającą powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego. Jeden zakład został wpisany do rejestru w 2022 roku w zakresie sprzedaży suplementów diety wprowadzanych do obrotu na terytorium Polski po raz pierwszy. W 2023 roku zakład ten, tj. firma FORTIS Medica Sp. z o.o. został na wniosek przedsiębiorcy zatwierdzony. Produkcja suplementów magazynowanych i sprzedawanych przez zakład FORTIS Medica Sp. z o.o. prowadzona jest przez firmę zewnętrzną. Na etykiecie produktu zaznaczono, że produkt został wyprodukowany dla firmy FORTIS Medica Sp. z o.o. Do Głównego Inspektora Sanitarnego przedsiębiorca złożył wnioski w sprawie wprowadzania do obrotu po raz pierwszy swoich produktów. Zgłoszono, od początku działalności, łącznie osiem produktów, które zostały wpisane do rejestru prowadzonego przez GIS. Obecnie w sprzedaży pozostał jeden produkt, tj. suplement diety Algal. W prowadzonym przez GIS rejestrze w uwagach dotyczących tego produktu wpisano informację, że powiadomienie wymaga uzupełnienia. Przedsiębiorca złożył uzupełnienie do Głównego Inspektoratu Sanitarnego w lipcu 2023 roku.

Suplement wprowadzany jest do obrotu za pośrednictwem strony internetowej oraz w prywatnym gabinecie medycznym, należącym do firmy FORTIS Medica Sp. z o.o. W przypadku pozostałych siedmiu produktów zrezygnowano z ich wprowadzania do obrotu. Przeprowadzono w 2024 roku jedną kontrolę w zakładzie, w trakcie której nie stwierdzono na stanie wycofanych z obrotu produktów, nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

Na skutek złożonego do Głównego Inspektora Sanitarnego zawiadomienia w sprawie naruszającej przepisy prawa żywnościowego reklamy suplementów diety, zawartej na profilach w mediach społecznościowych PPIS w Brodnicy wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie usunięcia z mediów społecznościowych prezentacji środków spożywczych w sposób przypisujący im właściwości zapobiegania chorobom lub leczenia chorób ludzi lub w sposób odwołujący się do takich właściwości oraz zapewnienia prawidłowej prezentacji i reklamy oferowanych do sprzedaży środków spożywczych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego. Przeprowadzono kontrolę w trakcie, której ustalono że przedsiębiorca usunął z mediów społecznościowych prezentacje wszystkich produktów co do których stwierdzono nieprawidłowości w reklamie.

Żywność tzw. prozdrowotna wprowadzana jest do obrotu w sklepach ogólnospożywczych, aptekach oraz za pośrednictwem stron internetowych. Nadzór nad jej sprzedażą prowadzony jest w ramach bieżących działań kontrolnych.

6.5. Działania w ramach systemu RASFF

W ramach systemu RASFF przeprowadzono kontrole w sklepach i hurtowniach spożywczych. Kontrole przeprowadzane były zawsze w związku z otrzymanym z WSSE w Bydgoszczy zgłoszeniem. W ramach systemu przeprowadzono 5 kontroli. Towary stwierdzone w obrocie były wycofywane przez właścicieli zakładów, a ich wycofywanie było monitorowane przez PPIS w Brodnicy. Nie wydawano żadnej decyzji nakazującej wycofanie produktów z obrotu.

Na bieżąco reagowano na zgłoszenia produktów niebezpiecznych w ramach systemu RASFF. W 2024 roku do PPIS w Brodnicy przekazano informację dotyczącą 31 produktów zakwalifikowanych do systemu RASFF jako niebezpieczne dla zdrowia. Najczęstsze przyczyny zgłaszania produktów do systemu:

- stwierdzenie bakterii Salmonella w produktach drobiowych – 6 oraz w chałwie – 1;
- stwierdzenie bakterii Listerii w wędlinach – 2;
- zastosowanie w produkcji suplementów diety nieautoryzowanych składników – 7 oraz w produkcji barwników – 1,
- migracja niedozwolonych składników – 3 przypadki materiałów do kontaktu z żywnością,
- przekroczenie NDP alkaloidów w 2 produktach zbożowych oraz kadmu w 2 produktach,
- stwierdzenie akryloamidu w ciastkach - 1,
- przekroczenie NDP mykotoksyn w 2 produktach zbożowych,
- oraz pojedyncze przypadki dotyczące: zawartości glutenu w produktach bezglutenowych, niewłaściwy opis produktu z zawartością składników GMO, zawartości bakterii z grupy Coli w wodzie butelkowanej,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy nie zgłaszał do systemu żadnych przypadków.

6.6. Współpraca z innymi jednostkami

- 1) w 2024 roku w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną pracownicy podjęli następujące działania :
 - PPIS w Brodnicy zgodnie z obowiązującym porozumieniem dwukrotnie przekazywał PLW w Brodnicy listy obiektów będących pod wspólnym nadzorem obu inspekcji,
 - w 2024 roku zorganizowano 3 spotkania Powiatowego Lekarza Weterynarii w Brodnicy z przedstawicielami Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy, na których omawiano zagadnienia związane ze wspólnym nadzorem nad bezpieczeństwem żywności,
 - na jednym ze spotkań przedstawiciele obu inspekcji opracowali harmonogram kontroli zakładów będących pod wspólnym nadzorem (dotyczy to firmy Unifreeze Sp. z o.o. w Miesiączkowie, hurtowni EDAM Adam Nisgorski w Brzoziu oraz sklepów: Intermarche w Brodnicy przy ul. Podgórznej 65 oraz Supermarket „Słoneczny” przy ul. Kolejowej 55 w Brodnicy),
 - przeprowadzono wspólne kontrole ww. zakładów;
 - ponadto przeprowadzono dwie kontrole wspólnie w związku z prowadzonymi postępowaniami interwencyjnymi – w sklepie w Osieku oraz na Targowisku Miejskim w Brodnicy,
 - Powiatowy Lekarz Weterynarii w Brodnicy i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy przekazywali sobie wzajemnie informacje dotyczące niewłaściwych wyników – 2 przypadki oraz interwencji w sprawie zakładów lub prowadzonej działalności - przypadki;
- 2) w ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy przeprowadzana jest corocznie kontrola zakładu produkującego żywność dla jednostek wojskowych. W roku 2024 przeprowadzono kontrolę w zakładzie Unifreeze Sp. z o.o. w Miesiączkowie w innych terminach, Inspekcje wymienili się sporządzonymi z kontroli protokołami;
- 3) na podstawie porozumienia z Państwową Inspekcją Handlową:
 - przesłano za pośrednictwem PWIS w Bydgoszczy listę obiektów produkujących i/lub wprowadzających do obrotu środki spożywcze oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością,
- 4) w zakresie realizacji „Planu działania na 2024 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w ramach porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono wspólnie dwie kontrole w gospodarstwach rolnych;
- 5) w ramach współpracy z innymi sekcjami w PSSE w Brodnicy pracownicy Sekcji NHŻ:
 - biorą udział w uzgadnianiu i ocenie projektów wspólnie z pracownikami NNZ,
 - z pracownikiem NPZ prowadzone były akcje informacyjne,
 - w ramach współpracy z komórką N.HD przeprowadzono kontrole w czasie trwania letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

W powiecie brodnickim nie działa żaden zakład przetwórstwa grzybów, obrót grzybami leśnymi prowadzony jest na terenie Targowiska Miejskiego w Brodnicy, gdzie zatrudniony jest klasyfikator grzybów oraz w obiektach obrotu i zakładach żywieniowych pozostałych pod stałym nadzorem sanitarnym. Nadzór nad

obrotem grzybami oraz poradnictwo w tym zakresie prowadzi zatrudniony w PSSE w Brodnicy grzyboznawca. Nie odnotowano zatrucia grzybami.

Na terenie powiatu brodnickiego nie działają zakłady produkujące suplementy diety i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia. Nadzór nad tymi grupami żywności prowadzony jest tylko w miejscach obrotu. W minionym roku nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

6.7. Interwencje

Do PSSE w Brodnicy wpłynęło jedenaście interwencji dotyczących jakości zdrowotnej wprowadzanej do obrotu żywności (6 przypadków) lub złego stanu sanitarnego w zakładach (5 przypadków). Pięć z tych interwencji była przesłana przez anonimowych klientów. Dodatkowo odnotowywano anonimowe sygnały dotyczące obiektów żywnościowo-żywnościowych. Pracownicy w miarę możliwości podejmowali działania w celu wyjaśnienia zgłoszonych interwencji i sygnałów.

Nie wpłynęła żadna skarga na pracowników sekcji NHŻ.

6.8. Wnioski

1. Stan sanitarny obiektów żywnościowych i żywieniowych w roku 2024 w stosunku do roku 2023 nie uległ dużym zmianom. Dotyczy to zarówno obiektów produkujących, jak i wprowadzających żywność do obrotu. Systematyczną nieznaczłą poprawę obserwuje się od kilku lat. Osoby prowadzące działalność w tym zakresie coraz częściej podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju branżowych szkoleniach. Skutkuje to lepszą znajomością zagadnień z zakresu higieny produkcji i obrotu żywnością, a co z tym jest związane także poprawą bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.
2. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny, ze szczególnym naciskiem na prace związane z wdrażaniem systemów GMP/GHP oraz systemu HACCP. W bieżącej pracy nadzorowej pracownicy Inspekcji Sanitarnej szczególną uwagę zwracać będą na:
 - propagowanie właściwych zachowań u osób zajmujących się produkcją żywności i obsługą klientów w celu zminimalizowania ryzyka szerzenia się chorób zakaźnych, a w szczególności przenoszonych drogą pokarmową;
 - zachowanie łańcuchów chłodniczych na wszystkich etapach drogi od surowca do gotowego produktu,
 - wyeliminowanie krzyżowania się dróg technologicznych tzw. brudnych i czystych w obiektach produkcyjnych i żywieniowych,
 - właściwą higienę na stanowiskach pracy i personelu zatrudnionego w kontakcie z żywnością,
 - właściwe stosowanie substancji dodatkowych,
 - identyfikowalność surowców i produktów.
3. Ogromnym wyzwaniem dla pracowników sekcji zajmującej się nadzorem nad bezpieczeństwem żywności i żywienia jest wdrożenie w bieżącą pracę systemu SEPIS.
4. Pomimo tego, że w 2024 r. na terenie powiatu brodnickiego nie stwierdzono zatruc pokarmowych oraz podejrzeń o takie zatrucia należy nadal prowadzić działania mające na celu zapobieganie ich występowaniu.

W tym zakresie konieczne jest wprowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do konkretnych grup odbiorców (uczniów w szkołach, członków/członek kół gospodyń wiejskich, emerytów) przy wsparciu pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy.

- Istotnym jest również przekazywanie przez jednostki samorządowe, placówki wychowania i nauczania, instytucje publiczne, kościoły lokalnej społeczności wiarygodnych i sprawdzonych informacji, komunikatów i ostrzeżeń z zakresu zdrowia publicznego pochodzących ze stron internetowych oraz mediów społecznościowych (m.in. Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, innych stron rządowych) **za pomocą własnych stron internetowych oraz mediów społecznościowych** (np. dot. akcji komunii, innych imprez rodzinnych – wesela, eventy).

**7. Warunki sanitarno-
higieniczne środowiska pracy,
nadzór nad chemikaliami,
środkami zastępczymi
i nowymi substancjami
psychoaktywnymi oraz
produktami kosmetycznymi**

Zgodnie z „Planem zasadniczych zadań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy na 2024 rok” do głównych kierunków działania w zakresie higieny pracy należało:

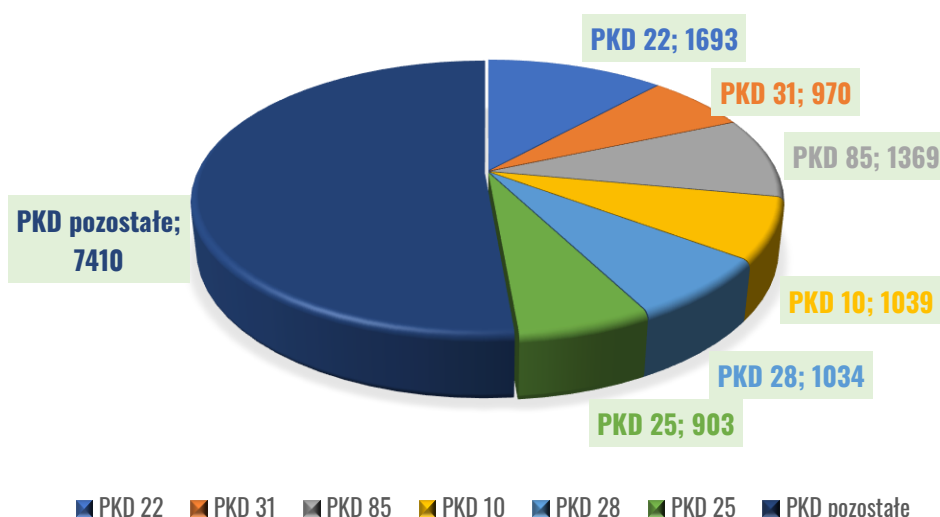
- ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,
- sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami, produktami kosmetycznymi,
- sprawowanie nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz środkami zastępczymi.

7.1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Ewidencja Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy na dzień 31 grudnia 2024 r. obejmowała 435 zakładów pracy zatrudniających ogółem 14418 pracowników (w 2023 r. - 449 zakładów zatrudniających 15168 pracowników).

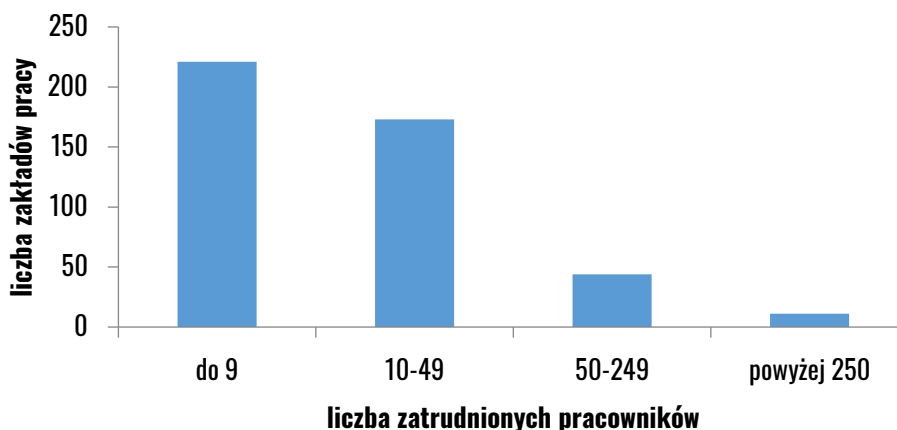
Największą liczbę zatrudnionych odnotowano w działalności ujętej w następujących działach Polskiej Klasyfikacji Działalności:

- PKD 22 – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 1693 zatrudnionych,
- PKD 85 – Edukacja – 1369 zatrudnionych,
- PKD 10 – Produkcja artykułów spożywczych – 1039 zatrudnionych,
- PKD 28 – Produkcja maszyn i urządzeń – 1034 zatrudnionych,
- PKD 31 – Produkcja mebli – 970 zatrudnionych,
- PKD 25 – Produkcja metalowych wyrobów gotowych – 903 zatrudnionych.

Wykres 12. Działalności, w których stwierdzono największe zatrudnienie wg PKD.

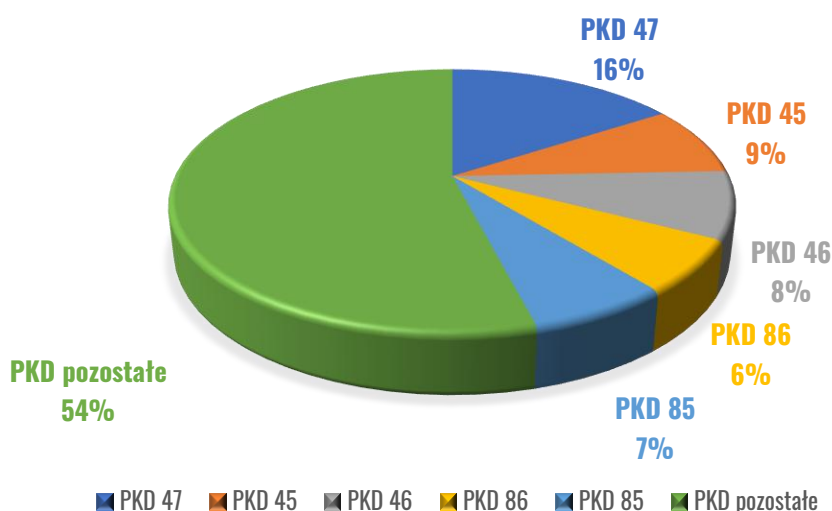
Wśród zewidencjonowanych zakładów pracy dominują firmy małe – zatrudniające do 9 pracowników. Strukturę zakładów pracy w ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy PSSE w Brodnicy w 2024 r. wg liczby zatrudnionych pracowników ukazano na wykresie 2.

Wykres 13. Struktura zakładów pracy w ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy PSSE w Brodnicy w 2024 r.

Na terenie powiatu brodnickiego dominowały następujące branże:

- handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (PKD 47) – 69 zakładów,
- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45) – 37 zakładów,
- handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (PKD 46) – 36 zakładów,
- usługi w zakresie opieki zdrowotnej (PKD 85) – 30 zakładów,
- edukacja (PKD 86) – 28 obiektów.

Wykres 14. Branże dominujące na terenie powiatu brodnickiego wg PKD w 2024 r.

W 2024 r. przeprowadzono 88 kontroli u 75 pracodawców zatrudniających łącznie 6773 pracowników (w 2023 r. – 71 kontroli w 59 zakładach zatrudniających 5204 pracowników).

Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2024 r. przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 16 zakładach pracy (w 2023 r. w 11 zakładach pracy). Na ponadnormatywny hałas ekspozowanych było 650 osób.

Od wielu lat dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy jest hałas. Ze względów technologicznych z reguły niemożliwe jest wyeliminowanie tego czynnika szkodliwego ze środowiska pracy. W związku z tym działania podejmowane przez pracowników Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy obejmowały przede wszystkim nadzór nad wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas. W zakładach pracy kontrolowano: oznakowanie stref zagrożonych hałasem, zaopatrzenie pracowników w środki ochrony słuchu i egzekwowanie ich stosowania, sporządzenie i wprowadzenie w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzającego do ograniczenia narażenia na hałas oraz informowanie pracowników o ryzyku zawodowym.

Ewidencja Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2024 r. obejmowała 146 zakładów pracy, w których stwierdzono narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. W

2024 r. przeprowadzono 22 kontrole w zakresie oceny realizacji przez pracodawców wymogów w zakresie ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy (2023 r. – 19 kontroli). Stwierdzono narażenie na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne 520 pracowników.

W 2024 r. ewidencja Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy obejmowała 42 zakłady pracy, w których pracownicy narażeni byli na czynniki rakotwórcze lub mutagenne (w 2023 r. – 32). W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w 2024 r. przeprowadzono 26 kontrole (2023 r. – 22 kontrole). Z uwagi na długi okres latencji nowotworów działania profilaktyczne są w tej kwestii niezwykle istotne. Od pracodawców egzekwowano, m.in. wypełnienie obowiązków takich jak: ograniczenie liczby osób ekspozowanych do niezbędnego minimum i poinformowanie ich o występujących zagrożeniach, przeprowadzenie właściwych szkoleń, zapewnienie odpowiedniej profilaktycznej opieki zdrowotnej i środków ochrony indywidualnej, prawidłowe oznakowanie instalacji i pojemników, systematyczne przeprowadzanie badań i pomiarów w środowisku pracy.

7.2. Nadzór nad chemikaliami

W ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2024 r. znajdował się 1 producent substancji chemicznych (gazów technicznych), 1 formulator, 52 dystrybutorów, 205 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny. W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 43 kontrole sanitarne dotyczące spełniania wymogów w zakresie dystrybucji i stosowania chemikaliów (2023 r. – 43 kontrole). Podczas kontroli sprawdzano, m.in. poprawność oznakowania opakowań, dostępność kart charakterystyki, zabezpieczenie pracownika na stanowisku pracy, przechowywanie substancji i mieszanin. Przeprowadzono również 33 kontrole w zakresie udostępniania i stosowania produktów biobójczych (2023 r. przeprowadzono 6 kontroli).

7.3. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2024 r. znajdował się 1 zakład wytwarzający produkty kosmetyczne i 11 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi. Zakład wytwarzający produkty kosmetyczne w 2024 r. złożył wniosek o wykreślenie z wykazu zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne. W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 7 kontroli.

7.4. Postępowanie administracyjne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 2024 r. Wieloosobowe Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy wydało 10 decyzji administracyjnych z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego zawierających 55 nakazów. Obowiązki dotyczyły, m.in.: przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, zaprowadzenia rejestru czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów, sporządzenia oceny ryzyka zawodowego, zapewnienia pracownikom prania i konserwacji odzieży i obuwia, zapewnienia właściwego systemu udzielania pierwszej pomocy, sporządzenia rejestru prac, których

wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, sporządzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, przekazania Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym za 2023 rok Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy.

7.5. Choroby zawodowe

W 2024 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy wpłynęło 5 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych (2023 r. – 7). W 2024 r. w wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (w 2023 - 3) oraz 6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2023 r. nie wydano takich decyzji).

W 2024 r. przeprowadzono 13 wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających dot. chorób zawodowych i sporządzono 6 kart oceny narażenia zawodowego:

- poz. 6 wykazu chorób zawodowych (astma oskrzelowa),
- poz. 7 wykazu chorób zawodowych (zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych),
- poz. 15 wykazu chorób zawodowych (przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat),
- poz. 17 wykazu chorób zawodowych (nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi),
- poz. 20 (przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy),
- poz. 26 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa).

7.6. Promocja zdrowia w środowisku pracy

Działalność Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy ukierunkowana jest na poprawę warunków higieny pracy. W 2024 r. prowadzono poniższe działania w zakresie promocji zdrowia.

- 1) Przeprowadzane kontrole koncentrowały się przede wszystkim na głównych zagrożeniach dla zdrowia pracowników, mając za cel szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Podczas kontroli prowadzone były działania edukacyjno-informacyjne w zakresie higieny pracy oraz w zakresie chemikaliów.
- 2) W trakcie kontroli oceniano przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Przeprowadzane były rozmowy nt. profilaktyki palenia tytoniu.
- 3) W dniu 17.03.2024 r. wzięto udział w przedsięwzięciu prozdrowotnym zorganizowanym przez Burmistrza Brodnicy z okazji Światowego Dnia Zdrowia. W ramach stoiska informacyjno-edukacyjnego PSSE w Brodnicy

udzielano konsultacji i porad w dziedzinie zdrowia publicznego, w tym z zakresu chorób zawodowych, bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych.

- 4) W dniu 09.04.2024 r. wzięto udział w happeningu w ramach kontynuacji obchodów Światowego Dnia Zdrowia 2024 zorganizowanego przez Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Brodnicy. W myśl hasła „Twoje zdrowie, twoje prawo” udzielano praktycznych wskazówek i porad z zakresu zdrowego stylu życia.
- 5) W dniu 14.06.2024 r. wzięto udział w Festynie zorganizowanym przez Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Brodnicy. W ramach stoiska informacyjno-edukacyjnego PSSE w Brodnicy udzielano praktycznych wskazówek i porad dla dzieci i ich rodziców, m.in. z zakresu bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych. Odpowiadano również na liczne pytania związane z tematyką zdrowego stylu życia.
- 6) W dniu 21.07.2024 r. wzięto udział w XVII Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królową Anną w Brodnicy. Hasło przewodnie Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Brodnicy brzmiało: „Żyj zdrowo i bezpiecznie”. W ramach tematycznego stoiska można było skorzystać z konsultacji i porad w dziedzinie chorób zawodowych, profilaktyki zdrowotnej, stosowania substancji i mieszanin chemicznych oraz produktów biobójczych. Prezentowano wystawę edukacyjną „zdrowy, bezpieczny dom, bezpieczne środowisko pracy” przedstawiającą m.in. roll-up z sylwetką człowieka, eksponaty dotyczące sposobu ograniczania użycia szkodliwych substancji chemicznych na co dzień, poczynając od stosowania naturalnych, bezpiecznych materiałów (m.in. budowlanych, ubrań, środków do higieny i sprzątania). Prowadzono kolportaż ulotek tematycznych: chemia w domu, jak ograniczyć użycie szkodliwych substancji chemicznych na co dzień, produkty biobójcze.
- 7) W mediach społecznościowych (Facebook, Instagram) oraz na stronie internetowej stacji zamieszczano i udostępniano informacje dotyczące, m.in.:
 - Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy” Kampania na lata 2023-2025,
 - Siedzący tryb życia i praca biurowa nie są sprzymierzeńcami naszego zdrowia. Zrób coś dla siebie w trakcie przerwy w pracy,
 - Wielogodzinna praca przy komputerze jest ogromnym wyzwaniem dla oczu,
 - Międzynarodowy Dzień Zagrożenia Hałasem,
 - Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy,
 - Planujesz wykonać tatuaż? Upewnij się czy stosowany tusz jest bezpieczny,
 - Bezpieczeństwo i skuteczność stosowania repelentów – produktów biobójczych odstraszających komary i kleszcze,
 - Pracodawco! Zmiany w zakresie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
 - Rozporządzenie dotyczące substancji reprotoksycznych,
 - Projekt „Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami (PARC 2022-2029)”,
 - Strategie dla bezpieczeństwa i zdrowia w zautomatyzowanym świecie,
 - Ostrożnie z produktami chemicznymi!
 - Postępowanie w ostrych zatruciach fosforowodorem,
 - Podsumowanie akcji dotyczącej kontroli rodentycydów i insektycydów stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań.

7.7. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Na terenie powiatu brodnickiego od czasu zamknięcia sklepów handlujących „dopalaczami” w 2010 r. nie stwierdzono wprowadzania ich do obrotu. Pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzą stały monitoring zarówno obiektów handlowych (w 2024 r. przeprowadzono 7 kontroli oraz 23 monitoringi), jak również lokalnych stron internetowych zawierających ogłoszenia i fora dyskusyjne.

Działania prowadzone na terenie powiatu brodnickiego ukierunkowane były na zapobieganie wprowadzaniu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi w 2024 r. współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Brodnicy. Współpraca polegała na:

- wymianie informacji dotyczących monitoringu obiektów, co do których zachodzi podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych,
- wspólnych kontrolach,
- wymianie informacji dotyczących zgłoszeń podejrzeń zatruc środków zastępczymi i ustalenia źródła pochodzenia środków zastępczych.

W 2024 r. do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Brodnicy wpłynęło 6 zgłoszeń zatrucia substancją psychoaktywną (w 2023 r. – 6, 2022 r. – 1, 2021 r. – 4, 2020 r. – 6, 2019 r. – 6, 2018 r. – 7). Charakterystykę zgłoszonych w 2024 r. zatruc substancjami psychoaktywnymi przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 27. Struktura zgłoszonych zatruc substancjami psychoaktywnymi w 2024 r.

Substancja która spowodowała zatrucie	wiek (lata)	płeć (M - mężczyzna K - kobieta)
konopi ziele, amfetamina, MDMA	17	M
4-CMC, tramadol, kwas gammahydroksymastowy, 1,4-butanediol	22	M
konopi ziele	15	M
Amanita Muscaria	29	K
konopi ziele	15	M
4-CMC w stężeniu 51,8 ng/ml, amfetamina w stężeniu 83,1 ng/ml	46	M

Na terenie powiatu brodnickiego istnieje dobra współpraca z podmiotami leczniczymi w aspekcie raportowania o interwencjach medycznych dotyczących zatruc nowymi narkotykami.

W celu zapobiegania negatywnym skutkom zatruc nowymi narkotykami w 2024 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Brodnicy podejmowali różne inicjatywy skierowane do pracodawców i pracowników zatrudnionych w zakładach pracy: udzielano informacji i porad, wręczano materiały edukacyjne. Ponadto prowadzono działania skierowane do ogółu społeczeństwa:

- zamieszczono w mediach społecznościowych raport dotyczący zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną za 2023 r.,
- w 26 zakładach przeprowadzono rozmowy z przedstawicielami zakładów dotyczące środków zastępczych,
- wzięto udział w akcji profilaktyczno-edukacyjnej z okazji obchodów "Światowego Dnia Zdrowia" pod hasłem "Moje zdrowie, moje prawo" zorganizowanej w Hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Brodnicy (w ramach stoiska informacyjno-edukacyjnego PSSE w Brodnicy można było skorzystać z konsultacji i porad w zakresie m.in. środków zastępczych, wziąć udział w ćwiczeniach z zastosowaniem narkogogli, otrzymać ulotki dotyczące dopalaczy i produktów konopnych),
- uczestniczono w happeningu zorganizowanym z okazji Światowego Dnia Zdrowia w Szkole Podstawowej nr 1 w Brodnicy (dzieciom udzielono informacji o "dopalaczach", mogli wziąć udział w ćwiczeniach z zastosowaniem narkogogli),
- wzięto udział w pikniku rodzinnym "Witajcie w naszej bajce" zorganizowanym przez Szkołę Podstawową nr 1 w Brodnicy (w zorganizowanym stoisku informacyjno-edukacyjnym udzielano informacji o "dopalaczach", uczestnicy mogli wziąć udział w ćwiczeniach z zastosowaniem narkogogli),
- wzięto udział w XVII Jarmarku Ekologicznym z królową Anną w Brodnicy (w ramach stoiska informacyjno-edukacyjnego PSSE w Brodnicy usytuowanego na terenie „Miasteczka Zdrowia” można było skorzystać z konsultacji i porad w zakresie m.in. środków zastępczych, wziąć udział w ćwiczeniach z zastosowaniem narkogogli).

7.8. Wnioski

1. Większość przedsiębiorstw znajdujących się w ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy to zakłady zatrudniające do 9 pracowników – 214 zakładów (49%).
2. W 2024 r. przeprowadzono 88 kontroli w 75 zakładach pracy zatrudniających 6773 pracowników. W wyniku prowadzonych działań kontrolnych wydano 10 decyzji administracyjnych (55 nakazów).
3. Dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy jest hałas.
4. Ze względu na powszechność stosowania produktów biobójczych i związaną z tym możliwość wystąpienia zatruc ważne jest prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych wśród społeczeństwa z terenu powiatu brodnickiego, zwłaszcza udostępnianie informacji, komunikatów i ostrzeżeń zamieszczanych na stronach, m.in. Państwowej Inspekcji Sanitarnej i innych stronach rządowych.

8. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

8.1. Działania Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Zapobiegawczy nadzór sanitarny uzgadniając opracowania z zakresu planowania przestrzennego ma wpływ na przyszły kształt dokumentów, które stanowią podstawę do realizacji procesów inwestycyjnych, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, aby w trakcie ich eksploatacji nie powodowały zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

W trakcie uzgadniania ww. dokumentów szczególną uwagę zwracano na ustalenia w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, komunikacji oraz zasad uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną, mając na względzie minimalizację zagrożeń dla terenów zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy chronionej (obiekty ochrony zdrowia, placówki wychowawcze i oświatowe), zapewnienia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, w tym zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia o odpowiedniej jakości i ilości, zapewnienie właściwej infrastruktury dotyczącej odprowadzania ścieków, zapewnienia właściwej gospodarki odpadami na danym obszarze.

W 2024 r. wydano 6 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji w postaci opinii oraz 4 opinie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wydano 31 opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w tym dla ok. 6 % przypadków stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Wydano 11 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, 1 opinia negatywna.

W 2024 r. uzgodniono 61 projektów technicznych oraz wydano 10 opinii o projektach w formie pism.

W ubiegłym roku znacznie wzrosła liczba uzgodnień decyzji dotyczących wniosków w sprawie decyzji o warunkach zabudowy (w roku 2023 – 199, 2024 – 687).

Wydano również 74 opinii dotyczących celu publicznego (2023 – 15 opinii).

W 2024 r. wydano 62 stanowiska dotyczące uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania – w tym 41 na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 07.07.1994 r. Prawo Budowlane, wydanych sprzeciwów – brak).

W roku ubiegłym, na terenie powiatu brodnickiego liczba projektów uzgadnianych przez rzeczoznawców ds. sanitarnohigienicznych obiektów zgłaszanych do odbioru wyniosła - 16, 17 projektów nie posiadało uzgodnienia. (2023 r. - 24, 15 projektów nie posiadało uzgodnienia.).

Inne zagadnienia związane z działalnością pionu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego :

- udzielanie informacji interesantom w zakresie wymagań higienicznych i sanitarnych przed rozpoczęciem działalności (przepisy krajowe i Unii Europejskiej),
- udzielanie informacji inwestorom i projektantom w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W dalszym ciągu obserwuje się duże zapotrzebowanie na ww. udzielanie informacji w sprawach dotyczących adaptacji istniejących obiektów na różnego rodzaju działalność usługową i handlową, działalność gmin oraz w zakresie opieki nad dziećmi (przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego) oraz seniorami.

8.2. Wnioski

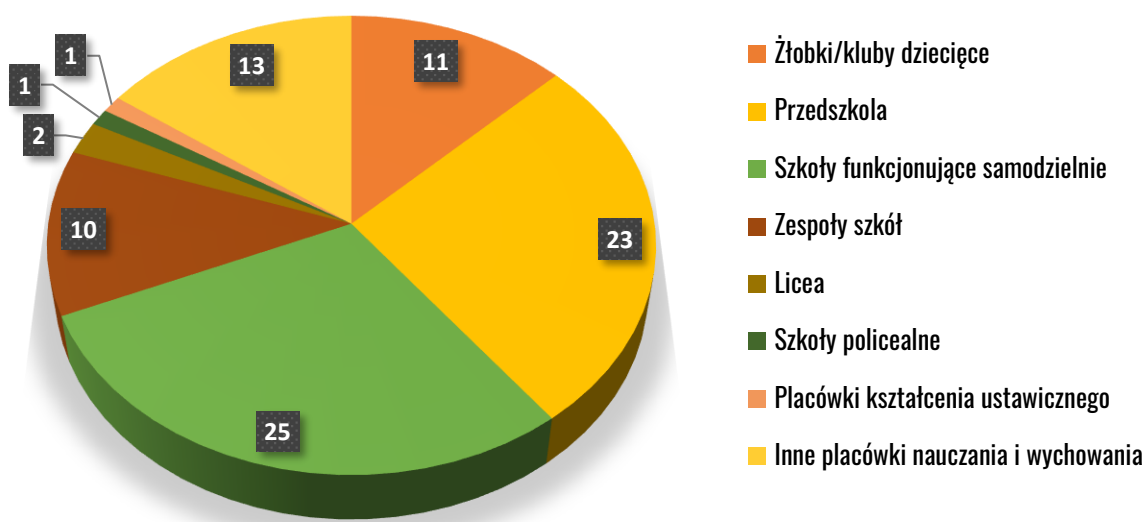
1. W związku z cyfryzacją większości spraw prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Brodnicy właściwe jest przysyłanie korespondencji z jednostek samorządu terytorialnego, przez system e-doręczeń. Taki sposób przysyłania korespondencji umożliwi sprawne załatwianie spraw.

9. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, klubach dziecięcych, przedszkolach oraz innych placówkach oświatowo – wychowawczych, a także w placówkach wypoczynku.

W 2024 roku w ramach nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauki i wychowania skontrolowano 54 placówki stałego nadzoru i 78 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. Wśród skontrolowanych placówek stałego nadzoru było: 8 żłobków/klubów dziecięcych, 16 przedszkoli, 21 samodzielnych szkół podstawowych, 5 zespołów szkół, 1 placówka kształcenia ustawicznego, 3 bursy/internaty. W skontrolowanych obiektach przebywało 8929 dzieci i młodzieży. Wykonano łącznie 144 kontrole. Likwidacji uległa 1 szkoła filialna. Powstało 5 placówek, w tym: 1 żłobek, 2 kluby dziecięce i 2 przedszkola.

Wykres 15. Ewidencja placówek oświatowo-wychowawczych w 2024 r.

9.1. Stan sanitarny obiektów

Kontrole placówek oświatowo-wychowawczych wykazały ich dobry stan sanitarno-higieniczny. We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono:

- odpowiednie wyposażenie w środki higieny osobistej tj. papier toaletowy, ręczniki papierowe lub suszarki do rąk, mydło w płynie,
- dostęp do bieżącej, ciepłej i zimnej wody,
- podłączenie do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej,
- utrzymanie bieżącej czystości i porządku.

Tabela 28. Warunki do utrzymania higieny w placówkach oświatowo-wychowawczych

Placówki skontrolowane, w których stwierdzono	2023/liczba	2024/liczba
Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej	0	0
Brak wodociągu	0	0
Brak kanalizacji	14*	12*
Niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych	0	0
Ustępy zewnętrzne	0	0

* w liczbie ujęto placówki posiadające szamba lub własne oczyszczalnie ekologiczne

Szkoły i placówki wykonywały bieżące remonty, tj.: malowanie ścian, modernizacje sal lekcyjnych z wymianą mebli edukacyjnych. Otoczenie oraz kontrolowane pomieszczenia placówek oświatowo-wychowawczych utrzymane były w czystości i porządku.

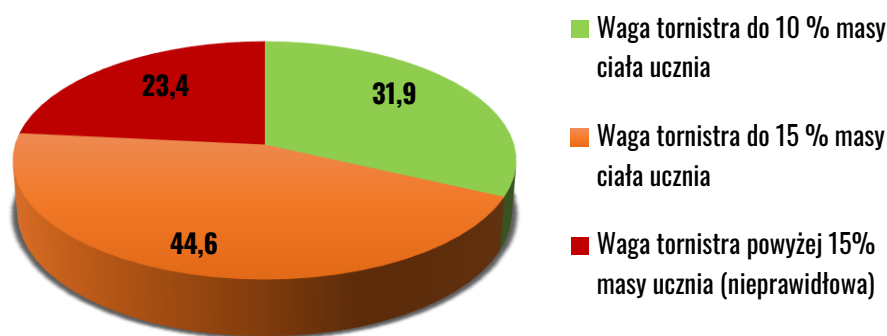
9.2. Higiena procesu nauczania

Na właściwy rozwój ucznia wpływa, m.in. organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza planowanie nauki i odpoczynku. Dyrektorzy skontrolowanych szkół zapewnili uczniom higieniczny rozkład zajęć w aspekcie:

- równomiernego obciążenia uczniów w poszczególnych dniach tygodnia,
- zróżnicowania zajęć w każdym dniu,
- uwzględnienia możliwości psychofizycznych uczniów do podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia,
- aktywnego odpoczynku i spędzanie przerw na świeżym powietrzu,
- ustalenia długości przerw międzylekcyjnych w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłku.

W pomieszczeniach szkół i placówek zapewniono właściwą wentylację. Sale, w których odbywały się zajęcia wietrzono w czasie przerw, w razie potrzeby także w czasie zajęć.

W ramach prowadzonych działań przeprowadzono pomiar obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 1 szkole podstawowej na terenie powiatu brodnickiego (Szkoła Podstawowa w Jabłonie Pomorskim). Optymalną, tj. 10% normę obciążenia ciężaru ciała wagą tornistra uzyskało 31,9% uczniów, natomiast 44,6% uczniów uzyskało normę wysoką do 15% wagi ciała, 23,4% uczniów szkoły podstawowej posiadało tornistry/plecaki w których odnotowano wagę powyżej 15% wagi ciała.

Wykres 16. Wyniki akcji ważenia tornistrów w szkołach podstawowych

Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, na podstawie badań WHO tornister nie powinien ważyć więcej niż 10-15% masy ciała ucznia. Na przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistra lub plecaka miały wpływ przed wszystkim:

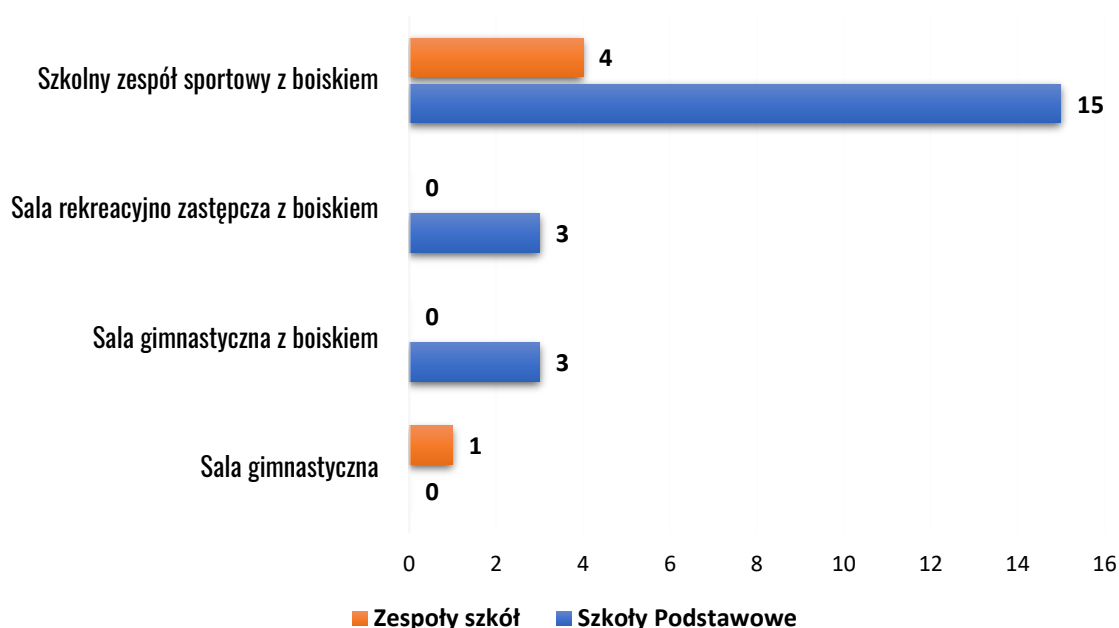
- obciążenie podręcznikami i zeszytami, które nie były ujęte w programie nauczania na dany dzień,
- noszenie dodatkowych rzeczy, tj.: zabawek, pamiątek, gier.

Szkoły realizując zadania wynikające z przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach, zapewniły uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. Były to szafki indywidualne oraz wyznaczone miejsca (półki lub szuflady w klasach).

W zakresie dostosowania mebli szkolnych do wzrostu dzieci/młodzieży zaobserwowano poprawę, która dotyczyła głównie zakupu nowych mebli (ławek i krzeseł) regulowanych, które „rosną” razem z uczniem oraz bieżącej oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. W 2024 r. dokonano oceny 1128 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Stwierdzono, że wszystkie meble szkolne dostosowane są do wzrostu dzieci/młodzieży.

9.3. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Brodnicy w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego kontrolowała warunki sanitarno-higieniczne do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach powiatu brodnickiego. Oceniono, m.in. posiadaną przez placówki infrastrukturę sportową, jak również stan sanitarny zapleczy sportowych, w tym: szatni, toalet, magazynów na sprzęt sportowy. W 2024 roku odnotowano dalszą poprawę w zakresie posiadania przez szkoły pełnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego i rekreacji w zakresie modernizacji istniejących sal gimnastycznych. Przeprowadzono remont sali gimnastycznej wraz z zapleczem sportowym w Szkole Podstawowej w Wielkim Leźnie. Na liczbę 26 skontrolowanych szkół stwierdzono, że 1 szkoła posiada tylko salę gimnastyczną, 3 szkoły posiadają sale gimnastyczne z boiskami sportowymi, 3 szkoły posiadają sale rekreacyjno-zastępcze z boiskami a w 19 szkołach znajdują się zespoły sportowe z boiskami.

Wykres 17. Infrastruktura sportowa placówek oświatowo wychowawczych w 2024 r.

9.4. Dożywianie dzieci i młodzieży

W 2024 roku skontrolowano 26 placówek szkolnych pod kątem prowadzenia dożywiania dzieci i młodzieży. We wszystkich szkołach zapewniono minimum jeden ciepły posiłek, z których skorzystało 1034 uczniów. Z posiłków dofinansowanych skorzystało 405 uczniów. 25 szkół korzystało z cateringu, w 1 szkole posiłki przygotowywano na miejscu.

9.5. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi w szkołach

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi w szkolnych pracowniach chemicznych. W 2024 r. skontrolowano 22 szkoły posiadające takie pracownie, nieprawidłowości nie stwierdzono. W pracowniach chemicznych lub w ich zapleczach zapewniono bieżącą wodę, zapewniono apteczki pierwszej pomocy. Niebezpieczne substancje chemiczne były prawidłowo przechowywane w wydzielonych, zamykanych szafach, w oznakowanych pojemnikach. Zapewniono aktualne spisy substancji i mieszanin chemicznych oraz karty charakterystyki. Nauczyciele posiadali zaświadczenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

9.6. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2024 r. skontrolowano 78 turnusów wypoczynku zimowego i letniego, podczas których wypoczywało łącznie 2842 uczestników. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych przez pracowników pionów: Higieny Dzieci i Młodzieży we współpracy z Policją, Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia oraz Profilaktyki Zdrowotnej stwierdzono, że turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie działalności PSSE w Brodnicy zostały zorganizowane prawidłowo i nie budziły zastrzeżeń.

Zakres kontroli wypoczynku dzieci i młodzieży obejmował, m. in.:

- warunki mieszkalne oraz sanitarne,
- żywienie uczestników wypoczynku,
- wyposażenie techniczne obiektu,
- sposób gromadzenia odpadów stałych,
- program zajęć dla uczestników,
- zapewnienie opieki medycznej,
- przestrzeganie zakazu palenia,
- dostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, w tym dostęp do bieżącej ciepłej wody i środków utrzymania higieny osobistej,
- stan techniczny mebli i sprzętów,
- bieżącą czystość miejsc wypoczynku,
- sprawdzenie dokumentacji zdrowotnej personelu,
- sposób zapewnienia opieki medycznej,
- warunki bezpieczeństwa żywności i żywienia,
- stan czystości terenu wokół miejsca, w którym zorganizowano wypoczynek.
- bezpieczeństwo wody przeznaczonej do spożycia.

9.7. Działania edukacyjno-informacyjne

W ramach kontroli placówek oświatowo-wychowawczych pracownik pionu Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzał działania informacyjno-edukacyjne obejmujące następujące zagadnienia:

- właściwy dobór tornistra i odpowiednia waga tornistra,
- ergonomia stanowisk pracy uczniów i przedszkolaków,
- dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych przedszkolaków i uczniów,
- zapobieganie i zwalczanie wszawicy,
- higieny procesów nauczania (higieniczny rozkład zajęć lekcyjnych, czas na przerwy międzylekcyjne umożliwiające aktywny odpoczynek oraz spożycie posiłków, spędzanie przerw na świeżym powietrzu, właściwa wentylacja i jakość powietrza w pomieszczeniach),
- ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- zapobieganie występowaniu bakterii z rodzaju Legionella w wewnętrznych systemach wodociągowych.

9.8. Współpraca z innymi pionami PSSE

W 2024 roku przeprowadzono kontrole zespołowe z przedstawicielami innych pionów PSSE w Brodnicy w placówkach oświatowo-wychowawczych (nadzoru stałego i wypoczynku):

- 16 kontroli wspólnie z przedstawicielem pionu NPZ w obiektach stałego nadzoru,
- 58 kontroli wspólnie z NPZ, 1 kontrolę wspólnie z NHŻ w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 24 kontrole wspólnie z NHŻ w placówkach oświatowo-wychowawczych stałego nadzoru.

W ramach współpracy z przedstawicielem pionu Profilaktyki Zdrowotnej uczestniczono w przygotowaniu i realizowaniu akcji związanych z promocją zdrowia. Były to, m.in. takie działania jak:

- współorganizacja akcji „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczne Ferie, które trwały w czasie wypoczynku dzieci i młodzieży,
- udział w promowaniu zasad zdrowego stylu życia podczas Międzynarodowego Jarmarku Ekologicznego „Jarmark z Królową Anną” (lipiec 2024 r.),
- udział w „XXVI Szkolnym Tygodniu Profilaktyki” organizowanym przez Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Brodnicy – wielopłaszczyznowe działania prozdrowotne pod hasłem: „Twoje zdrowie, twoje prawo”,
- działania w ramach Światowego Dnia Zdrowia – udział w przedsięwzięciu prozdrowotnym zorganizowanym przez Burmistrza Brodnicy,
- zamieszczanie informacji na stronie internetowej i w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram, Twitter) na temat działań prozdrowotnych.

Koordynowano i prowadzono działania związane z organizowaniem szczepień przeciw HPV w szkołach. Zorganizowano 5 spotkań z rodzicami i jedno spotkanie dla dzieci i młodzieży. Do programu szczepień przeciw HPV w szkołach przystąpiło 11 szkół z powiatu, zaszczepiło się 308 uczniów.

9.9. Interwencje

W 2024 r. rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą niewłaściwych warunków sanitarnych w przedszkolu, w tym nieodpowiedniej temperatury w pomieszczeniach, w których przebywają dzieci oraz nieprawidłowego przygotowywania posiłków. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że informacje zawarte w interwencji nie potwierdziły się.

9.10. Wnioski

1. W nadzorowanych szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, a także w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że :
 - stan sanitarno-higieniczny obiektów jest prawidłowy, remonty i naprawy przeprowadzano w okresie wakacyjnym,
 - nastąpiła poprawa organizacji procesu nauczania i wychowania, zasady higieny pracy umysłowej ucznia są uwzględniane przy układaniu zajęć lekcyjnych,
 - nastąpiła poprawa w zakresie zapewnienia mebli dostosowanych do wzrostu dzieci przedszkolnych i uczniów w placówkach szkolnych,
 - w zakresie posiadania przez szkoły infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego prowadzono bieżące naprawy i modernizacje istniejących sal gimnastycznych,
 - placówki wypoczynku dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo i nie budziły zastrzeżeń,
 - powstały 3 nowe placówki oświatowo-wychowawcze w nowo oddanych obiektach, 2 placówki nowo otwarte w obiektach istniejących a 1 placówka istniejąca została przeniesiona do nowego obiektu.
2. Wskazane jest zmobilizowanie dyrektorów szkół podstawowych z terenu powiatu brodnickiego do zachęcania rodziców do szczepień dzieci przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV).

3. Istotna z punktu widzenia zdrowia dzieci jest współpraca jednostek samorządu terytorialnego z terenu powiatu brodnickiego z Państwową Inspekcją Sanitarną w Brodnicy w zakresie zintensyfikowania działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zapobieganie wadom postawy wśród uczniów powodowanych zbyt ciężkimi plecakami.

10. Działalność oświatowo- zdrowotna i profilaktyka zdrowotna

Wiodącym celem w działalności pionu Profilaktyki Zdrowotnej są działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej poprzez:

- programy edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży, rodziców, środowiska szkolnego oraz środowiska lokalnego;
- akcje ogólnopolskie, wojewódzkie i lokalne skierowane do ogółu społeczeństwa lub docelowych grup odbiorców;
- narady, szkolenia, konferencje skierowane do poszczególnych środowisk;
- współpracę z mediami;
- nawiązywanie partnerstwa w podejmowanych działaniach.

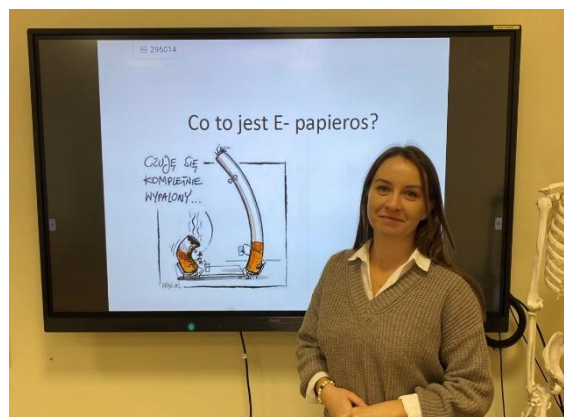
Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje działania zapobiegawcze w formie programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów oraz akcji interwencyjnych adresowanych do ogółu społeczeństwa. Wychodząc naprzeciw potrzebom poszerzania wiedzy odbywały się również liczne spotkania z uczniami, rodzicami, seniorami oraz ogółem społeczeństwa, w formie prelekcji, pogadanek, warsztatów czy wykładów.

10.1. Działania realizowane w obszarze promocji zdrowia

Zadania dotyczące promocji zdrowia realizowane były w następujących obszarach:

1) profilaktyki antytytoniowej:

- realizacja programów: „Czyste powietrze wokół nas” (program antytytoniowy skierowany jest do dzieci 5 i 6-letnich oraz do ich rodziców/opiekunów); „Bieg po zdrowie” (program skierowany jest do uczniów klas 4 szkoły podstawowej);
- „Światowy Dzień Bez Tytoniu” oraz „Światowy Dzień Rzucania Palenia” (coroczne działania oświatowo-zdrowotne kierowane są do młodzieży szkolnej oraz do społeczności lokalnej);
- prowadzenie systematycznych kontroli w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej i zakładach pracy;

2) profilaktyki nadwagi i otyłości:

- realizowanie działań mających na celu zapobieganie nadwadze i otyłości,

- realizowanie Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!”, który kształtuje prozdrowotne nawyki wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin. Celem programu „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania

prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program skierowany jest do uczniów klas 5-8 szkoły podstawowej;

- interwencja „Zdrowo i kolorowo” skierowana do uczniów klas I–III szkół podstawowych. Zasadniczym celem przedsięwzięcia jest profilaktyka nadwagi i otyłości wśród dzieci w wieku od 7 do 10 lat;

3) profilaktyki chorób nowotworowych:

- „Podstępne WZW” (program skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych dot. wirusowego zapalenia wątroby typu B i C),

- „Znamie! Znam je?”
(program skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych dot. profilaktyki czerniaka),

**znamie!
znam je?**

- „Wybierz życie. Pierwszy krok”
(program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych mający na celu podniesienie świadomości zagrożeń wywołanych zakażeniem wirusem HPV),

- realizacja innych działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki nowotworów (obchody: Europejskiego Dnia Prostaty, Europejskiego Tygodnia Walki z Rakiem, Październik – Miesiąc Świadomości Raka Piersi, Światowego Dnia Onkologii, Europejskiego Dnia Walki z Rakiem Piersi, Światowego Dnia Świadomości Raka Jajnika, Światowego Dnia Walki z Czerniakiem, Światowego Dnia Walki z Nowotworami Krwi, Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Raka Szyjki Macicy),

4) profilaktyka HIV/AIDS

- interwencja nieprogramowa „Szczęśliwy powrót z wakacji”,
- interwencja nieprogramowa „Dzieci a profilaktyka HIV/AIDS”,
- obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS,
- obchody Światowego Dnia AIDS,
- ogólnopolska kampania społeczna „mój pierwszy raz” (#mójpierwszyraz),

- działania informacyjno-edukacyjne w mediach społecznościowych HIV/AIDS.

5) profilaktyka uzależnień:

- program „ARS, czyli jak dbać o miłość” (program adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych dot. ograniczenia używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu, narkotyków, w tym środków zastępczych),
- interwencja programowa „Dopalacze – trzecia strona zjawiska” (skierowana do uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych dot. poszerzenia wiedzy uczniów na temat negatywnego wpływu „dopalaczy” na zdrowie i życie człowieka oraz kształtowanie postawy asertywnej wobec osób proponujących ich zażycie),

6) profilaktyka chorób zakaźnych:

- „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami” (wojewódzki program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych skierowany do dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych),
- interwencje nieprogramowe: „Dobre sposoby na zakaźne choroby” (program skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów I klas szkoły podstawowej)

„Dobre sposoby na zakaźne choroby”

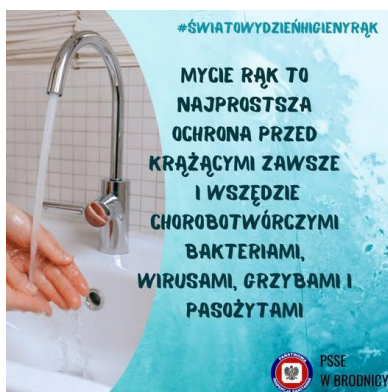
Z higieną za pan brat. STOP CHOROBOM ZAKAŻNYM
WOJEWÓDZKI PROGRAM EDUKACYJNY

- Profilaktyka chorób zakaźnych – interwencja nieprogramowa skierowana do ogółu społeczeństwa. Akcja ma na celu zwrócenie uwagi na znaczenie szczepień ochronnych oraz profilaktyki chorób zakaźnych.

- Działania akcyjne w ramach „Tygodnia Higieny Rąk” oraz „Światowego Dnia Mycia Rąk”

7) promocja zdrowia psychicznego:

- Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem (wojewódzki program edukacyjny adresowany do uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz młodzieży szkół ponadpodstawowych).

8) pozostałe działania:

- „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat,

- kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność” – to kampania o zasięgu unijnym umożliwia konsumentom łatwy dostęp do praktycznych informacji przydatnych podczas kupowania i spożywania żywności – od pomocy przy czytaniu etykiet i informacji na temat substancji dodatkowych, do wskazówek na temat przygotowania i przechowywania produktów spożywczych,

- „Profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawica, owsica, świerz” - celem przedsięwzięcia jest ograniczenia szerzenia się chorób pasożytniczych wśród dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym,

- akcja letnia „Bezpieczne wakacje” i Akcja zimowa „Bezpieczne ferie” – akcja realizowana we współpracy z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy,

- obchody Światowego Dnia Zdrowia - w 2024 roku dzień ten obchodzony był pod hasłem „Moje zdrowie, moje prawo”. Hasło przewodnie przypominało o prawie do dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości mieszkań, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji,

- akcja edukacyjna dot. grzyboznawstwa i profilaktyki zatruczeń grzybami – akcja ma na celu spopularyzowanie wiedzy na temat grzybów jadalnych, niejadalnych, trujących, zapoznanie z zasadami bezpiecznego grzybobrania oraz ich konsumpcji,

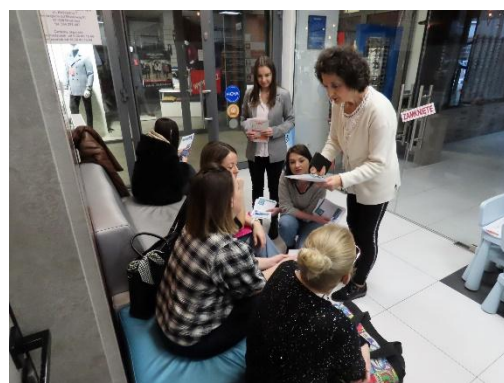
- „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach” oraz „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach” – przedsięwzięcia te mają na celu zwrócenie uwagi na narastające zagrożenie związane ze zjawiskiem oporności drobnoustrojów na antybiotyki,

- „Przyjazny Tornister” interwencja nieprogramowa ukierunkowana na profilaktykę wad postawy oraz kształtowanie prawidłowej postawy ciała. Przedsięwzięcie skierowane jest do uczniów klas I-III szkół podstawowych,

- interwencja nieprogramowa „Promocja zdrowia wśród osób przybywających z Ukrainy”,
- działania tygodniowe związane z kalendarzem zdrowia – inicjatywa prowadzona na podstawie kalendarza zdrowia, mająca w swej podstawie cotygodniowe działania o charakterze akcyjnym, edukacyjnym, kampanijnym, informacyjnym. Odbiorcami działań było społeczeństwo powiatu brodnickiego,

- „Profilaktykę w Seniora” – inicjatywa skierowana do osób starszych dotycząca profilaktyki chorób oraz promocji zasad zdrowego stylu życia,

9) **Udział Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w przedsięwzięciach wojewódzkich**

- wojewódzki konkurs na plakat „Bezpieczne lato oczami dziecka” – konkurs dedykowany dla uczniów klas I-III szkół podstawowych, przeprowadzany na dwóch etapach: poziomie powiatowym i wojewódzkim. Do konkursu zgłoszonych zostało 58 prac. Zgodnie z regulaminem do WSSE w Bydgoszczy wysłano 3 prace, z których jedna otrzymała wyróżnienie w konkursie,

- wojewódzki konkurs plastyczny, fotograficzny i na model grzyba pt. „Jesień w lesie grzyby niesie”. Konkurs plastyczny i fotograficzny odbywał się wyłącznie na poziomie wojewódzkim. Konkurs na model grzyba odbywał się na poziomie powiatowym i wojewódzkim. Z nadesłanych prac wybrany został model czernidłaka kołpakowatego, który przesłano w WSSE w Bydgoszczy. Praca z powiatu brodnickiego otrzymała wyróżnienie w konkursie,

10) udział Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w przedsięwzięciach lokalnych

- Akcja profilaktyczna z okazji zbliżającego się Światowego Dnia Zdrowia 2024.

W dniu 17.03.2024 r. PPIS w Brodnicy włączył się w kolejne, ważne przedsięwzięcie prozdrowotne zorganizowane przez Burmistrza Brodnicy umacniające zdrowie publiczne i środowiskowe lokalnej społeczności poprzez wielopłaszczyznowe działania dotyczące profilaktyki zdrowia prezentowane na bardzo dużym stoisku informacyjno-edukacyjnym podzielonym na dwie strefy (zdrowia i zagrożenia), z wykorzystaniem narzędzi informatycznych oraz nowatorskich modeli, sprzętu, a także zajęć ruchowych w ramach zdrowego stylu życia, tj. prawidłowego odżywiania, zwiększenia aktywności fizycznej, zapewnienia odpowiedniej higieny snu i ograniczenia stresu.

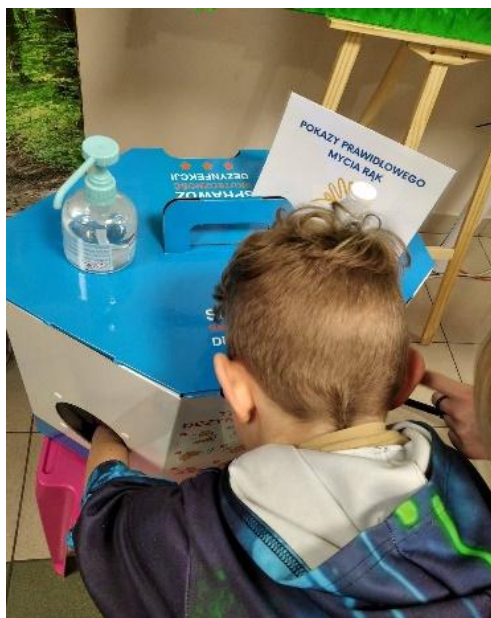
PSSE w Brodnicy prowadziła działania prozdrowotne, m.in. poprzez:

1. konsultacje i porady specjalistów w dziedzinie zdrowia publicznego (profilaktyki chorób zakaźnych, nowotworowych, diety podczas antybiotykoterapii) z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, edukacyjnej walizki ukazującej konsekwencje prowadzenia nieprawidłowego stylu życia (tj. zaawansowane choroby nowotworowe, metaboliczne, układu krążenia i

kostnego), a także pouczającego baneru ukazującego układy i narządy człowieka chorego - „Jesteś tym, jak żyjesz i odżywasz się!” oraz wzornika obrazującego zawartość cukru w napojach,

2. interaktywne pokazy i ćwiczenia dotyczące:

- prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk z wykorzystaniem urządzenia do kontroli poprawności dezynfekcji rąk,
- profilaktyki prozdrowotnej: Jak działa mydło?, Jak oszczędzać wodę? (eksperymenty z wodą), Jak prawidłowo segregować odpady?
- zdrowego stylu życia, m.in. talerz zdrowia, różne formy aktywności ruchowej, kolorowa ścianka warzyw i owoców,
- samobadania piersi z zastosowaniem edukacyjnych modeli,
- bezpiecznego usuwania kleszcza,
- pomiary CO w wydychanym powietrzu,
- quizy i zabawy dla dzieci o tematyce prozdrowotnej oraz edukacyjna gra „Zakręć kołem fortuny” i sprawdź swoją wiedzę o zdrowiu.

W ramach strefy zdrowia duże zainteresowanie u dzieci i młodzieży wzbudziły zajęcia w ekscytującej, edukacyjnej nagradzanej grze „Zakręć kołem fortuny”, nauka bilansowania prawidłowej diety na podstawie piramidy żywienia/talerza zdrowia, pokaz i sprawdzenie prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk oraz ciekawe eksperymenty dotyczące znaczenia wody, a także ćwiczenia bezpiecznego usuwania kleszcza. Natomiast dorosłych zaciekały, m.in. prezentowane informacje i rozmowy indywidualne dotyczące diety w czasie i po antybiotykoterapii oraz produkty, które mogą być wykorzystywane jako zdrowe przekąski.

Osoby dorosłe zaniepokoiły również treści prezentowane w strefie zagrożenia, m.in. obrazujące na banerze sylwetkę człowieka z zaawansowanymi schorzeniami narządów wewnętrznych i skóry (np. czerniak, rak piersi, rak wątroby, rak trzustki, osteoporoza, stopa cukrzycowa, zakrzepy, zawał serca, udar krwotoczny) w myśl hasła „Jesteś tym, jak żyjesz i odżywasz się!”. Ponadto duże zainteresowanie wzbudziła walizka edukacyjna ukazująca na modelach konsekwencje prowadzenia nieprawidłowego stylu życia (tj. zaawansowane choroby nowotworowe, metaboliczne, układu krążenia i kostnego), a także wzornik obrazujący zawartość cukru w napojach.

- Debata medyczna „Uwierz prawdzie – zaufaj szczepieniom”

16.05.2024 r. PPIS w Brodnicy wspólnie z PWIS w Bydgoszczy, Starostą Brodnickim oraz NFZ zorganizował debatę medyczną, która była poświęcona szczepieniom ochronnym. Do udziału zaproszono ekspertów zajmujących się tematyką szczepień ochronnych

obowiązkowych i zalecanych, aspektów prawnych w realizacji szczepień ochronnych oraz komunikacji lekarza z pacjentem.

Podczas spotkania wymieniono poglądy na temat efektywnej komunikacji między lekarzem i pacjentem w kwestii udzielania informacji o obowiązkowych szczepieniach ochronnych dzieci i młodzieży. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy przedstawił wykład „**Szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane z uwzględnieniem aktualnej sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych**”, podczas którego poruszył zagadnienia dotyczące roli i zadań Państwowej

Inspekcji Sanitarnej, podstawy prawne szczepień ochronnych w Polsce, Program Szczepień Ochronnych na rok 2024, realizację kalendarza szczepień w Polsce – stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w 3 r.ż. w 2022 r. oraz stan zaszczepienia w powiecie brodnickim w wybranych jednostkach chorobowych, realizację zalecanych szczepień ochronnych w powiecie brodnickim, liczby uchybień w Polsce oraz w powiecie brodnickim od obowiązkowych szczepień w latach 2014-2023. Ponadto przedstawiła sytuację epidemiologiczną wybranych chorób zakaźnych w stosunku do których stosuje się szczepienia, omówił sprawozdawczość kwartalną z obowiązkowych szczepień

ochronnych, niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) oraz przechowywanie preparatów szczepionkowych. Przedstawiciel Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brodnicy przedstawiła temat „**Komunikacja lekarza z pacjentem**” omawiając następujące zagadnienia: rodzaje komunikacji, znaczenie skutecznej komunikacji w pracy z pacjentem, wybrane bariery komunikacyjne, sposoby skutecznego komunikowania i rozmów o szczepieniach. Radca prawny omówił kwestie prawne w realizacji obowiązku szczepień ochronnych. Podczas debaty wystąpili zaproszeni goście, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami odnośnie działań informacyjno-edukacyjnych w promowaniu szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych.

Poruszono m.in. następujące zagadnienia:

- sposoby dotarcia do pacjenta - rzecznik NFZ Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego w Bydgoszczy omówiła sposoby dotarcia do pacjenta przez NFZ,
- jak poprawić wyszczepialności w zakresie szczepień zalecanych - Naczelnik Wydziału Gospodarki Lekami NFZ Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego w Bydgoszczy wskazywał, że można prowadzić szczepienia w aptekach,
- wyszczepialność obywateli Ukrainy - Przedstawiciel Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy,
- ułatwienie sprawozdawczości w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych. Przedstawiciel Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy wskazała na konieczność dokumentowania na drodze elektronicznej z wykorzystaniem systemu wymiany informacji poprzez portal e-sanepid (<https://e.sanepid.gov.pl/>)

Debata zakończyła się sformułowaniem wniosków płynących z wystąpień ekspertów i doświadczeń lekarzy, które zostały wypracowane w czasie debat.

– **piknik rodzinny w Zespole-Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Brodnicy**

14.06.2024 r. pracownicy PSSE w Brodnicy uczestniczyli w Pikniku rodzinnym „Witajcie w naszej bajce” zorganizowanym przez Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Brodnicy. Podczas wydarzenia PSSE w Brodnicy utworzyła stoisko informacyjno-edukacyjne w ramach, którego prowadzone były wystawy, gry, quizy, pokazy skierowane do dzieci i ich rodziców. Szczególne zainteresowanie wzbudziły: pokazy bezpiecznego usuwania kleszcza, praktyczna nauka segregacji odpadów, zadania związane z prawidłowym dzieleniem produktów żywnościowych

na zdrowe i niezdrowe, alko- i narkogogle, wzornik zawartości cukrów w napojach, nauka prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, „koło zdrowia”, eksperymenty z wodą. Po skończonych zadaniach uczestnicy gier i zabaw otrzymywali kolorowe balony. Dzieci miały również okazję zaznajomić się z zagadnieniami dotyczącymi zasad bezpieczeństwa podczas wakacji. Uczniowie jak i ich rodzice chętnie odwiedzali stoisko.

- XVII Międzynarodowy Jarmark Ekologiczny z Królową Anna w Brodnicy

21 lipca 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy Pani Danuta Kowalkowska-Szramka i pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy wzięli udział w XVII Jarmarku Ekologicznym z królową Anną w Brodnicy, który odbył się na Przedzamczu w Brodnicy.

Celem wydarzenia było umacnianie zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności.

Hasło przewodnie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy brzmiało: „Żyj zdrowo i bezpiecznie”.

W ramach tego prozdrowotnego wydarzenia Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Brodnicy zaprezentowała się jako instytucja stojąca na straży zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności. Stanowisko informacyjno-edukacyjne PSSE w Brodnicy prezentujące bogate, różnorodne treści prozdrowotne usytuowane było na terenie „Miasteczka Zdrowia”. W ramach akcji edukacyjnej pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzili wielopłaszczyznowe działania dotyczące profilaktyki zdrowia poprzez zastosowanie różnorodnych, niekonwencjonalnych oraz praktycznych form przekazu z wykorzystaniem sprzętu badawczego i pomiarowego.

Prowadzono porady/konsultacje w dziedzinie zdrowia publicznego (profilaktyki chorób zakaźnych, z uwzględnieniem wykonawstwa szczepień ochronnych, chorób cywilizacyjnych, zatruc grzybami).

Ponadto były prezentowane interesujące wystawy edukacyjne ukazujące:

- żywe okazy roślin miododajnych (m.in. mikołajek płaskolistny, gryka zwyczajna, nawłóć kanadyjska, koniczyzna czerwona, żmijowiec, szatwia omszała, krwawnica pospolita, rudbekia, chaber bławatek), oczyszczających powietrze z zanieczyszczeń w środowisku biurowym i domowym (m.in. skrzydłokwiat, pelargonia pachnąca, sansewiera) oraz odstraszających kleszcze (wrotycz, lawenda, kocimiętka, pysznogłówka, nagietek, aksamitka), którymi powinniśmy się otaczać nie tylko w ogrodach przydomowych, ale również w zakładach pracy,
- świeże kiszonki sporządzone przez pracowników PSSE w Brodnicy z różnorodnych warzyw i owoców (jabłek, rzodkiewek, marchwi, papryki, pomidorów, kalafiora, buraków, cukinii, pieczarek, kapusty, bobu, ogórków, cytryn) zawierające, m.in. dobroczynne probiotyki ze wskazaniem ich korzystnych właściwości na funkcjonowanie układu pokarmowego i wzmacnianie układu odpornościowego wraz z opracowanymi recepturami,

- „zdrowy, bezpieczny dom, bezpieczne środowisko pracy” za pomocą banneru z sylwetką człowieka i eksponatów przedstawiających sposoby ograniczania używania szkodliwych substancji chemicznych na co dzień (tj. środków dezynfekujących, zapachowych, czyszczących, agresywnej chemii gospodarczej), a w zamian stosowanie naturalnych, bezpiecznych materiałów (m.in. budowlanych, ubrań, środków do higieny i sprzątania),
- konsekwencje dla zdrowia psychicznego podczas korzystania z technologii cyfrowych i sposoby zapobiegania im,
- profilaktykę chorób zakaźnych i pasożytniczych (zdjęcia obrazujące objawy wybranych chorób zakaźnych, np. boreliozy, odry, ospy wietrznej, a także pokazy preparatów mikroskopowych przedstawiających bakterie chorobotwórcze (m.in. E.coli, gronkowiec, czerwotka), obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne,
- konsekwencje prowadzenia nieprawidłowego stylu życia (tj. zaawansowane choroby nowotworowe, metaboliczne, układu krążenia i kostnego za pomocą edukacyjnej walizki),
- zasady bezpiecznego, letniego wypoczynku.

Dodatkowo prowadzono interaktywne pokazy i ćwiczenia dotyczące:

- prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk z wykorzystaniem urządzenia do kontroli poprawności dezynfekcji rąk,
- prezentacji żywych okazów kleszczy oraz ćwiczenia bezpiecznego ich usuwania,
- zdrowego stylu życia, m.in. z zastosowaniem edukacyjnego talerza zdrowego żywienia,
- narkogogli i alkoholgli,
- prawidłowej segregacji odpadów,
- eksperymentów z wodą.

Ponadto były prowadzone:

- pomiary CO w wydychanym powietrzu,
- nagradzane quizy i zabawy dla dzieci o tematyce prozdrowotnej.

Kulminacyjnym punktem programu ww. przedsięwzięcia był 20-minutowy konkurs wiedzy o zdrowiu zorganizowany i przeprowadzony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy i zespół pracowników PSSE w Brodnicy na plenerowej, dużej scenie dla publiczności poprzedzony krótkim wystąpieniem

PPIS w Brodnicy Pani Danuty Kowalkowskiej-Szramki na temat współczesnych zagrożeń zdrowia publicznego i środowiskowego oraz roli Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ich eliminowaniu, a tym samym umacnianiu zdrowia lokalnej społeczności. W konkursie zrealizowanym w trzech kategoriach wiekowych wzięły udział osoby dorosłe, młodzież i dzieci. Wszystkie osoby otrzymały atrakcyjne nagrody.

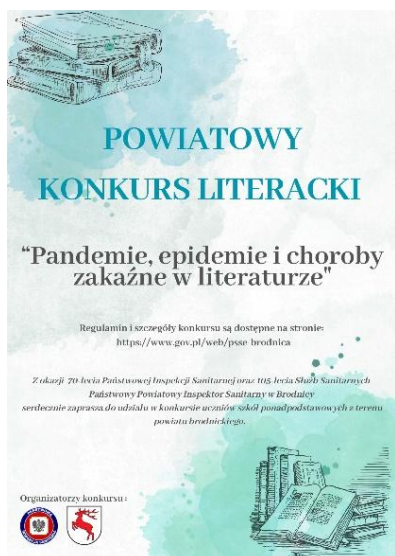
Prezentowane przez PSSE w Brodnicy zagadnienia spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród młodszej części społeczeństwa. Dzieci zainteresowane były w szczególności, m.in. metodami bezpiecznego usuwania kleszcza, pokazami bakterii na preparatach mikroskopowych, praktyczną segregacją odpadów, prawidłowym układaniem produktów żywnościowych na talerzu, wykreślankami, rebusami, kleszczowanką i innymi formami edukacyjnymi. Za poprawnie wykonane zadania dzieci otrzymywały drobne nagrody.

Znaczne zainteresowanie wzbudziły również praktyczne zajęcia (m.in. z użyciem algogogli i narkogogli), a także pokazy „Jak prawidłowo myć i dezynfekować ręce?”. Uczestnicy Jarmarku mieli możliwość zapoznania się z zadaniami, które na co dzień wykonują pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy, m.in. oceną jadłospisów, kontrolowaniem warunków bezpiecznego wypoczynku, właściwego przechowywania żywności, nadzorowaniem segregacji odpadów, nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych itd.

Wielopłaszczyznowe działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy dotyczące profilaktyki i umacniania zdrowia zostały wysoko ocenione przez Organizatorów i mieszkańców, z uwagi na ogromne zaangażowanie i przedstawienie nowych, bogatych w prozdrowotne treści, kreatywnych, prozdrowotnych działań kształtujących właściwe nawyki i zachowania służące umacnianiu zdrowia publicznego.

– Powiatowy Konkurs Literacki „Pandemie, epidemie i choroby zakaźne w literaturze”

Dnia 21 listopada 2024 r. w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego przy ul. Karbowskiej 29 w Brodnicy przeprowadzony został Powiatowy Konkurs Literacki „Pandemie, epidemie i choroby zakaźne w literaturze” skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Organizatorami konkursu była Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Brodnicy oraz Starostwo Powiatowe w Brodnicy.

Doświadczenia wynikające z pandemii COVID-19 oraz fakt, że skala zagrożeń nawracającymi chorobami zakaźnymi obecnie wzrasta i niepokoi, zainspirowały Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy do zorganizowania konkursu i przybliżenia przekrojowej wiedzy o pandemiach/epidemiach chorób, które nawiedzały świat i Polskę przed wiekami, a także o sposobach ich zwalczania.

Konkursowi przyświecały szczytne cele:

- uświadamianie uczniów, że choroby zakaźne wywołujące pandemie/epidemie – tak jak przed wiekami - są nadal groźne, wywierają wpływ na ludzką psychikę oraz relacje interpersonalne,
- poszerzenie wiedzy dotyczącej epidemii/pandemii i wybranych chorób zakaźnych,
- wzbogacenie umiejętności krytycznej analizy i wykorzystania informacji z różnych źródeł,
- kształtowanie wyobraźni poprzez dostarczanie estetycznych doznań i emocji,
- pobudzanie pozytywnego wpływu czytania na kondycję mózgu, psychikę i redukcję stresu,
- wdrażanie uczniów do samokształcenia i doskonalenia umiejętności wystąpień publicznych.

Do konkursu przystąpiło 30 uczniów z następujących szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu brodnickiego: Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy, I Liceum Ogólnokształcącego w Brodnicy, III Liceum Ogólnokształcącego w Brodnicy, Liceum Ogólnokształcącego Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Górnicy i Zespołu Szkół w Jabłonie Pomorskim. Uczestnicy konkursu prezentowali wybrane fragmenty literatury przedstawiające opisy pandemii/epidemii oraz chorób zakaźnych niosących zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego (m.in. dżumy, malarii, cholery).

Nagrody dla laureatów konkursu i osób wyróżnionych zostały wręczone przez Starostę Brodnickiego i PPIS w Brodnicy podczas Jubileuszowej Konferencji z okazji 70-lecia Państwowej Inspekcji Sanitarnej i 105-lecia Służb Sanitarnych pod hasłem „Rys historyczny, rola i zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w służbie zdrowiu publicznemu w obliczu współczesnych i nowych zagrożeń”, która odbyła się 05.12.2024 r. w Pałacu Anny Wazówny w Brodnicy.

10.2. Wnioski

1. W 2024 roku zadania w zakresie profilaktyki zdrowotnej zrealizowane zostały zgodnie z przyjętymi założeniami. Skupiały się one na kontynuacji realizacji programów edukacyjnych, realizacji kampanii i akcji prozdrowotnych mających na celu kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających zdrowiu. Przeprowadzono 91 wizytacji z realizacji działań programowych w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz szkołach ponadpodstawowych.
2. Realizacja dalszych zadań i wdrażanie nowych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki zdrowotnej w dalszym ciągu opiera się na podejmowaniu wspólnych działań z jednostkami samorządu terytorialnego, służbami, strażami, lokalnymi organizacjami społecznymi oraz placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, mediami. Niezmiernie istotnym aspektem jest również prawidłowa diagnoza lokalnej sytuacji epidemiologicznej celem wyboru odpowiednich działań profilaktycznych mających za zadanie ukazanie społeczeństwu konieczności dokonywania właściwych wyborów prozdrowotnych i umacnianie zdrowia.
3. W 2024 r. inicjatywy profilaktyczne zostały zintensyfikowane i rozszerzone o tygodniowy plan działań związany z kalendarzem zdrowia, w ramach którego prowadzono różnorodne przedsięwzięcia dla społeczeństwa powiatu brodnickiego.
4. Wciąż ważnym wyzwaniem dla pionu profilaktyki zdrowotnej są działania w następujących obszarach:
 - ochrona przed chorobami zakaźnymi, w tym odbudowanie zaufania do szczepień ochronnych,
 - uzależnienia od papierosów, e-papierosów i środków psychoaktywnych,
 - uzależnienia behawioralne dzieci i młodzieży (telefony komórkowe, tablety, komputery, internet),
 - profilaktyka chorób cywilizacyjnych,
 - zdrowie psychiczne.
5. Podczas realizacji akcji profilaktycznych czy udziału w imprezach lokalnych na terenie powiatu zauważa się duże zainteresowanie tematyką zdrowia wśród społeczności.

6. Placówki szkolne chętnie realizują programy i uczestniczą w przedsięwzięciach profilaktycznych.
7. PSSE w Brodnicy prowadzi zintensyfikowane działania profilaktyczne poprzez systematyczne zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych i na stronie internetowej PSSE w Brodnicy realizując kampanie informacyjne celem dotarcia do jak największej grupy odbiorców.

Załączniki

Załącznik nr 1

Tabela 29. Choroby zakaźne w powiecie brodnickim w porównaniu do sąsiednich powiatów i województwa kujawsko-pomorskiego. Zestawienie za rok 2024

Jednostka chorobowa		2024 rok											
		Woj. Kujawsko-Pomorskie		PSSE Brodnica		PSSE Golub-Dobrzyń		PSSE Grudziądz		PSSE Rypin		PSSE Wąbrzeźno	
		l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l.zach.	wsp. zap.	l. zach.	wsp. zap.
Cholera													
Dur brzuszny													
Dury rzekome A,B,C													
Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	427	21,33	8	10,31	13	30,1	33	25,92	11	26,84	4	12,38
	posocznica	30	1,50										
	inne zakażenia pozajelitowe	4	0,20									1	3,1
Czerwonka bakteryjna (szigelozja)													
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez E. coli biegunkotwórczą	1	0,05										
	wywołane przez E. coli enterokrwotoczną	5	0,25					1	0,79	2	4,88	1	3,1
	wywołane przez E. coli inną i BNO	12	0,60										
	wywołane przez Campylobacter	21	1,05					1	0,79				
	wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	12	0,60			1	2,32	1	0,79				

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

	wywołane przez Clostridium difficile	1443	72,09	36	46,40	21	48,63	116	91,11	24	58,55	6	18,58
	inne określone	218	10,89	7	9,02			11	8,64	4	9,76		
	nieokreślone	14	0,70					9	7,07				
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		121	401,49	3	240,19	1	158,98	1	57,08	3	529,10	1	230,41
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	gronkowcowe	6	0,30										
	jadem kiełbasianym	4	0,20									1	3,1
	wywołane przez Cl. Perfringens	1	0,05										
	inne określone	5	0,25					5	3,93				
	nieokreślone	7	0,35					2	1,57	1	2,44		
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do 2 lat													
Giardioza (lamblioza)		88	4,40	2	2,58	5	11,58	14	11,00			1	3,1
Kryptosporydioza		5	0,25										
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	932	46,56	32	41,24	15	34,73	117	91,89	32	78,07	7	21,67
	wywołane przez norowirusy	496	24,78	26	33,51	13	30,1	55	43,20	12	29,28	7	21,67
	inne określone	546	15,09	13	16,75	6	13,89	68	53,41	9	21,96	5	15,48
	nieokreślone	451	22,53	49	63,15	6	13,89	13	10,21			92	284,85
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		740	2455,37	29	2321,86	10	1589,83	85	4851,60	13	2292,77	8	1843,32
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie	ogółem	1960	97,92	136	175,27	76	175,99	290	227,77	8	19,52	28	86,69
	w tym u dzieci do lat 2	343	1138,10	9	720,58	18	2861,69	46	2625,57	1	176,37	5	1152,07

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

zakaźnym pochodzeniu													
Dżuma													
Tularemia													
Wąglik													
Brucelloza: nowe zachorowania													
Nosaczna													
Leptospiroza													
Jersinioza pozajelitowa	1	0,05											
Mikobakteriozy – inne i BNO	15	0,75						1	0,79				
Listerioza	10	0,50				1	2,32			1	2,44		
Tężec	ogółem												
	noworodków												
Błonica													
Krztusiec	1144	57,15	28	36,09	10	23,16	64	50,27	24	58,55	18	55,73	
Płonica (szkarlatyna)	2397	119,75	85	109,55	95	219,98	124	97,39	49	119,54	39	120,75	
Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	9	0,45					1	0,79				
	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	5	0,25										
	posocznica	3	0,15					1	0,79				
	inna określona i nieokreślona	3	0,15										
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna	ogółem	304	15,19	6	7,73	13	30,1	43	33,77	8	19,52	11	34,06
	róża	266	13,29	6	7,73	13	30,1	40	31,42	6	14,64	9	27,87
	zespół wstrząsu toksycznego	3	0,15										
	gorączka połogowa												
	inna określona i	36	1,80					3	2,36	2	4,88	2	6,19

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

	nieokreślona												
Legionelloza	choroba legionistów	26	1,30					3	2,36			1	3,1
	gorączka z Pontiac	1	0,05										
Kiła	wrodzona												
	wczesna	31	1,55	2	2,58			9	7,07				
	późna	8	0,40										
	inne postaci kiły i kiła nieokreślona	49	2,45			2	4,63	2	1,57			1	3,1
Rzeżączka		28	1,40	2	2,58			3	2,36	1	2,44		
Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie													
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		26	1,30			2	4,63						
Borelioza z Lyme	ogółem	905	45,21	37	47,68	21	48,63	65	51,05	20	48,79	10	30,96
	neuroborelioza	20	1,00			1	2,32					1	3,1
Ornitozy (zakażenia Chlamydia psittaci)													
Dur wysypkowy													
Gorączka Q													
Gorączka plamista i inne riketsjozy													
Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem												
	Wywołane wirusem pochodzenia szczepionkowego												
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0 - 14 lat		3	1,00	1	7,67								
Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfelda- Jacoba (CJD)	2	0,10									1	3,1
	wariant choroby Creutzfelda- Jacoba												

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

	inne i nie określone												
Wścieklizna													
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień		561	28,03	18	23,20	11	25,47	24	18,85	17	41,47	15	46,44
Kleszczowe zapalenie mózgu		2	0,10			1	2,32						
Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	1	0,05										
	inne określone	2	0,10										
	nieokreślone	1	0,05	1	1,29								
	w innych chorobach objętych MZ-56												
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	7	0,35			1	2,32						
	opryszczkowe												
	inne określone i nieokreślone	43	2,15	1	1,29	1	2,32	2	1,57				
	w innych chorobach objętych MZ- 56	2	0,10			1	2,32						
Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)		2	0,10										
Choroba wywołana przez wirus Chikungunya													
Gorączka zachodniego Nilu													
Choroba wywołana przez wirus Zika													
Żółta gorączka													
Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa												
	inna określona i nieokreślona												
Choroba wywołana przez hantawirusy													
Ospa wietrzna		8251	412,21	305	393,08	331	766,47	846	664,45	121	295,20	88	272,46
Ospa prawdziwa													
Ospa małpia													
Odra		1	0,05	1	1,29								

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

Różyczka		10	0,50	2	2,58								
Pryszczycza													
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	13	0,65										
	typu B- ostre	1	0,05										
	typu B – przewlekłe i BNO	245	12,24	7	9,02	9	20,84	30	23,56	1	2,44	2	6,19
	typu C- ostre - ogółem	1	0,05										
	typu C- ostre wg definicji	1	0,05			1	2,32						
	typu C – przewlekłe i BNO ^{UE/PL}	226	11,29	7	9,02			31	24,35	1	2,44	4	12,38
	typu B+C (zakażenia mieszane)												
	inne i nieokreślone	3	0,15										
AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		14	0,70					1	0,79				
Nowo wykryte zakażenia HIV		97	4,85	1	1,29			4	3,14				
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		48	2,40	3	3,87	3	6,95	3	2,36	2	4,88	2	6,19
Malaria (zimnica)		3	0,15										
Bąblowica (echinokokoza)		3	0,15										
Wągrzyca (cysticerkoza)													
Włośnica													
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	ogółem	282	14,09	2	2,58	1	2,32	39	30,63	7	17,08	3	9,29
	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	13	0,65					1	0,79				
	posocznica	210	10,49	2	2,58	1	2,32	20	15,71	7	17,08	3	9,29
	inna określona i nieokreślona	135	6,74	1	1,29	1	2,32	25	19,63			1	3,1

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia E. coli		2	0,10					1	0,79	1	2,44		
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	ogółem	15	0,75					1	0,79			1	3,1
	zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	4	0,20									1	3,1
	posocznica	7	0,35					1	0,79			1	3,1
	inna określona i nieokreślona	5	0,25										
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	3	0,15	1	1,29	1	2,32			1	2,44		
	inne określone	6	0,30					1	0,79				
	inne, nieokreślone	10	0,50	1	1,29			1	0,79				
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		38	0,50	1	1,29			4	3,14				
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		10	0,50										
Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi													
Grypa	ogółem	271	13,54	1	1,29	2	4,63	3	2,36	1	2,44	1	3,1
	w tym dzieci w wieku 0-14	55	18,31			1	14,87					1	20,5
Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona												
	Choroba wywołana przez wirus Zika												
	inne określone i nieokreślone												
Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	2	14,01										
	listerioza	1	7,00										
	inne określone i nieokreślone												

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej													
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		17453	871,92	500	644,39	453	1048,98	1745	1370,52	224	546,49	248	767,85
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe		1064	53,16	19	24,49	43	99,57	69	54,19	3	7,32	5	15,48
Zatrucie pestycydami – ostre													
Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza												
	grzyby												
	jagody i inne części roślin												
Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny												
	dioksyny												
	polichlorowane bifenyle												
	Inne określone i nieokreślone												
Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii - prawdopodobne	prawdopodobne												
	powiązane epidemiologicznie												
Zakażenia wirusem RSV	ogółem	3005	150,12	183	235,85	30	69,47	323	253,68	41	100,03	109	337,48
	w tym u dzieci do lat 2	1134	3762,69	80	6405,12	5	794,91	85	4851,60	17	2998,24	35	8064,52
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego		9285	463,86	339	436,90	333	771,1	902	708,43	218	531,85	161	498,48

Współczynniki zapadalności obliczono w stosunku do 100 000 populacji. Stan ludności populacji na dzień **30.06.2024** r. :

- Ogółem – 77 593
- dzieci do 2 lat – 1 249
- dzieci w wieku 0-14 lat – 13 038

Tabela 30. Choroby zakaźne w powiecie brodnickim w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego. Zestawienie za 2024 rok

Jednostka chorobowa		Woj. Kujawsko-Pomorskie		PSSE Brodnica		Woj. Kujawsko-Pomorskie		PSSE Brodnica	
		I. zach.	wsp.zap.	I. zach.	wsp.zap.	I. zach.	wsp.zap.	I. zach.	wsp.zap.
		rok 2023				rok 2024			
Cholera									
Dur brzuszny									
Dury rzekome A,B,C		1	0,05						
Salmoneloza	zatrucia pokarmowe	520	25,98	18	23,09	427	21,33	8	10,31
	posocznica	19	0,95	1	1,28	30	1,50		
	inne zakażenia pozajelitowe	3	0,15			4	0,20		
Czerwonka bakteryjna		2	0,10						
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez E.coli biegunkotwórczą					1	0,05		
	wywołane przez E. coli enterokrwotoczną	7	0,35			5	0,25		
	wywołane przez E. coli inną i BNO					12	0,60		
	wywołane przez Campylobacter	20	1,00			21	1,05		
	wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	14	0,70			12	0,601		
	Wywołane przez Clostridium difficile	1387	69,29	32	41,04	1443	72,09	36	46,10
	inne określone	135	6,74			218	10,89	7	9,02

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

	inne nieokreślone	11	0,55			14	0,70		
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		70	232,26			121	401,49	3	240,19
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	gronkowcowe	1	0,05			6	0,30		
	jadem kiełbasianym (botulizm)	5	0,25			4	0,20		
	Clostridium perfringens					1	0,05		
	inne określone					5	0,25		
	nieokreślone	3	0,15			7	0,35		
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do 2 lat									
Giardioza (lamblioza)		31	1,55	3	3,85	88	4,40	2	2,58
Kryptosporidioza		1	0,05			5	0,25		
Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	455	22,73	7	8,98	932	46,56	32	41,24
	wywołane przez norowirusy	610	30,47	26	33,35	496	24,78	26	33,51
	inne określone	302	15,09	10	12,83	546	27,28	13	16,75
	nieokreślone	167	8,34	40	51,31	451	22,53	49	63,15
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		527	1748,62	24	1624,92	740	2455,37	29	2321,86
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	1044	52,16	64	82,09	1960	97,92	136	175,27
	w tym u dzieci do lat 2	285	945,65	14	947,87	343	1138,10	9	720,58
Dżuma									
Tularemia									
Wąglik									
Brucelloza: nowe zachorowania		2	0,10						

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

Nosaczna									
Leptospiroza									
Jersinioza pozajelitowa		2	0,10			1	0,05		
Mikobakteriozy – inne i BNO		9	0,45			15	0,75		
Listerioza		11	0,55	1	1,28	10	0,50		
Tęžec									
	noworodków								
Błonica									
Krzusiec		36	1,80	2	2,57	1144	57,15	28	36,09
Płonica (szkarlatyna)		1845	92,17	80	102,61	2397	119,75	85	109,55
Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	9	0,45	1	1,28	9	0,45		
	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	4	0,20	1	1,28	5	0,25		
	posocznica	3	0,15			3	0,15		
	inna określona i nieokreślona	3	0,15			3	0,15		
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna	ogółem	327	16,34	10	12,83	304	15,19	6	7,73
	róża	271	13,54	10	12,83	266	13,29	6	7,73
	zespół wstrząsu toksycznego	1	0,05			3	0,15		
	gorączka połogowa								
	inna określona i nieokreślona	55	2,75			36	1,80		
Legioneloza	choroba legionistów	27	1,35	1	1,28	26	1,30		
	gorączka z Pontiac	1	0,05			1	0,05		
Kiła	wrodzona								
	wczesna	49	2,45			31	1,55	2	2,58
	późna	3	0,15			8	0,40		

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

	inne postacie kiły i kiła nieokreślona	19	0,95	1	1,28	49	2,45		
Rzeżączka		16	0,80			28	1,40	2	2,58
Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie									
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		20	1,00			26	1,30		
Borelioza z Lyme	ogółem	788	39,37	17	21,80	905	45,21	37	47,68
	neuroborelioza	11	0,55			20	1,00		
Ornitozy									
Dur wysypkowy									
Gorączka Q									
Gorączka płamista i inne riketsjozy									
Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem								
	wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego								
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0 – 14 lat		3	1,00	1	7,42	3	1,00	1	7,67
Encefalopatie gąbczste	choroba Creutzfelda- Jacoba (CJD)	4	0,20			2	0,10		
	wariant choroby Creutzfelda- Jacoba								
	inne i nieokreślone								
Wścieklizna									
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień		514	25,68	20	25,65	561	28,03	18	23,210
Kleszczowe zapalenie mózgu						2	0,10		

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe					1	0,05		
	inne określone	3	0,15			2	0,10		
	nieokreślone	4	0,20			1	0,05	1	1,29
	w innych chorobach objętych MZ-56								
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	4	0,20			7	0,35		
	opryszczkowe								
	inne określone i nieokreślone	23	1,15	2	2,57	43	2,15	1	1,29
	w innych chorobach objętych MZ- 56					2	0,10		
Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)						2	0,10		
Choroba wywołana przez wirus Chikungunya									
Gorączka zachodnia Nilu									
Choroba wywołana przez wirus Zika									
Żółta gorączka									
Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa								
	inne określone i nieokreślone								
Choroba wywołana przez hantawirusy									
Ospa wietrzna		13111	655,00	436	559,23	8251	412,21	305	393,08
Ospa prawdziwa									
Ospa mała									
Odra						1	0,05	1	1,29
Różyczka		15	0,75	2	2,57	10	0,50	2	2,58
Pryszczycza									
	typu A	12	0,60			13	0,65		
	typu B - ostre	1	0,05			1	0,05		

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

Wirusowe zapalenie wątroby	typu B – przewlekłe i BNO	205	10,24	6	7,70	245	12,24	7	9,02
	typu C- ostre - ogółem	4	0,20			1	0,05		
	typu C- ostre wg definicji					1	0,05		
	typu C- przewlekłe i BNO	192	9,59	4	5,13	226	11,29	7	9,02
	typu B+C (zakażenie mieszane)								
	inne i nieokreślone	4	0,20			3	0,15		
AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		13	0,65			14	0,70		
Nowo wykryte zakażenia HIV		103	5,15			97	4,85	1	1,29
Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)		50	2,50	1	1,28	48	2,40	3	3,87
Malaria (zimnica)		1	0,05			3	0,15		
Bąblowica		2	0,10			3	0,15		
Wągrzyca									
Włośnica									
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	ogółem	225	11,24	2	2,57	282	14,-0	2	2,58
	zapalenie opon i/lub mózgu	15	0,75			13	0,65		
	posocznica	174	8,69	1	1,28	210	10,49	2	2,58
	inna określona i nieokreślona	89	4,45	1	1,28	135	6,74	1	1,29
Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. E. coli		2	0,10			2	0,10		
Choroba wywołana przez Heamophilus	ogółem	14	0,70			15	0,75		
	zapalenie opon i/ lub mózgu	1	0,05			4	0,20		

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

influenzae, inwazyjna	posocznica	10	0,50			7	0,35		
	inna określona i nieokreślona	5	0,25			5	0,25		
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	3	0,15			3	0,15	1	1,29
	inne, określone	9	0,45	1	1,28	6	0,30		
	inne, nieokreślone	6	0,30	1	1,28	10	0,50	1	1,29
Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		22	1,10	1	1,28	38	1,90	1	1,29
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		9	0,45			10	0,50		
Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi									
Grypa	ogółem	549	27,43	1	1,28	271	13,54	1	1,29
	u dzieci w wieku 0-14 lat	221	73,58	1	7,42	55	18,31		
Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona								
	Choroby wywołane przez wirus Zika								
	inne określone i nieokreślone								
Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	1	7,00			2	14,01		
	listerioza	1	7,00	1	1,28	1	7,00		
	inne określone i nieokreślone								
SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej									
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		20835	1040,88	306	392,49	17453	871,92	500	644,41
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe		978	48,86	13	16,67	1064	53,16	19	24,49
Zatrucie pestycydami - ostre									

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BRODNICKIEGO W 2024 ROKU

Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza								
	grzyby								
	jagody i inne części roślin								
Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny								
	dioksyny								
	polichlorowane bifenyle								
	Inne określone i nieokreślone								
Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii	prawdopodobne								
	powiązane epidemiologicznie								
Zakażenia wirusem RSV	ogółem	603	30,12			3005	150,12	183	235,85
	W tym u dzieci do lat 2	240	796,34			1134	3762,69	80	6405,12
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego		4337	216,67	65	83,37	9285	463,86	339	436,90

Współczynniki zapadalności obliczono w stosunku do 100 000 populacji. Stan ludności populacji powiatu brodnickiego na dzień 30.06.2024 r.:

- ogółem – 77 593
- dzieci do 2 lat – 1 249
- dzieci w wieku 0-14 lat – 13 038

Spis wykresów i tabel

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba obiektów z terenu powiatu brodnickiego znajdujących się w ewidencji poszczególnych pionów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w 2024 r.	9
Wykres 2. Liczba kontroli w obiektach na terenie powiatu brodnickiego przeprowadzonych przez poszczególne piony Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w 2024 r.	10
Wykres 3. Zachorowania na choroby zakaźne	15
Wykres 4. Liczba uchybień od obowiązkowych szczepień ochronnych	20
Wykres 5. Współczynnik zapadalności na ospę wietrzną w latach 2016-2024	22
Wykres 6. Współczynnik zapadalności na płonicę w latach 2016-2024	26
Wykres 7. Współczynnik zapadalności na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonellozowej w latach 2016-2024	27
Wykres 8. Współczynniki zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe w latach 2016-2024	30
Wykres 9. Współczynniki zapadalności na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2 w latach 2016-2024	31
Wykres 10. Współczynniki zapadalności na boreliozę z Lyme w latach 2016-2024	38
Wykres 11. Współczynniki pokąsań ludzi przez zwierzęta w latach 2016-2024	41
Wykres 12. Działalności, w których stwierdzono największe zatrudnienie wg PKD	102
Wykres 13. Struktura zakładów pracy w ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy PSSE w Brodnicy w 2024 r.	103
Wykres 14. Branże dominujące na terenie powiatu brodnickiego wg PKD w 2024 r.	103
Wykres 15. Ewidencja placówek oświatowo-wychowawczych w 2024 r.	114
Wykres 16. Wyniki akcji ważenia tornistrów w szkołach podstawowych	116
Wykres 17. Infrastruktura sportowa placówek oświatowo wychowawczych w 2024 r.	117

Spis tabel

Tabela 1. Liczba badań, oznaczeń i pobranych próbek na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r.	11
Tabela 2. Liczba wydanych decyzji przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Brodnicy w 2024 r.	11
Tabela 3. Liczba wydanych postanowień, tytułów wykonawczych oraz nałożonych mandatów przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Brodnicy w 2024 r.	12
Tabela 4. Rozkład zachorowań na ospę wietrzną wg grup wiekowych w 2024 r.	22
Tabela 5. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na ospę wietrzną w latach 2016-2024 w powiecie brodnickim ..	22
Tabela 6. Rozkład zachorowań na płonicę wg grup wiekowych w 2024 r.	25
Tabela 7. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na płonicę w latach od 2016 do 2024 r. w powiecie brodnickim	25
Tabela 8. Rozkład zachorowań na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonellozowej wg grup wiekowych w 2024 r.	26
Tabela 9. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonellozowej w latach od 2016 do 2024 r. w powiecie brodnickim	27
Tabela 10. Rozkład zachorowań (Clostridioides difficile) wg grup wiekowych	28
Tabela 11. Rozkład zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wg grup wiekowych w 2024 r.	29
Tabela 12. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe w latach od 2016 do 2024 r. w powiecie brodnickim	29

Tabela 13. Rozkład zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu wg grup wiekowych w 2024 r.	31
Tabela 14. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 w latach 2016-2024 w powiecie brodnickim	31
Tabela 15. Rozkład zachorowań na WZW typu C wg grup wiekowych w 2024 r.	33
Tabela 16. Rozkład zachorowań na WZW typu B wg grup wiekowych w 2024 r.	33
Tabela 17. Rozkład zachorowań wywołanych przez <i>Steeptococcus pyogenes</i> wg grup wiekowych w 2024 r.	35
Tabela18. Rozkład zachorowań na boreliozę z Lyme wg grup wiekowych w 2024 r.	37
Tabela 19. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności na boreliozę z Lyme w latach od 2016 do 2024 w powiecie brodnickim	38
Tabela 20. Pokąsania ludzi przez zwierzęta na terenie powiatu brodnickiego w latach 2016-2024	41
Tabela 21. Rozkład zgonów z powodu chorób zakaźnych wg grup wiekowych w 2024 r.	42
Tabela 22. Obiekty zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r.	63
Tabela 23. Wydane decyzje, wystąpienia i oceny dla obiektów zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu brodnickiego w 2022r.	64
Tabela 24. Wyniki badań próbek wody w zakresie obecności bakterii z rodzaju <i>Legionella</i> w obiektach na terenie powiatu brodnickiego w 2024 r.	66
Tabela 25. Obiekty objęte nadzorem sanitarnym przez Sekcję Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia	81
Tabela 26. Porównanie jakości zdrowotnej środków spożywczych pobranych do badania w latach 2022-2025	96
Tabela 27. Struktura zgłoszonych zatruc substancjami psychoaktywnymi w 2024 r.	108
Tabela 28. Warunki do utrzymania higieny w placówkach oświatowo-wychowawczych	115
Tabela 29. Choroby zakaźne w powiecie brodnickim w porównaniu do sąsiednich powiatów i województwa kujawsko-pomorskiego. Zestawienie za rok 2024	142
Tabela 30. Choroby zakaźne w powiecie brodnickim w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego. Zestawienie za 2024 rok	151